

Jaarverslag 2008

Jaarverslag

2008

Inhoudsopgave

Secretariaatsverslag

- 1. Inleiding** 7
- 2. Organisatie** 9
 - 2.1 Bestuur 9
 - 2.2 Personeel 10
 - 2.3 Interne organisatie 10
 - 2.4 Beleidsplan 11
 - 2.5 Europees Parlement 11
 - 2.6 Netherlands Institute for Multiparty Democracy (NIMD) 11
 - 2.6.1 Organisatie 11
 - 2.6.2 Mandaat 12
 - 2.6.3 Partijcoördinatoren 12
 - 2.6.4 Regio 12
 - 2.7 Stichting Vormingsactiviteiten Oost-Europa van de SGP (VOE) 13
- 3. Activiteiten** 15
 - 3.1 Partijdag 2008 15
 - 3.2 Plaatselijke en provinciale (kies)verenigingen 15
 - 3.2.1 Vitalisering plaatselijke kiesverenigingen 15
 - 3.2.2 Ledenwerving 16
 - 3.2.3 Overleg provinciale propagandacoördinatoren 17
 - 3.3 Statuten plaatselijke en gemeentelijke kiesverenigingen 17
 - 3.4 De Banier 18
 - 3.5 Burgemeesters 18
 - 3.6 Verkiezingen 18
 - 3.6.1 Waterschapsverkiezingen 18
 - 3.6.2 Verkiezing Europees Parlement 20
 - 3.6.3 Gemeenteraadsverkiezingen 20
 - 3.6.4 Permanente campagne 21
 - 3.7 In- en extern overleg 21
 - 3.7.1 Afdeling Communicatie, voorlichting en vorming (CVV) 21
 - 3.7.2 Commissie Aanpassing Toelichting Gemeenteprogram 25
 - 3.7.3 Overleg met Landelijk Bestuur van de ChristenUnie 26
 - 3.8 Cassatie bij de Hoge Raad 26
- 4. Guido de Brès-Stichting** 29
 - 4.1 Inleiding 29
 - 4.2 Bestuur en personeel 29
 - 4.3 Publicaties 30
 - 4.4 Guido-conferenties 32
 - 4.5 Zicht 33
 - 4.6 Communicatie 34

4.7	Organisatie	36
4.8	Statistieken	36
4.9	Tot slot	37
5.	SGP-jongeren	39
5.1	Bestuur	39
5.2	Voorzitter	39
5.3	Jeugdwerkadviseur (jwa) en medewerkster	39
5.4	Organisatie bestuur	40
5.4.1	<i>Commissie Activiteiten</i>	40
5.4.2	<i>Commissie Communicatie</i>	40
5.4.3	<i>Commissie In Contact</i>	41
5.4.4	<i>Commissie KLIK</i>	41
5.4.5	<i>Commissie Verenigingen</i>	41
5.5	Politiek Bestuur	42
5.5.1	<i>Binnenland</i>	42
5.5.2	<i>Duurzame ontwikkeling en Landbouw</i>	42
5.5.3	<i>Internationaal</i>	42
5.5.4	<i>Onderwijs</i>	43
5.5.5	<i>Sociaal Economische Zaken</i>	43
5.6.	Ten slotte	43
6.	SGP-fracties in de Staten-Generaal	45
6.1	Tweede Kamer	45
6.1.1	<i>Activiteiten in de Tweede Kamer</i>	45
6.1.2	<i>Werkzaamheden buiten de Kamer</i>	48
6.1.3	<i>Deelname commissies/besturen binnen en buiten de SGP</i>	49
6.2	Eerste Kamer	50
6.2.1	<i>Gebruik bevoegdheden</i>	50
6.2.2	<i>Vetorecht</i>	50
7.	Afsluiting	52
	Bijlage 1 Agenda algemene vergadering 14 maart 2009 (incl. bijlagen)	53
	Bijlage 2 Kwantitatief overzicht	58
	Bijlage 3 Verslag algemene vergadering 15 maart 2008	58
	Financieel jaarverslag	66
	Verslag van de penningmeester	66
	Balans per 31 december 2008	68
	Rekening van baten en lasten over het jaar 2008	69
	Accountantsverklaring	70

1 Inleiding

Onze gereformeerde vaders houden ze ons voor: het juiste beginsel, het hoogste doel en de heilzame regel. Goede werken zijn alleen die werken die uit een waar geloof, naar de wet Gods, alleen Hem ter ere geschieden, en niet die op ons goeddunken of op menseninzettingen gegrond zijn (Heidelbergsche catechismus vraag en antwoord 91). Onze belijdenis formuleert kernachtig het beginsel, het doel en de regel voor het handelen van privépersonen én overheidspersonen.

Goede werken komen voort uit een waar geloof. Goede werken zijn gericht op Gods eer. Goede werken vinden plaats naar de wet van God. Daarom is onze mening niet van belang. Zij dient onderworpen te zijn aan het Woord. Daarom zijn onze menselijke inzettingen niet van doorslaggevende betekenis. Alleen Gods Woord - sola Scriptura - dient het richtsnoer te zijn.

Vanuit die belijdenis wil de Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP) binnen de kaders van de Nederlandse rechtsorde participeren in de politiek.

Het Hoofdbestuur wil door middel van dit jaarverslag verantwoording afleggen voor de manier waarop de SGP in het jaar 2008 participeerde in de diverse overheidsorganen met de daarbij behorende activiteiten binnen de partij. Bijzonder veel werkzaamheden zijn verricht ten dienste van de samenleving. Werkzaamheden in het besef dat alle mensen geroepen zijn vanuit het oprechte beginsel, met het juiste doel voor ogen en volgens de regel van Gods wet te leven. Wie vanuit dat besef in de politiek bezig is, zal ijver aan de dag leggen, zal de vrede zoeken, zal bescheidenheid praktiseren, zal ootmoedig spreken, zal oprecht handelen en zal bewogenheid uitstralen.

2 Organisatie

2.1 Bestuur

In de op 15 maart 2008 gehouden algemene vergadering zijn de volgende leden van het Hoofdbestuur herkozen: de heren W. Kolijn en P.T. de Vries.

In de vacature van de heer J.D. Heijkamp werd gekozen ir. L. de Knecht. De heer J.P. Tanis werd door het Hoofdbestuur aangewezen tot penningmeester.

Het Hoofdbestuur bestaat op 31 december 2008 uit de volgende personen:

- › ds. A. van Heteren *Partijvoorzitter*
- › W. Kolijn *Algemeen voorzitter*
- › drs. P.A. Zevenbergen *Secretaris*
- › J.P. Tanis *Penningmeester*
- › mr. P.J. den Boef

- › dr. H. van den Belt
- › dr.ir. A.G. Bregman
- › ds. C.A. van Dieren
- › ds. D. Heemskerk
- › mr. M.J.W. Hoek
- › ir. L. de Knecht
- › M.F. van Leeuwen
- › H. Uil
- › ds. A. Vlietstra
- › P.T. de Vries

Het Hoofdbestuur heeft in 2008 in totaal 7 keer vergaderd. Het dagelijks bestuur heeft 6 keer vergaderd. Er zijn 2 gezamenlijke vergaderingen geweest van het Hoofdbestuur met de leden van de Raad van Advies. Er is ook één keer vergaderd door het dagelijks bestuur met een afvaardiging van het bestuur van de SGP-Jongeren.

In de vergaderingen van het Hoofdbestuur vragen vooral veel zaken van huishoudelijke aard de aandacht. Er is een ontwikkeling in gang gezet - onder andere met het opstellen van een beleidsplan (zie par. 2.4) - om meer aandacht te gaan besteden aan politiek-strategische vraagstukken. In dat verband zijn er ook bezinningsbijeenkomsten gehouden waarin is nagedacht over bijvoorbeeld het theocratische ideaal van de partij en de houding ten opzichte van (klassieke) grondrechten. Het gaat in deze verkennende discussies niet om de beginselen als zodanig - daar wordt niet aan getornd - maar wel om de wijze waarop die beginselen in de hedendaagse weerbarstige praktijk, die veelal haaks daarop staat, op een zo goed mogelijke manier kunnen worden uitgedragen én toegepast. En hoe het Hoofdbestuur onze vertegenwoordigers in kamers, staten en raden en ook onze bestuurders daarbij kan ondersteunen.

De heer ir. B.J. van der Vlies woonde als adviseur de vergaderingen van het Hoofdbestuur bij. Verder werden bestuursvergaderingen ook bijgewoond door de heren J.P. van der Bas (controller) en mr. V.A. Smit (algemeen secretaris).

Op zaterdag 26 april 2008 werd in verband met het 90-jarig bestaan van de partij een jubileumbijeenkomst gehouden in de Oude Kerk te Putten. Tijdens deze bijeenkomst voerden ds. A. van Heteren, W. Koliijn, ds. D. Heemskerk en ir. B.J. van der Vlies het woord. Het orgel werd bespeeld door Arie van der Vlist. Na afloop was er een receptie in het naastgelegen kerkelijk centrum De Aker. In verband met dit jubileum is een speciaal nummer van De Banier uitgebracht (87e jrg, nr. 9 van 2 mei 2008).

Op donderdag 1 mei 2008 is het oud-lid van het Hoofdbestuur ds. S. de Jong na een langdurig ziekbed op 81-jarige leeftijd overleden. De God aller genade mocht de achtergebleven weduwe en verdere familieleden in dit zware verlies gedenken.

2.2 Personeel

In het afgelopen jaar heeft een tweetal personeelsleden de arbeidsovereenkomst met de SGP beëindigd. Dit betreft de heer J.P. van der Bas (per 1 september 2008) en mw. S.G. Muilwijk (per 1 december 2008). In dienst getreden is mevrouw N.M. de Bonte (per 1 juni 2008; medewerker voorlichting en vorming). Een tweetal personen is al wel in 2008 benoemd, maar zullen feitelijk pas in 2009 in dienst treden. Dit betreft de dames A.C. Weerheim (per 1 januari 2009; managementassistente) en M. Westerhout (per 1 februari 2009; administrateur). Verder loopt mw. A.M. Schaap vanaf 1 september 2008 tot en met 23 januari 2009 stage. Zij volgt de opleiding communicatie aan de Christelijke Hogeschool Ede.

De personele bezetting is op 31 december 2008 als volgt:

Algemeen secretaris

- › mr. V.A. Smit

Leden- en abonnementenadministratie

- › mw. J. van Schaik

Communicatie, voorlichting en vorming

- › mw. drs. N.M. de Bonte *medewerker voorlichting en vorming (parttime)*
- › W. Goudriaan *medewerker communicatie*
- › mw. C.W. de Jong *medewerker (webmaster)*
- › mw. A.M. Schaap *stagiaire*

Wetenschappelijk instituut

- › drs. J.A. Schippers *directeur (parttime)*
- › drs. J.W. van Berkum *wetenschappelijk medewerker*

SGP-Jongeren

- › drs. H.J. Nijssink *jeugdwerkadviseur*

2.3 Interne organisatie

In 2008 zijn opnieuw enkele wijzigingen aangebracht in de interne organisatie. De politiek-inhoudelijke activiteiten vinden plaats binnen de onder het Hoofdbestuur ressorterende afdeling Communicatie, voorlichting en vorming (CVV) en natuurlijk ook binnen de Guido de Brès Stichting en de SGP-jongeren. De leden- en abonnementenadministratie en ook de financiële administratie vallen nu onder de verantwoordelijkheid van de algemeen secretaris, die tevens hoofd is van de afdeling CVV.

De algemeen secretaris/hoofd CVV, de directeur van het wetenschappelijk instituut en de jeugdwerkadviseur vormen samen het managementteam. Binnen het managementteam vindt niet alleen afstemming van werkzaamheden plaats, maar worden ook initiatieven genomen voor nieuwe

activiteiten. De heer W. Kolijn heeft het achterliggende jaar als gedelegeerd bestuurder het managementteam geleid.

Twee keer per jaar vindt er een ‘geformaliseerd’ overleg plaats tussen de ‘inhoudelijk’ medewerkers van het SGP-bureau en de Tweede Kamerfractie. Dat laat natuurlijk onverlet dat er ook tussendoor vele (bilaterale) contacten zijn.

2.4 Beleidsplan

In 2008 is door het Hoofdbestuur een integraal strategisch beleidsplan vastgesteld. In hoofdlijn zijn de volgende thema's voor de komende jaren richtinggevend:

- › verduidelijken en eigentijds formuleren van onze boodschap;
- › vergroten stemmenpotentieel door bredere positionering van de partij;
- › professionalisering door deskundigheidsbevordering;
- › vergroten ledenpotentieel door versterking van de achterban;
- › versterking van de structuur en samenwerking in de SGP-geledingen;
- › versterking van de communicatie en profilering.

Deze hoofdlijnen zijn kort en krachtig samen te vatten met de woorden: bereiken, behouden en mobiliseren.

De hierboven vermelde zes richtinggevende thema's worden door een drietal werkgroepen uitgewerkt in concrete acties. Dat is een werkgroep ‘Wervende boodschap en meer kiezers’, ‘Deskundigheidsbevordering’ en ‘Meer en betrokken leden en een adequate organisatie en structuur’. Er wordt naar gestreefd om de actieplannen halverwege 2009 vast te kunnen stellen. Eind 2008 en begin 2009 zijn en worden de randvoorwaarden voor een goede implementatie van het beleidsplan zoals ten aanzien van bijvoorbeeld de automatisering (relatiebeheer en financiële administratie) ter hand genomen.

2.5 Europees Parlement

De SGP werkt in de Eurofractie samen met de ChristenUnie. Vertegenwoordigers voor de ChristenUnie-SGP in het Europees Parlement zijn drs. B. Belder voor de SGP en dr. J. Blokland voor de ChristenUnie. Het kantoor van de fractie is gevestigd in Rotterdam. De Europarlementariërs krijgen ondersteuning van een aantal beleidsmedewerkers van de ChristenUnie en de volgende SGP'ers:

- › drs. W. Boonzaaijer *(parttime)*
- › drs. D.J. Diepenbroek
- › drs. W.T. van Luik
- › mw. H. Stam-Stuurman *(tot 1 november 2008)*

De Eurofractie wordt bijgestaan door twee instanties, te weten de Commissie van Advies (CvA) en de Stichting Assistentie Eurofractie (SAE). Lid van de SAE zijn de heren B. Belder, J. Blokland, P. van Dalen, C.S.L. Janse en E. van Voorden. De leden van de CvA zijn in 2008 niet bijeengekomen.

Voor nadere informatie over het werk van de fractie en de onderwerpen waarmee zij zich in het Europees Parlement bezig houden, wordt verwezen naar de website: www.eurofractie.nl.

2.6 Netherlands Institute for Multiparty Democracy (NIMD)

2.6.1 Organisatie

In de Haagse Passage, aan de overzijde van het Binnenhof, is het NIMD gevestigd. Het NIMD is in 2000 door Nederlandse politieke partijen opgericht. De zeven deelnemende partijen zijn CDA, PvdA, VVD, GroenLinks, ChristenUnie, D66 en SGP. Vanaf de oprichting was in het bestuur de SGP vertegenwoordigd in de persoon van dr. C.S.L. Janse. Zijn mandaat werd in 2008 met een laatste termijn van drie jaar verlengd. Oud-minister van Buitenlandse Zaken dr. Bot is bestuursvoorzitter.

De SGP-bemanning van de Raad van Toezicht (RvT) is in het afgelopen jaar gewijzigd. De heren J. Dankers en mr. R.A.C. Donk stopten respectievelijk vanwege de vervulling van het maximale aantal zittingstermijnen en de onverenigbaarheid van deze nevenfunctie met het dagelijkse werk. De nieuwe leden van de RvT zijn drs. G. Nieuwenhuis en mr. P.J. den Boef. Eerste plaatsvervangend lid van de RvT is nu ing. K.A Smits, tweede plaatsvervangend lid is drs. E.J. Brouwer. Het bestuur vergaderde zes maal, de RvT vergaderde twee maal in 2008.

In het afgelopen jaar hebben de politieke jongerenorganisaties initiatieven ontplooid om als partnerorganisatie voor vergelijkbare organisaties een platformfunctie te vervullen. Namens de SGP-jongeren heeft Wilco Kodde zitting in het jongerenplatform van het NIMD.

2.6.2 Mandaat

Het mandaat van het NIMD is het bevorderen van democratiseringsprocessen in jonge, vaak fragiele democratieën. Het NIMD ondersteunt en adviseert politieke partijen in deze landen als de steunpilaren van meerpartijendemocratie. Vaak komen deze landen uit een moeilijke periode van oorlog of er is een autoritair regime geweest. Doel is om in onze partnerlanden een goed functionerend, duurzaam, pluralistisch partijpolitiek systeem te verankeren. Waar de Nederlandse partijen vanuit het MATRA-programma zich voornamelijk richten op Oost-Europa, heeft het NIMD in overleg met het ministerie van Buitenlandse Zaken besloten om in Afrika, Latijns-Amerika en Azië aan het werk te gaan. Informatie over inhoud en werkwijze is te vinden op [HYPERLINK "http://www.nimd.org"](http://www.nimd.org)

2.6.3 Partijcoördinatoren

Ter uitvoering van het mandaat wordt er vanuit elke partij een partijcoördinator aangesteld. De partijcoördinatoren onderhouden, naast het verrichten van inhoudelijke werkzaamheden, de band met de eigen partij. Ook boren zij deskundigheid aan in de partijen ter beantwoording van vragen die uit het groeiende aantal programmalanden van het NIMD aan de orde komen. Naast deze namens de Nederlandse politiek gedelegeerde medewerkers bestaat de kantoorbezetting uit een deskundig team van professionals. Namens de SGP heeft ing. K.A. de Vries deze functie vervuld van 2003 tot en met april 2007 met een aanstellingsomvang van 0,4 fte. In het nieuwe meerjarenbeleidplan van 2007-2010 van het NIMD werden de deelnemende partijen in staat gesteld elk een fulltime partijcoördinator te leveren. Sinds mei 2007 wordt deze functie vervuld door drs. H.J. van Schothorst, van 2000 tot aantredingsdatum bij het NIMD beleidsmedewerker Buitenlandse Zaken bij de eurofractie ChristenUnie-SGP.

2.6.4 Regio

De partijcoördinatoren houden overzicht over het totale werkveld van het NIMD. Meer in het bijzonder is het werkveld van de SGP partijcoördinator bepaald in de Afrikaanse regio. Kenia en Tanzania vallen onder zijn directe verantwoordelijkheid. In deze landen ondersteunt hij het democratiseringsproces en is naar beide landen in maart, september en oktober 2008 op missie geweest voor overleg met vertegenwoordigers van politieke partijen. Met name Kenia heeft een roerig jaar achter de rug vanwege de uitbraak van geweld na de verkiezingen van 27 december 2007 en het werken aan oplossingen (zie ook de desbetreffende in 2008 in De Banier verschenen artikelen).

Vanwege zijn Brusselse ervaring en het daar opgebouwde relevante netwerk is Van Schothorst ook gevraagd Europese aangelegenheden te behartigen. In het afgelopen jaar bezocht hij de Belgische hoofdstad diverse malen om in overleg te treden met vertegenwoordigers van Parlement, Raad en Commissie. Contacten zijn ook gelegd met de relevante organen van politieke partijen uit Europa en Amerika die werken in een complementair werkveld. Van Schothorst werd uitgenodigd door Taiwan om van 14 tot en met 19 juni 2008 deel te nemen aan de eerste lustrumviering van de Taiwan Foundation for Democracy in Taipeh, waaraan hij gehoor gaf. In zeven artikelen in De Banier en één bijdrage in Zicht deed hij in 2008 partijgenoten verslag over zijn werkzaamheden.

2.7 Stichting Vormingsactiviteiten Oost-Europa van de SGP (VOE)

Het bestuur vergaderde in het verslagjaar zeven keer (21 januari, 14 maart, 6 juni, 19 augustus, 12 september, 10 oktober en 24 november).

In 2008 heeft de Stichting VOE 15 projecten (mede) georganiseerd, waaronder conferenties voor volwassenen, seminars voor studenten en zomerkampen voor jongeren. Dertien activiteiten vonden in Roemenië plaats, een in Servië en een in Bulgarije. Van enkele projecten is verslag gedaan in het partijorgaan De Banier. Meer informatie over de projecten van de werkgroep zijn te vinden in het Activiteitenrapport 2008 dat ter verantwoording van de ontvangen subsidiegelden voor het ministerie van Buitenlandse Zaken wordt opgesteld. Er wordt gewerkt met een meerjarenplan. Voor de periode 2008-2010 is een subsidie beschikbaar gesteld van 296.000. In 2008 werd een bedrag van € 90.000 besteed.

Medio december heeft het bestuur voor de jaren 2009-2011 een subsidieaanvraag ingediend voor het MATRA-politieke partijen programma bij het ministerie van Buitenlandse Zaken.

Het bestuur van de Stichting VOE bestond in 2008 uit de volgende personen: drs. J.C. Bazen, mw. J.M. Geluk, ir. M. Houtman (penningmeester), dr. W. Jongsma (secretaris), E. van Voorden (voorzitter) en mr.drs. W.M.J. de Wildt. Adviseur van het stichtingsbestuur is dr. H. van den Belt.

Als coördinator van de stichting fungeerde mevrouw H. Stam-Stuurman (voor 0,2 fte). Zij heeft deze functie per 31 december 2008 beëindigd.

Van Leeuwen Records - Samen zang en...

Costa Fonds

Geen...
Kom no...

BONAPARTE

Erdee

3 Activiteiten

3.1 Partijdag 2008

Op 15 maart 2008 werd de jaarlijkse partijdag gehouden. Voor een uitgebreid verslag daarvan, wordt verwezen naar bijlage 3.

Een groot aantal personen spant zich jaarlijks opnieuw weer in om die dag goed te laten verlopen. Dit betreft zowel medewerkers van de partij als externe personen zoals de organist en de conciërge van het Van Lodensteincollege. Ook de leden van het stembureau, dat jaarlijks van samenstelling wisselt, leveren een belangrijke bijdrage aan het welslagen van de partijdag. Dat laatste geldt zeker ook voor de leden van de regelingscommissie.

Al dit werk gebeurt op de achtergrond, door sommige personen al tientallen jaren lang. Via dit jaarverslag is een woord van hartelijke dank aan al die voor de bezoekers 'onzichtbare', maar voor een goede organisatie ook 'onmisbare' SGP'ers op z'n plaats.

De partijdag heeft in 2008 voor het eerst plaatsgevonden in het Van Lodensteincollege te Amersfoort.

Daarvoor waren meerdere redenen. In de eerste plaats liep het aantal bezoekers jaarlijks terug. En ook in de middag was duidelijk zichtbaar dat bezoekers de vergadering al na de lunch hadden verlaten, terwijl bovendien het beoogde meer politieke debat 's middags eigenlijk nooit goed tot stand kwam. In de tweede plaats was sprake van een behoorlijke stijging van de kosten van de huur van het Beatrixtheater en van de lunch. De combinatie van oplopende kosten en een afnemend aantal bezoekers, maakten het niet langer verantwoord de partijdag te blijven houden in het Beatrixtheater.

Geconstateerd moet worden dat de partijdag in 2008 aan de verwachtingen voldeed. Vele bezoekers hebben het beperkt houden van de partijdag tot de ochtend gewaardeerd. Op die manier kan 's middags aandacht worden gegeven aan het gezinsleven. Wel had de partijdag in 2008 naar de mening van het Hoofdbestuur een te huishoudelijk karakter. Om die reden is het programma voor de a.s. partijdag zodanig aangepast dat de huishoudelijk zaken zo veel mogelijk voor de pauze worden behandeld en de meer politieke punten daarna aan de orde komen, inclusief de mogelijkheid van een debatronde. Uiteraard is het voor debat nodig dat ook de bezoekers van de partijdag daar een bijdrage aan leveren.

3.2 Plaatselijke en provinciale (kies)verenigingen

3.2.1 Vitalisering plaatselijke kiesverenigingen

In de periode september 2004 - april 2007 is op initiatief van het Hoofdbestuur een vijftiental zogenoemde regiobijeenkomsten gehouden onder leiding van de algemeen voorzitter van het Hoofdbestuur, de heer W. Koliijn. Die bijeenkomsten stonden in het teken van een beoogde voortgaande vitalisering en professionalisering van plaatselijke kiesverenigingen.

De 'opbrengsten' van de bovenbedoelde regiobijeenkomsten zijn bijeengebracht in één document, getiteld 'Aandachtspunten in het kader van vitalisering van plaatselijke kiesverenigingen'. Dit document is bij brief d.d. 17 oktober 2007, kenmerk Co71017.176, aan de besturen van de plaatselijke en gemeentelijke kiesverenigingen toegezonden evenals aan die van de provinciale verenigingen. Voor wat betreft het Hoofdbestuur zijn deze 'aandachtspunten' verder ook aanleiding geweest om meer voorlichtende en vormende activiteiten te willen gaan organiseren voor bestuurders en leden van plaatselijke kiesverenigingen. Zo werd begin 2008 bijvoorbeeld een viertal landelijke bijeenkomsten georganiseerd over met name de eerste tien artikelen van het Program van Beginselen van de SGP waarbij ook aan de orde kwamen de spanningsvelden en dilemma's die verbonden zijn

aan politieke participatie. Zo werd in deze bijeenkomsten onder meer ingegaan op vragen als wat de principiële uitgangspunten van de SGP nu eigenlijk zijn, hoe die staan ten opzichte van andere opvattingen op politiek en maatschappelijk terrein en waarop die zijn gebaseerd. En ook of die nog wel te hanteren zijn in de huidige tijd. Het ging meer concreet om zaken als de taak en de positie van de overheid, de gebondenheid aan de Wet van de Tien Geboden, de verhouding tussen kerk en staat, gewetensvrijheid, de democratie en de reikwijdte van de eed. Ook kwam aan de orde de 'vertaling' van onze beginselen naar de weerbarstige politieke praktijk van alledag, de 'zoektocht' die alle SGP-politici zullen herkennen mét de nuances die daarbij eigen zijn. Stuk voor stuk heel belangwekkende onderwerpen die het waard zijn om ook binnen ledenvergaderingen van plaatselijke kiesverenigingen aan de orde te worden gesteld. Hoewel de opkomst wat tegenviel, waren de inhoudelijke gesprekken, zeker die over de concreet voorgelegde casussen, heel waardevol.

Verder zijn door de provinciale verenigingen coördinatoren aangesteld die als taak hebben de contacten met de plaatselijke kiesverenigingen te onderhouden en hen behulpzaam te zijn met bovenbedoeld proces van vitalisering en professionalisering.

Het Hoofdbestuur is er veel aan gelegen om de plaatselijke kiesverenigingen zo adequaat mogelijk te ondersteunen om zodoende de politiekinhoudelijke dynamiek binnen de partij - ook op lokaal niveau - te vergroten. Wij zijn ons ervan bewust dat er kiesverenigingen zijn die natuurlijk al veel doen in het belang van onze partij. Er zijn helaas echter ook te veel kiesverenigingen waarvoor dat niet of in veel mindere mate geldt. In de op basis van het beleidsplan te formuleren actiepunten zal de vitalisering van de plaatselijke en provinciale (kies)verenigingen dan ook een grote plaats innemen.

Zelfs wordt overwogen om binnen het bureau van de SGP iemand te gaan benoemen speciaal voor de ondersteuning en enthousiasmering van plaatselijke en provinciale (kies)verenigingen. Het Hoofdbestuur is er van overtuigd dat een goed functionerend 'grondvlak' uiteindelijk voor een groot deel bepalend is voor de vitaliteit van de partij. Het Hoofdbestuur vreest dat die notie niet of te weinig wordt beseft door (kies)verenigingen.

3.2.2 Ledenwerving

Een stagiaire van Hogeschool Schoevers te Rotterdam, mevrouw J.M. Florijn, studente HBO Commercieel Communicatiemanagement, heeft voor de partij heel waardevolle voorstellen gedaan voor ledenwerving. Helaas is daar als gevolg van het grote personeelstekort in het achterliggende jaar nog niet verder uitvoering aan gegeven. Het zal gelet op de voorgaande paragraaf duidelijk zijn dat een voortdurende aandacht voor ledenwerving buitengewoon belangrijk is, ook voor de vitaliteit van de partij. Het staat dan ook hoog op de prioriteitenlijst van het Hoofdbestuur. Waarbij aangetekend wordt dat het uiteindelijk vooral een zaak is van voortdurende en gerichte acties van plaatselijke kiesverenigingen die het Hoofdbestuur zo veel en waar mogelijk wil ondersteunen. Maar het lidmaatschap van de partij loopt nu eenmaal via het lidmaatschap van plaatselijke kiesverenigingen. Dus daar ligt de 'sleutel voor succes'. En het is duidelijk dat bij veel plaatselijke kiesverenigingen een aanzienlijke ledenaanwas tot de mogelijkheden moet behoren gelet op de omvang van de kerkelijke achterban ter plaatse. Bovendien verliest de partij nu teveel leden door niet adequaat handelen van plaatselijke kiesverenigingen bij verhuizing van leden en door het opheffen van noodlijdende plaatselijke kiesverenigingen. En verspreid wonende SGP'ers kunnen zich weliswaar aansluitend bij een dichtstbijzijnde plaatselijke kiesvereniging, maar als dat soms tientallen kilometers of wel honderd kilometer of verder is, gebeurt dat niet. Dat is een potentieel dat als gevolg van de huidige partijorganisatie helaas niet bij de SGP is betrokken. Ook dat is voor het Hoofdbestuur een onderwerp voor nadere bezinning. Een en ander ook in relatie tot de eisen die (toekomstige) subsidievoorwaarden aan een hedendaagse partijorganisatie stelt, ook ten aanzien van het financieel beheer en de betrouwbaarheid van bijvoorbeeld de ledenregistratie. In een brief van 23 december 2008, kenmerk Co81223.243, zijn de plaatselijke, gemeentelijke en provinciale (kies)verenigingen daarop uitvoerig gewezen.

3.2.3 Overleg provinciale propagandacoördinatoren

Door elke provinciale vereniging is (al dan niet uit het midden van het desbetreffende bestuur) een 'coördinator' benoemd met als taak jaarlijks contact te hebben met alle plaatselijke kiesverenigingen over het reilen en zeilen in die kiesvereniging ((telefonische) visitatie). Deze coördinator is desgevraagd ook behulpzaam bij het proces van vitalisering. Daarnaast moet hij ook verkeerde ontwikkelingen signaleren en zondig en mogelijk pro-actief de kiesverenigingen enthousiasmeren. Inmiddels lijkt het erop dat alle provinciale verenigingen op een of andere manier aan bovenbedoelde doelstelling gestalte aan het geven zijn. Een intensivering daarvan lijkt evenwel nodig te zijn.

Bedoelde coördinatoren komen gezamenlijk regelmatig bijeen (zo'n 2 keer per jaar) met medewerkers van de partij onder leiding van de algemeen voorzitter. Dit overleg staat helaas nog te weinig in het teken van het uitwisselen van informatie over plaatselijke kiesverenigingen en over nieuwe ideeën (goede praktijken). Wel zijn in 2008 enkele onderwerpen aan de orde geweest die de provinciale verenigingen zelf aangaan, waarvan de waterschapsverkiezingen wel de belangrijkste was. In 2008 is 2 keer overleg gevoerd met de provinciale propagandacoördinatoren.

3.3 Statuten plaatselijke en gemeentelijke kiesverenigingen

Bij brief d.d. 29 november 2006, kenmerk 061129.251, is de besturen van de plaatselijke kiesverenigingen toegezonden een gewijzigd model van de statuten van de plaatselijke kiesverenigingen. Dit model is aangepast in verband met de wijziging van de partijstatuten waartoe is besloten door de op 24 juni 2006 gehouden algemene vergadering. Verder is bij die gelegenheid de kiesverenigingen toegezonden een 'model-verklaring onderschrijven grondslag en doelstelling van de partij'.

In 2008 heeft opnieuw een aantal plaatselijke kiesverenigingen hun statuten overeenkomstig de partijstatuten aangepast. Leden van het Hoofdbestuur hebben bij verschillende besturen en ledenvergaderingen van plaatselijke kiesverenigingen een toelichting gegeven op de beoogde statutenwijziging. Van een aantal plaatselijke kiesverenigingen is bekend dat de statuten wel zijn gewijzigd, maar dat die nog niet ter goedkeuring aan het Hoofdbestuur zijn voorgelegd. Verder is van een aantal kiesverenigingen de stand van zaken helemaal niet bekend. In de loop van 2009 zullen dan ook alle plaatselijke kiesverenigingen waarvan het Hoofdbestuur nog geen statuten ter goedkeuring ingezonden heeft gekregen, telefonisch worden benaderd om te vernemen wat nu precies de stand van zaken is.

Naar aanleiding van de regelmatig gestelde vraag of er ook modelstatuten zijn voor gemeentelijke kiesverenigingen - dus in de situatie dat er meer dan één plaatselijke kiesvereniging is in dezelfde burgerlijke gemeente - zijn in 2008 ook modelstatuten voor gemeentelijke kiesverenigingen vastgesteld. In deze modelstatuten wordt ervan uitgegaan dat plaatselijke kiesverenigingen - dus rechtspersonen - lid zijn van de gemeentelijke kiesvereniging. Een gemeentelijke kiesvereniging heeft dus geen natuurlijke personen als lid. Afgevaardigden van de plaatselijke kiesverenigingen hebben stemrecht. Dit is dezelfde werkwijze als bij ledenvergaderingen van provinciale verenigingen en ook bij de partijdag het geval is.

In het artikel over de kandidaatstelling voor de gemeenteraadsverkiezingen in bovenbedoelde modelstatuten is nog geen rekening gehouden met het instellen van een selectieadviescommissie, etc. Tijdens de op 15 maart 2008 gehouden partijdag is het Algemeen Reglement voor de Tweede Kamerverkiezingen, voor het Europees Parlement en voor Provinciale Staten wel daarop aangepast. Toen is de kiesverenigingen aanbevolen om op eenzelfde wijze te werk te gaan bij de gemeenteraadsverkiezingen. Die aanbeveling willen wij graag herhalen en opnieuw onder de aandacht brengen.

Bovendien zullen wij die procedure, voorzien van een tekstvoorstel voor statutenwijziging, ook opnemen in het draaiboek voor de a.s. gemeenteraadsverkiezingen dat thans ontwikkeld wordt en D.V. medio maart/april 2009 zal worden gepresenteerd tijdens regionale voorlichtingsbijeenkomsten.

3.4 De Banier

De Banier biedt elke veertien dagen, behalve dan in recesperiodes, de gelegenheid om kennis te nemen van het werk van de SGP en van SGP'ers. Zo kan van dichtbij worden gevolgd van wat er in en om de partij en in de samenleving speelt. In het bijzonder is ook aan het 90-jarig bestaan van de partij aandacht besteed in een op 2 mei 2008 verschenen jubileumnummer van De Banier.

In het afgelopen jaar is De Banier 22 keer verschenen waarvan 5 keer in een oplage voor alle leden en donateurs van de partij.

Het aantal betalende abonnees per 31 december 2008 op De Banier is 6.883 (in 2007: 6.784). De heer R. Stark te Zwartebroek spreekt De Banier in op cassettebandjes ten behoeve van blinden en slechtzienden. Hij heeft ervaring met dit werk opgedaan bij de Christelijke Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden (CBB). De Banier in gesproken versie komt in de week na het verschijnen van de 'papieren' versie uit. Een klein aantal personen maakt van deze mogelijkheid gebruik. Het Hoofdbestuur is de heer Stark zeer erkentelijk voor de ook in het achterliggende jaar weer verrichte werkzaamheden.

De redactie van De Banier bestaat uit de heren:

- › W. Kolinj (hoofdredacteur)
- › mr. V.A. Smit (eindredacteur)
- › drs. M. de Bruyne
- › ds. A. van Heteren
- › drs. H.J. Nijnsink
- › ir. B.J. van der Vlies

De redactie heeft in 2008 twee keer vergaderd.

Bij deze gelegenheid wordt er nog eens op gewezen dat op artikelen, reportages, interviews, foto's en illustraties auteursrechten kunnen rusten. Daarom is overname daarvan uitsluitend toegestaan na voorafgaande toestemming van de redactie. Hetzelfde geldt overigens voor de lay-out van De Banier als zodanig en ook van de website van de SGP.

3.5 Burgemeesters

De heer H. van Kooten is op 15 april 2008 benoemd tot burgemeester van de gemeente Noord-Beveland. Op 1 oktober 2008 is drs. S. Stoop herbenoemd als burgemeester van de gemeente Dirksland.

3.6 Verkiezingen

3.6.1 Waterschapsverkiezingen

In de op 15 juni 2007 gehouden vergadering van het Hoofdbestuur is een tijdelijke commissie ingesteld met als taak een gemotiveerd advies te geven aan het Hoofdbestuur over de vraag of de SGP onder eigen naam aan de waterschapsverkiezingen voor de categorie ingezetenen moet deelnemen en welke andere modaliteiten mogelijk en/of (meer) wenselijk zijn. Het advies moest voor 1 december 2007 gereed zijn. De samenstelling van de commissie is vermeld in het Jaarverslag 2007.

De commissie heeft kort samengevat geadviseerd om als SGP aan de waterschapsverkiezingen deel te nemen met een lijst onder eigen naam. Met inachtneming van de regionale situatie, moet daarbij gestreefd worden naar een horizontale of verticale lijstverbinding met een of meerdere partijen die een min of meer zelfde opvatting hebben over het bestaansrecht van waterschappen en de zich voordoende inhoudelijke thema's. De besturen van de provinciale verenigingen zouden gelet op de geografische schaal van de waterschappen moeten worden belast met de kandidaatstelling en de uitvoering van de campagne voor deze verkiezingen. Omdat er meerdere waterschapsgebieden in één provincie kunnen zijn, is het nodig vooraf afspraken te maken over de vraag welke provinciale vereniging de organisatie van de verkiezing voor welk(e) waterschap(pen) ter hand zal

nemen. In het advies wordt daarvoor ook een (globaal) voorstel gedaan. Hetzelfde geldt trouwens voor de vraag voor welke waterschappen aan de verkiezing zal worden deelgenomen. Het is immers niet zinvol om aan de verkiezing deel te nemen als het op voorhand uitgesloten moet worden geacht om een zetel in het waterschapsbestuur te behalen.

Het Hoofdbestuur heeft op 11 januari 2008 overeenkomstig het advies besloten.

Vervolgens heeft de commissie met de brochure ‘~Wijs met water’ een aanzet gegeven voor het opstellen van een verkiezingsprogramma. Verder is door de SGP een procedurele handreiking opgesteld voor de besturen van de provinciale verenigingen waarin van stap tot stap is aangegeven welke acties door wie ondernomen moesten worden. Zo is de registratie van de partijnaam volledig uitgevoerd vanuit het SGP-bureau, terwijl de provinciale verenigingen verantwoordelijk waren voor de kandidaatstelling en de campagne. Voor die verkiezingscampagne is vanuit de partijkas een budget ter beschikking gesteld aan de desbetreffende provinciale besturen van de SGP. De partij heeft ter bevordering van de opkomst ten laste van de partijkas een advertentie geplaatst in het Reformatorisch Dagblad, het Nederlands Dagblad en de Nieuwe Oogst en een flyer ontwikkeld voor de gezinsbeurs Wegwijs.

De waterschappen hebben inmiddels ook een eigen plaats gekregen op de website van de SGP.

Het Hoofdbestuur heeft op 13 februari 2008 over een en ander een voorlichtingsbijeenkomst gehouden voor afgevaardigden van de besturen van de provinciale verenigingen.

Het opkomstpercentage bij de waterschapsverkiezingen was gemiddeld slechts 24%. Bovendien waren er veel ongeldige stemmen, omdat bij veel stemmers de unieke combinatie tussen stembiljet en retour envelop niet klopte. De SGP heeft in twaalf waterschappen zelfstandig aan de verkiezing deelgenomen. In negen daarvan heeft de SGP één of meer zetels behaald. In drie waterschappen is sprake van een gezamenlijke lijst met de ChristenUnie. In twee daarvan heeft de lijsttrekker van de ChristenUnie een zetel behaald en zal hij de komende vier jaar de gezamenlijke partijen in het waterschap vertegenwoordigen.

waterschap	stemmen	zetels
Amstel, Gooi en Vecht*	5.705	1
Delfland	2.849	0
Groot Salland	4.725	1
Hollandse Delta	12.227	3
Hollands Noorderkwartier*	3.759	0
Regge en Dinkel	4.119	1
Rijnland*	14.662	1
Rivierenland	15.207	2
Schieland en de Krimpenerwaard	6.654	2
De Stichtse Rijnlanden	7.351	1
Vallei en Eem	14.180	3
Veluwe	7.343	2
Zeeuwse Eilanden	12.696	4
Zeeuws-Vlaanderen	1.155	0
Zuiderzeeland	1.927	0

* In dit waterschap bestaat een gezamenlijke lijst met de ChristenUnie

In de loop van 2009 zal deze verkiezing worden geëvalueerd en zal bezien worden hoe een en ander gereguleerd moet gaan worden. Dat laatste hangt natuurlijk ook af van de vraag of de wetgever in deze toch wel in het algemeen als problematisch ervaren verkiezing geen aanleiding ziet om die in de toekomst op een andere manier vorm te geven. Reglementering in interne partijdocumenten heeft dan ook geen hoge prioriteit.

3.6.2 Verkiezing Europees Parlement

Het Hoofdbestuur heeft op 22 februari 2008 een selectieadviescommissie ingesteld. De commissie heeft als taak het opstellen van een concept-kandidatenlijst voor de D.V. op 4 juni 2009 te houden verkiezing van de leden van het Europees Parlement.

De commissie heeft medio september 2008 een gemotiveerd advies over een kandidatenlijst voor de verkiezing van het Europees Parlement aan het Hoofdbestuur van de SGP uitgebracht. Dit aan de hand van de gros- en kandidatenlijst voor de in 2004 gehouden verkiezing, de door plaatselijke kiesverenigingen opgegeven namen (zie De Banier van 7 maart 2008, pag. 19) en de door de selectieadviescommissie en het Hoofdbestuur zelf 'opgespoorde' potentiële kandidaten. De commissie heeft met een aantal kandidaten een gesprek gevoerd.

Op basis van bovenbedoeld advies heeft het Hoofdbestuur de volgende concept-kandidatenlijst voor de D.V. in 2009 te houden verkiezing van de leden van het Europees Parlement vastgesteld:

Nr.	Naam	Kerk	Geb.datum	Provincie
1.	drs. B. Belder	PKN	25-10-1946	Gelderland
2.	ir. J. Lock	GG	21-03-1956	Zuid-Holland
3.	dr. M. de Haas	PKN	04-05-1961	Gelderland
4.	drs. A.P. de Jong	CGK	07-08-1963	Zuid-Holland
5.	mr. D.J.H. van Dijk	HHK	22-11-1971	Zuid-Holland
6.	ing. C. van Burg	GGiN	31-12-1956	Zeeland
7.	drs. E.J. Brouwer	GG	01-09-1976	Zuid-Holland
8.	dr. R. Bisschop	HHK	30-11-1956	Utrecht
9.	mr. R.A.C. Donk	OGGiN	09-04-1972	Gelderland
10.	drs. H.J. van Schothorst	GG	04-03-1967	Zuid-Holland

De plaatselijke kiesverenigingen zijn bij brief d.d. 23 december 2008, kenmerk Co81223.244, gevraagd hun advies over bijgaande concept-kandidatenlijst uiterlijk op 13 februari 2009 aan het Hoofdbestuur te doen toekomen.

Verder maakt een drietal personen namens de SGP deel uit van de gezamenlijk met de ChristenUnie ingestelde verkiezingsprogrammacommissie, te weten dr. C.S.L. Janse, drs. D.J. Diepenbroek en mr. D.J.H. van Dijk. Drs. P.A. Zevenbergen is namens het Hoofdbestuur adviseur van de verkiezingsprogrammacommissie. Het programma is in december 2008 door het Hoofdbestuur (voorlopig) vastgesteld. Definitieve vaststelling vindt plaats na het ledencongres van de ChristenUnie.

Ook is gezamenlijk met de ChristenUnie een campagnecommissie ingesteld. De SGP-ers daarin zijn drs. M. de Bruyne, drs. H.J. Nijsink en mr. V.A. Smit.

Met het oog op deze verkiezing is regelmatig overleg gevoerd met het Landelijk Bestuur van de ChristenUnie. De samenwerkingsovereenkomst ten aanzien van de verkiezing van het Europees Parlement is inmiddels door beide besturen ondertekend.

3.6.3 Gemeenteraadsverkiezingen

Om de gemeentelijke kiesverenigingen in staat te stellen tijdig de organisatie van de gemeenteraadsverkiezingen D.V. op 3 maart 2010 (kandidaatstelling: 19 januari 2010) ter hand te nemen, is de voorbereiding binnen het SGP-bureau op deze verkiezing al direct na de zomervakantie van 2008 opgestart.

Door een daartoe ingestelde commissie is opgesteld een (1) draaiboek verkiezingen, (2) raamwerkverkiezingsprogramma, (3) handleiding publiciteit raadsverkiezingen 2010 en (4) een notitie over efficiënt werken in een fractie; van reactief naar proactief. Deze stukken zullen D.V. in medio maart/april 2009 te houden voorlichtingsbijeenkomsten worden gepresenteerd voor plaatselijke kiesver-

enigingen en raadsfracties. Met deze documenten is een stevig fundament gelegd waarop de verdere ontwikkeling van een algemeen handboek voor plaatselijke kiesverenigingen ter hand kan worden genomen.

Bij het samenstellen van de commissie is geprobeerd zo veel mogelijk deskundigheid, praktijkervaring, draagvlak/herkenning en betrokkenheid te mobiliseren.

De volledige commissie bestaat uit de volgende personen: drs. P.A. Zevenbergen (voorzitter), mr. C.P.W. van den Berg, mw. drs. N.M. de Bonte, D.D. Both, drs. W.J. van Duijn, M. van Ekeveld, W. Goudriaan, L.F. Kosten, drs. H.J. Nijsink, mw. A.M. Schaap, mr. V.A. Smit, drs. S. Stoop, drs. P.J. Verheij RA, dr.ir. C.M. Verloop, ing. A.J.W. van der Vlies en dr.ir. M.J. Zwankhuizen.

Een deel van de commissie heeft zich bezig gehouden met het raamwerk-verkiezingsprogramma, terwijl een ander deel de handleiding over publiciteit en de notitie over efficiënt werken in een fractie tot stand heeft gebracht. Het draaiboek is binnen het SGP-bureau opgesteld.

3.6.4 Permanente campagne

In het licht van een ‘permanente campagne’ worden regelmatig advertorials geplaatst in het Reformatorisch Dagblad en het Nederlands Dagblad. Ook zijn in 2008 advertenties geplaatst in de Startkrant en een jubileumtijdschrift van de Christelijke Hogeschool Ede.

3.7 In- en extern overleg

3.7.1 Afdeling Communicatie, voorlichting en vorming (CVV)

De afdeling Communicatie, voorlichting en vorming (CVV) kan zich door een door het Hoofdbestuur ingestelde commissie gevraagd en ongevraagd laten adviseren over de activiteiten van die afdeling. Van de commissie maakt bij voorkeur deel uit een lid van provinciale staten, een burgemeester, een wethouder, een raadslid, een lid van het bestuur van een plaatselijke kiesvereniging, een communicatiedeskundige en de voorlichter van de Tweede Kamerfractie van de SGP.

De commissie bestaat op 31 december 2008 uit de volgende personen:

- › M.F. van Leeuwen (voorzitter)
- › E. Barten
- › drs. M. de Bruyne
- › J. Klepper
- › J. van Panhuis
- › K. Schra
- › P. Smit
- › drs. S. Stoop
- › dr.ir. M.J. Zwankhuizen

De afdeling CVV heeft zich in 2008 uiteraard bezig gehouden met algemene vragen om informatie, zowel van particulieren (en vooral ook scholieren) en lokale SGP-politici. Dit betreft een groot aantal vragen die vooral via e-mail binnenkomen. Naast voorlichting en ondersteuning in algemene zin, heeft de afdeling CVV zich in 2008 onder meer ook met de volgende specifieke zaken bezig gehouden.

› Congressen

Op dinsdagavond 10 juni 2008 is samen met de Guido de Brès-Stichting, de SGP-jongeren en de Tweede Kamerfractie in Leersum een congres georganiseerd in het kader van het 60-jarig bestaan van de staat Israël. Tijdens dit goed bezochte congres werd aandacht besteed aan de verhouding tussen Israël en Nederland in verleden, heden en toekomst. Ook kwam de positie van Israël in de wereld aan de orde. De bedreigingen voor deze staat gelet op de wereldwijd groeiende ambities van de islam, het antisemitisme en de demografische ontwikkeling van Israël. Verder ook het vre-

desproces, de vorming van een eventuele Palestijnse staat, de relaties van Israël met de Verenigde Staten en met de Europese Unie. Sprekers waren Harry Kney-Tal, ambassadeur van Israël, en drs. R.M. Nafthaniel van het Centrum Informatie en Documentatie Israël (CIDI). Een debat onder leiding van mr. R.A.C. Donk vond plaats met de sprekers aangevuld met mr. C.G. van der Staaïj en drs. B. Belder. Een impressie van het congres is te lezen in De Banier van 27 juni 2008, pag. 10-11 (87e jrg., nr. 13).

Op vrijdag 5 september 2008 werd door CVV en de Tweede Kamerfractie een congres georganiseerd onder de titel '(De) raad over alcohol'.

Alcohol is een actueel onderwerp. Het alcoholgebruik door jongeren is de laatste jaren zeer sterk toegenomen. Jongeren drinken steeds jonger, steeds vaker en steeds meer. Ook de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders hebben hiermee volop te maken. Overmatig alcoholgebruik heeft gevolgen voor de openbare orde en veiligheid, de volksgezondheid, de inrichting van de ruimte (bijvoorbeeld bij illegale keten) en het uitgaansleven in de gemeente. Alcohol maakt veel los in de gemeenteraden en de Tweede Kamer. Vanwege de grote belangen is beleid maken een lastige taak. De Tweede Kamerfractie van de SGP heeft een notitie opgesteld om aandacht te vragen voor deze problemen en om met oplossingen te komen. Het concept van deze notitie stond centraal in het op 5 september 2008 gehouden congres. Aan de hand van plaatselijke ervaringen en voorstellen is gezocht naar effectieve lokale en nationale maatregelen. Voorafgaande aan het opstellen van de notitie zijn gesprekken gevoerd met gemeentebestuurders, politie en justitie, en ook met jongeren zelf. De Tweede Kamerfractie bezocht onder meer een drankkeet en stak haar licht op bij een ontwenningssklinik van het Leger des Heils.

Sprekers tijdens het congres waren ir. B.J. van der Vlies, drs. S. Stoop (burgemeester) en W.A. Knapen (raadslid). Workshops werden verzorgd door J. van der Meulen (politieregio Zwolle en voorzitter Platform alcoholmisbruik Genemuiden), J. Blenkers (VROM-inspectie) en mw. mr. J.H. de Jager (ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport).

Een exemplaar van de alcoholnotitie van de Tweede Kamerfractie van de SGP is tijdens de behandeling van de begroting van Volksgezondheid in november 2008 uitgereikt aan minister dr. A. Klink en de woordvoerders van de Tweede Kamerfracties. De onder de titel 'Een nuchtere visie; de SGP over alcoholmisbruik' geschreven notitie is bij brief d.d. 14 november 2008, kenmerk Co81114.213, toegezonden aan gedeputeerde, statenleden, burgemeesters, wethouders en raadsleden.

Een impressie van het alcoholcongres en de essentialia van de notitie zijn te lezen in De Banier van 14 november 2008, pag. 7 en 10-12. De SGP zal op dit thema doorgaan als t.z.t. de Drank- en Horecawet in de Tweede Kamer besproken zal worden. Wellicht kunnen dan een of meerdere aanbevelingen uit de notitie op een Kamermeerderheid rekenen. Met deze notitie wil de SGP ook lokale politici een handreiking doen. De partij acht het namelijk van groot belang dat bestrijding van alcoholmisbruik ook plaatselijk de aandacht krijgt. Om ons gezamenlijk in te zetten voor welzijn en gezondheid van alle burgers.

Verder participeerde CVV in 2008 in een netwerk van onderwijsorganisaties, RMU en Reformatorisch Dagblad dat congressen en seminars organiseert voor met name het onderwijs. Het D.V. op 5 maart 2009 te houden congres over Identiteit en onderwijs; bezieling en/of verzuiling? is daarvan een voorbeeld.

› **Kadercursussen**

In 2008 zijn als gevolg van personeelstekort geen kadercursussen gehouden. Wel is gewerkt aan een opzet van een breder programma aan kadercursussen dan tot nu toe het geval is geweest. In de op basis van het beleidsplan te formuleren actiepunten zal daar verder vorm aan worden gegeven. Verder wordt in het kader van de a.s. gemeenteraadsverkiezingen een kadercursusdag voor (a.s.) raadsleden voorbereid. Naar verwachting zal die dag D.V. eind november / begin december 2009 worden gehouden (zie verder onder par. 3.6.3). Voor wat betreft de in februari/maart 2008 gehouden voorlichtingsbijeenkomsten over het Program van Beginselen wordt verwezen naar par. 3.2.1.

› Doelwit

Door CVV wordt zorg gedragen voor de rubriek Doelwit in De Banier. De heer mr. C.P.W. van den Berg heeft een serie artikelen geschreven over de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening en alles wat daarmee samenhangt en over het waterbeleid. Incidenteel hebben ook andere raadsleden voor een artikel gezorgd. CVV wil dat graag verder stimuleren zodat het meer een rubriek 'van lokale politici voor lokale politici' wordt. Ook de rubriek 'Uit de provincie' van SGP-statenleden wordt door CVV gecoördineerd.

› Wethoudersoverleg en Statenledenoverleg

Het wethoudersoverleg kwam twee keer bij elkaar, te weten in het voorjaar (Elburg) en in het najaar (Middelburg). Door het wethoudersoverleg is een notitie opgesteld over door hen gewenste vormen van ondersteuning en begeleiding vanuit of door tussenkomst van het SGP-bureau. Nadat deze notitie besproken is met een lid van het Hoofdbestuur maakt die nu deel uit van de bredere gedachtevorming over kadercursussen (alhoewel die naam de lading niet helemaal meer dekt). In overleg met het wethoudersoverleg wordt geprobeerd aan het gestelde in de notitie verder vorm en inhoud te geven.

Het Statenledenoverleg is een keer bijeen geweest. Door CVV is - net zoals eerder voor het wethoudersoverleg - een overzicht opgesteld met NAW-gegevens van SGP-Statenleden, hun portefeuilles en de wijze waarop zij te bereiken zijn.

› Straatsburg

Nadat voor het laatst in juni 2006 voor wethouders, raadsleden en steunfractieleden en hun echtgenotes een excursie is georganiseerd naar Straatsburg, heeft zo'n excursie van 21 t/m 23 april 2008 opnieuw plaatsgevonden. De excursie is uiteraard georganiseerd in overleg met de Eurofractie. De kern van de excursie was een bezoek aan het Europees Parlement en ontmoetingen met leden van onze Eurofractie. Tevens werd het bezoek omlijst met een bezoek aan de stad Straatsburg, terwijl op de terugweg Worms werd aangedaan. Een verslag van de excursie is te vinden in De Banier van 30 mei 2008, pag. 10-11 (87e jrg., nr. 11).

› Folders

In het achterliggende jaar heeft CVV een flyer gemaakt speciaal voor de Seniorenbeurs. Deze op de desbetreffende doelgroep afgestemde flyer had als titel De meerwaarde van 50+. Verder is een flyer gemaakt over de waterschapsverkiezingen voor de gezinsbeurs Wegwijs. Van de folder Kennismaking met de SGP is een herdruk in voorbereiding genomen. Deze herziene folder zal D.V. begin 2009 verschijnen.

Meer in het algemeen is een overzicht en planning opgesteld van (te herziene) folders. Het is de bedoeling dat daar in de komende maanden verder uitwerking aan zal worden gegeven.

› Website

In 2008 heeft de bijhouding van de website helaas wat te lijden gehad onder het personeelstekort. Niettemin worden er bijna dagelijks nieuwe berichten geplaatst. De door ons Tweede Kamerlid mr. C.G. van der Staij bijgehouden weblog mag zich in een goede belangstelling verheugen.

In de achterliggende jaren is door plaatselijke kiesverenigingen regelmatig de vraag gesteld of de SGP beschikt over een zogenoemde 'template' voor deze kiesverenigingen op basis van de landelijke website. Dat was tot voor kort niet het geval. Het gevolg was dat kiesverenigingen en/of raadsfracties desgewenst zelf voor het bouwen van een website moesten zorg dragen. Die websites wijken zeker voor wat betreft de grafische vormgeving soms nogal sterk af van die van de SGP en ook onderling zijn er grote verschillen. Bovendien is het zelf bouwen van een website relatief duur en is de kwetsbaarheid in het algemeen nogal groot. Gelet daarop heeft de SGP het initiatief genomen om voor plaatselijke kiesvereniging, provinciale verenigingen, raads- of statenfracties

een zogenoemde template van de landelijke website te laten ontwikkelen. Vlak voor de zomer van 2008 konden de desbetreffende (kies)verenigingen hun eigen website van inhoud voorzien.

De vormgeving van de template komt overeen met de landelijke website, waardoor de herkenbaarheid fors is toegenomen. Er is niet alleen ruimte voor lokale informatie zoals verenigingsnieuws, fractiedocumenten en informatie over raadsleden, maar ook voor informatie van de landelijke site zoals enkele meest recente nieuwsberichten en agenda-items. Door middel van het adres van de website (URL) en de vormgeving van de template is ervoor gezorgd dat geen misverstand kan bestaan over hetgeen tot de verantwoordelijkheid van de SGP (landelijk) behoort en wat onder verantwoordelijkheid van een plaatselijke kiesvereniging (of provinciale vereniging) op de website is geplaatst.

Het grote voordeel van de nieuwe website is dat plaatselijke kiesverenigingen zich niet meer hoeven te bekommeren over het bouwen van een eigen site. Daarnaast is het beheer uiterst gebruikersvriendelijk, loopt het 'onderhoud' mee met de landelijke website en wordt de herkenbaarheid en de aantrekkingskracht van deze lokale en provinciale websites (en daarmee van de desbetreffende kiesverenigingen) vergroot. Bovendien is de beveiliging van de website tegen inbraken, ongewenste informatiewijziging of gehele verwijdering goed geregeld.

Uiteraard moeten de kiesverenigingen wel zelf zorg dragen voor de redactionele inhoud, zoals nieuwsartikelen, aankomende gebeurtenissen in de agenda en plaatselijke documenten. Maar er zijn geen zorgen meer over technische ondersteuning, administratieve handelingen omtrent website-abonnementen of beveiliging. Er kan automatisch voor worden gezorgd dat de website op zondag niet kan worden bezocht.

De website is ontwikkeld in het WIS Web Content Management Systeem (WIS CMS). Dit CMS heeft een zeer gebruikersvriendelijke werkomgeving waarin de site beheerd kan worden. De werkomgeving heeft sterke overeenkomsten met het voor bijna iedereen wel bekende Windowsstelsel. Het beheer is vergelijkbaar met het gemak waarmee in een tekstverwerker een tekst wordt opgemaakt. De onderliggende technologie waar het CMS gebruik van maakt is ColdFusion met Java in combinatie met SQL Server. Het bijhouden van de website is dus relatief eenvoudig. Maar natuurlijk kunnen er, zeker in de 'aanloopfase', vragen rijzen. Daarom is er een eenvoudige en heldere gebruikershandleiding beschikbaar. Daarnaast kunnen vragen per e-mail worden gesteld aan een van onze medewerkers.

Om een indruk te krijgen van de websites en de mogelijkheden, kunt u via de landelijke SGP-website (www.sgp.nl) een aantal kiesverenigingen bezoeken die in het dropdownmenu zijn vermeld (aan de rechterkant, onder 'standpunten').

De structurele kosten bedragen per kiesvereniging 12 per maand, exclusief BTW, bij vooruitbetaling - voor een jaar - rechtstreeks te voldoen aan WIS Services BV te Gouda. Verder betalen deelnemende kiesverenigingen eenmalig 60 in verband met de ontwikkelingskosten van de template. Deze eenmalige bijdrage moet worden voldaan aan de SGP.

Inmiddels maken 45 (kies)verenigingen gebruik van de speciaal voor plaatselijke en provinciale (kies)verenigingen ontwikkelde template van de landelijke website van de SGP. Waarschijnlijk zal de belangstelling voor een dergelijke template nog verder toenemen naarmate de gemeenteraadsverkiezingen dichterbij komen.

Het is nu wel van belang om de gemeenschappelijke huisstijl van die verschillende websites te handhaven. Immers, het vergroten van de herkenbaarheid is een niet onbelangrijke doelstelling van dit initiatief.

› Huisstijl

In het verleden zijn zowel door de partij als door de toenmalige Stichting Voorlichting en Vormings-

centrum verschillende folders, brochures, etc. uitgegeven. Uit de thans nog bestaande materialen blijkt dat de diversiteit in vormgeving zodanig groot is, dat er niet of nauwelijks een voor de partij herkenbare lijn in is te ontdekken. Met de in 2006 gehouden Tweede Kamerverkiezingen is de website opgefrist, terwijl dat voor De Banier in 2007 is gedaan. De Banier is in redelijke mate afgestemd op de website. In 2008 is een begin gemaakt met het harmoniseren van de huisstijl van de SGP waarbij de bestaande website en de huidige vormgeving van De Banier als uitgangspunt zijn genomen. Door mw. A.M. Schaap, stagiaire van de Christelijke Hogeschool Ede, wordt de huisstijl beschreven in een handboek.

› **Beurzen**

Ook in 2008 was de SGP weer met een stand present op de Seniorenbeurs om de ouderen die de beurs bezoeken informatie te geven over de partij. De partij heeft op deze beurs verschillende keren in het forum geparticipeerd. Het belangrijkste wat bereikt wordt op de 50-Plusbeurs is dat mensen een beter beeld krijgen van de partij.

In oktober 2008 heeft de SGP met een stand gestaan op de gezinsbeurs Wegwijs. Een en ander stond vooral in het teken van de waterschapsverkiezingen. In verband daarmee was een speciaal daarop gerichte flyer ontwikkeld, kon aan een quiz worden deelgenomen en konden kinderen een 'waterspel' doen. Een impressie van de gezinsbeurs is te lezen in De Banier van 31 oktober 2008, pag. 12.

3.7.2 Commissie Aanpassing Toelichting Gemeenteprogram

Deze commissie heeft een permanent karakter en heeft als opdracht het Hoofdbestuur minimaal eenmaal per vier jaar, bij voorkeur in het jaar voorafgaande aan de gemeenteraadsverkiezingen, te adviseren inzake noodzakelijke aanpassingen c.q. wijzigingen in het Gemeenteprogram. Dat program zal gelet op de vaak voorkomende verwarring met het raamwerk van een verkiezingsprogramma voor de gemeenteraad te zijner tijd onder een andere nog te bepalen aanduiding, zoals 'Gemeente in één oogopslag' of 'Gemeente en SGP' met als status 'handreiking aan lokale politici' opnieuw verschijnen.

De commissie bestaat op 31 december 2008 uit de volgende personen:

- › drs. P.A. Zevenbergen (voorzitter), Hoofdbestuurslid, voormalig wethouder;
- › W. Goudriaan (secretaris), medewerker communicatie;
- › M. Bogerd, gemeentesecretaris Urk, statenlid Flevoland;
- › T. van Oostenbrugge, griffier Schouwen-Duiveland, statenlid Zeeland;
- › mr. V.A. Smit, algemeen secretaris, raadslid Ridderkerk;
- › F.J. Tollenaar, medewerker SGP-Statensfractie in Zeeland;
- › G. Leertouwer, medewerker Tweede Kamerfractie van de SGP;
- › mr. A. Weggeman, jurist Raad van State en raadslid Capelle aan den IJssel;
- › drs. S. Stoop, burgemeester Dirksland en statenlid Zuid-Holland;
- › mr. C.P.W. van den Berg, raadslid Waddinxveen;
- › drs. J.A. Schippers, directeur Guido de Brès Stichting, lid deelgemeenteraad Prins Alexander, voormalig medewerker Eurofractie ChristenUnie-SGP.

In de periode 2004-2006 heeft de commissie de desbetreffende in 2000 vastgestelde toelichting geactualiseerd. De tekst van het gemeenteprogram en de toelichting daarop is te raadplegen via de website van de SGP (en daarvan te downloaden).

Door de commissie is tijdens de actualisering geconstateerd dat de tekst van sommige artikelen van het Gemeenteprogram niet juist meer zijn in verband met gewijzigde wet- en regelgeving of anderszins niet meer aansluiten bij de heden ten dage gebruikelijke indeling naar beleidsterrein in de lokale politiek. Dit maakte het soms erg lastig om de toelichting en de tekst van de artikelen op

elkaar te laten aansluiten of om een bepaald deel van de toelichting bij een artikel onder te brengen. Door de commissie is daarom de suggestie gedaan om het Gemeenteprogram in zijn geheel te (laten) herzien.

Door het Hoofdbestuur is besloten om bedoelde herziening te doen plaatsvinden. De commissie heeft van het Hoofdbestuur het mandaat gekregen om bij de uitvoering van een en ander maximaal gebruik te maken van binnen de partij beschikbare expertise op de verschillende beleidsvelden, met name als het gaat om het opstellen van conceptteksten. Door deze werkwijze kunnen boveng vermelde lokale (ex-)politici zich vooral richten op de voor de SGP principiële en lokaal-politieke inbreng, terwijl de specifieke materiedeskundigheid door andere SGP'ers wordt ingebracht. Uiteraard is de commissie uiteindelijk wel voor het geheel verantwoordelijk jegens het Hoofdbestuur.

3.7.3 Overleg met Landelijk Bestuur van de ChristenUnie

Er is verschillende keren overleg gevoerd met het bestuur van de ChristenUnie. In deze besprekingen is onder meer aan de orde geweest de samenwerking bij de verkiezing van het Europees Parlement in 2009, de waterschapsverkiezingen en de verhouding tussen de Tweede Kamerfracties van beide partijen.

In dit verband zij voorts nog vermeld dat een afgevaardigde van het Hoofdbestuur zo mogelijk de algemene vergaderingen (Uniecongres) van de ChristenUnie bijwoont om mede daardoor blijk te geven van wederzijds meelevens. Overigens gebeurt dat op uitnodiging ook bij het CDA en de VVD.

› Voorzittersoverleg politieke partijen

Het in het vorige jaarverslag aangekondigde overleg tussen de minister van Binnenlandse Zaken en de partijvoorzitters over het streven naar verhoging van het aantal vrouwen op de kandidatenlijsten van de partijen heeft nog niet plaats kunnen vinden. Het onderwerp blijft wel op de agenda staan.

Op 21 oktober 2008 vindt overleg plaats tussen de partijvoorzitter en de voorzitter van de Tweede Kamer, mw. G. Verbeet, over het functioneren van de Tweede Kamer. In dit verband is ook de zogenaamde 'Commissie Parlementaire Zelfreflectie', waarvan namens de SGP ir. B.J. van der Vlies deel uitmaakt, aan de slag.

3.8 Cassatie bij de Hoge Raad

Zoals bekend is, hebben de SGP en de Staat cassatie ingesteld bij de Hoge Raad tegen het arrest van het Gerechtshof te Den Haag van 20 december 2007. Het Gerechtshof oordeelde toen dat het onderscheid dat de SGP maakt tussen mannen en vrouwen verboden is op grond van onder meer het Vrouwenverdrag dat de Staat verplicht om vrouwen op gelijke voet met mannen te verzekeren van het passief kiesrecht. Volgens het hof worden het recht op godsdienstvrijheid en het recht van vrijheid van vereniging niet in de kern geraakt, bij het recht op gelijke behandeling is dat wel het geval. Het hof acht het daarom, net als de rechtbank, onrechtmatig dat de Staat niet optreedt tegen deze vrouwendiscriminatie. Bij het kiezen van die maatregel heeft de Staat beleidsvrijheid. Omdat de te nemen maatregel in een wet zal moeten worden neergelegd, kan het hof die maatregel niet opleggen. De rechter kan niet treden in de wetgevende taak die aan de regering en het parlement is voorbehouden, aldus het Gerechtshof.

Voor 6 februari 2009 moeten de SGP en de Staat een toelichting op de cassatiedagvaarding indienen bij de Hoge Raad.

Als cassatie-advocaat treedt namens de SGP op de heer mr. J.P. Heering van BarentsKrans advocaten notarissen N.V. te Den Haag. Hij doet dat in samenwerking met mr.dr.s. S.O. Voogt (Moree & Gelderblom advocaten te Rotterdam).

Een andere procedure die nog loopt betreft die in hoger beroep van de Stichting Proefprocessenfonds CWI e.a. tegen de SGP. In deze procedure gaat het erom dat het CWI in eerste aanleg had gevorderd voor recht te verklaren dat de SGP in strijd handelt met internationale verdragen en

nationale wet- en regelgeving en daarom onrechtmatig handelt jegens het CWI door vrouwen niet op gelijke wijze te behandelen als mannen. De rechter zou de SGP hebben moeten veroordelen tot - kort gezegd - wijziging van de statuten en eventueel overige partijinterne regelingen zodanig dat bedoeld onderscheid niet meer wordt gemaakt en zou tevens het besluit uit de negentiger jaren tot introductie van het buitengewoon lidmaatschap nietig hebben moeten verklaren.

Het CWI is in deze procedure op 7 september 2005 niet-ontvankelijk verklaard door de Rechtbank te Den Haag en is van dit vonnis in hoger beroep gegaan bij het Gerechtshof (ook te Den Haag). Het CWI heeft tot nu toe geen grieven tegen dit vonnis geformuleerd, waardoor deze procedure feitelijk 'stil ligt'.

4 Guido de Brès-Stichting

4.1 Inleiding

De Guido de Brès-Stichting, het wetenschappelijk instituut voor de SGP, is de ‘denktank’ van de Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP). Zij onderzoekt zelfstandig politieke en maatschappelijke vraagstukken ten dienste van de SGP om zo kennis en inzicht te verwerven met het oog op de voortdurende ontwikkeling van een staatkundig gereformeerde visie op alle relevante beleidsterreinen. De resultaten van het onderzoek communiceert zij met politici, partijleden, SGP-stemmers en extern publiek.

Bezinning op actuele ontwikkelingen en reflectie ten aanzien van maatschappelijke en politieke veranderingen verdienen voortdurende aandacht. Ontwikkelingen en standpunten behoeven telkens kritische toetsing aan de Bijbel en aan de staatkundig-gereformeerde beginselen. Op deze manier kan de SGP een inspirerende en opbouwende bijdrage leveren aan het bestuur van ons land. Daarbij mag de partij zich niet laten meevoeren door de waan van de dag enerzijds of verstarren anderzijds. Het wetenschappelijk instituut voor de SGP stimuleert daarom bezinning, debat en opinievorming in de volle breedte van het kiezerspotentieel van de SGP en wil meer mensen op zijn activiteiten attenderen. Ook wordt bewust het debat aangegaan met andersdenkenden. Het achterliggende doel is dat de Guido de Brès-Stichting een bijdrage levert aan het streven van de partij om meer mensen te brengen tot erkenning van het gezag van Gods Woord in politiek en samenleving.

De Guido de Brès-Stichting is opgericht op 21 maart 1974 en statutair gevestigd te 's-Gravenhage. Voor u ligt het jaarverslag 2008 van de Guido de Brès-Stichting. In dit jaarverslag wordt teruggeblikt op de werkzaamheden die het afgelopen jaar door het wetenschappelijk instituut zijn verricht. Achtereenvolgens wordt ingegaan op de samenstelling van het bestuur en personeel (4.2), verschenen en in voorbereiding zijnde publicaties (4.3), georganiseerde conferenties (4.4), studieblad Zicht (4.5), communicatie (4.6), organisatie (4.7), een kwantitatief overzicht (4.8) en enkele opmerkingen ter afsluiting (4.9).

Met dit jaarverslag beoogt de Guido de Brès-Stichting verantwoording af te leggen over haar activiteiten in 2008 aan haar donateurs, aan de leden van de partij en het Hoofdbestuur van de SGP.

4.2 Bestuur en personeel

In het verslagjaar 2008 telde het bestuur van de Guido de Brès-Stichting negen leden. De samenstelling van het bestuur luidde per 31 december 2008 als volgt [tussen haakjes staat evt. de bestuursfunctie en het jaar van aftreden]:

- › **Dr. W. Fieret, Woudenberg**, [voorzitter, 2010], 59 jaar, lid College van Bestuur van het Van Lodenstein- en Hoornbeeckcollege te Amersfoort;
- › **Dr. ir. J.S. van den Brink**, Meteren, [secretaris, 2013], 40 jaar, onderzoeker bij Philips Healthcare te Best en raadslid van de gemeente Geldermalsen;
- › **Drs. P.C. den Uil, Oud-Alblas**, [penningmeester, 2011], 54 jaar, algemeen directeur Prot. Chr. Woonzorgorganisatie Sabina van Egmont te Oud-Beijerland;
- › **Dr. H. van den Belt**, Woudenberg, [2011], 37 jaar, bijzonder universitair docent gereformeerde Godgeleerdheid vanwege de Gereformeerde Bond aan de Universiteit Utrecht, lid van het Hoofdbestuur van de SGP;
- › **Dr. A. Goudriaan**, Papendrecht [2010], 39 jaar, onderzoeker aan de faculteit der Wijsbegeerte, Erasmus Universiteit Rotterdam en universitair docent patristiek aan de faculteit der Godgeleerdheid van de Vrije Universiteit Amsterdam;

- › **Drs. M.J. Kater**, Zeist [2013], 46 jaar, predikant van de Christelijke Gereformeerde kerk te Zeist;
- › **Mr. A. Klaassen**, Barneveld [2011], 30 jaar, specialist in arbeidsrecht bij Bouwman en Van Dommelen Advocaten te Veenendaal;
- › **Mr. C.G. van der Staaij**, Benthuizen [2013], 40 jaar, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal;
- › **Dr. ir. W. de Vries**, Veenendaal [2012], 49 jaar, onderzoeker globale milieuvraagstukken bij Wageningen Universiteit en Researchcentrum.

In het verslagjaar is de heer W. de Vries benoemd tot bestuurslid en zijn de bestuursleden Van den Brink, ds. Kater en Van der Staaij met ingang van 1 januari 2009 herbenoemd voor een periode van vier jaren.

Het bestuur houdt toezicht op het (beheer van het) wetenschappelijk instituut, stelt de jaarbegroting en het jaarverslag vast, bespreekt de voortgangsrapportages van de projecten en houdt een functioneringsgesprek met de directeur.

Het bestuur vergaderde in 2008 zes keer. Gemiddeld was 70% van de bestuursleden op de vergaderingen present. Naast de bespreking van de voortgang van de inhoudelijke en organisatorische thema's, waren in 2008 belangrijke vergaderonderwerpen onder meer:

- › wijziging en vaststelling van de statuten van de Guido de Brès-Stichting;
- › wijziging huisstijl en verbetering website;
- › advisering over het integraal strategisch beleidsplan SGP;
- › vaststelling meerjarenplan 2009-2012;
- › bespreking concept-nota Christenen ten tijde van het Romeinse rijk.

Per 1 januari 2008 had het wetenschappelijk instituut een nagenoeg volledige bezetting. De functie van directeur wordt vervuld door drs. J.A. Schippers. De formatieomvang van deze functie is thans 90 procent (0,9 fte). Verder is drs. J.W. van Berkum als wetenschappelijk medewerker (1,0 fte) verbonden aan het wetenschappelijk instituut.

De advertentiewerving, met name voor het studieblad Zicht, wordt vanaf 1 september 2008 verzorgd door mw. G. de Jong-van Zwieten op basis van een afroepcontract.

Voor administratieve ondersteuning wordt gebruik gemaakt van de diensten van personeel dat in dienst is van de partij, met name de heren J.P. van der Bas (tot 1 september 2008) en A.M. van der Zande (vanaf 1 september 2008) voor de financiële administratie en mevrouw J. van Schaik voor secretariële ondersteuning, donateurs- en abonnementenadministratie.

4.3 Publicaties

In het verslagjaar is gewerkt aan de volgende projecten die hebben geleid of nog zullen leiden tot een publicatie.

› **Jubileumbundel Op weg naar honderd jaar SGP**

Ter gelegenheid van negentig jaar SGP is een veelkleurige jubileumbundel samengesteld. Het boek biedt een bonte verscheidenheid aan opstellen, interviews en columns over het bedrijven van christelijke politiek in de 21-ste eeuw. De centrale vraag daarbij luidt: wat zijn de missie, identiteit en het perspectief voor staatkundig gereformeerde politiek? De schrijvers van de bijdragen in deze jubileumbundel werpen een blik vooruit. Zij geven aan welke accenten nu en in de toekomst van belang zijn; niet alleen voor de SGP, maar ook voor het geheel van de Nederlandse samenleving. De jubileumbundel is op 23 oktober gepresenteerd. De samenstelling en redactie van deze bundel was in handen van dr.ir. J.S. van den Brink, dr. W. Fieret, mr. A. Klaassen en drs. J.A. Schippers.

› **Nota Christenen ten tijde van het Romeinse Rijk**

De projectgroep ‘Christenen ten tijde van het Romeinse rijk’ doet onderzoek naar de houding en het optreden van de eerste christenen. Centraal staat de vraag wat wij als christelijke minderheid in de 21e eeuw kunnen leren van de christenen in de eerste drie eeuwen die ook een minderheid waren. Onder meer de volgende thema’s worden behandeld: visie op de overheid, huwelijk, sport en spel, arbeid en beroep, spot en kritiek, vervolgingen en martelaarschap, en het charitatieve optreden. Publicatie van de nota wordt verwacht in het eerste kwartaal van 2009.

De samenstelling van de werkgroep is als volgt: dr. A. Goudriaan (voorzitter), drs. J.W. van Berkum (secretaris), prof.dr. A. Baars, ds. L.J. Geluk, mr. G. Holdijk en dr. K. van der Zwaag. Als adviseur fungeerde ds. J. Koppelaar.

› **Commentaar Artikel 1 Grondwet/gelijke behandeling**

De werkgroep gelijke behandeling doet studie naar de wetgeving gelijke behandeling. Het onderzoek zal in de vorm van een commentaar worden gepubliceerd. In het commentaar wordt het gelijkheidsdenken ter discussie gesteld en bezien in hoeverre aanpassing van de wetgeving op het terrein van de gelijke behandeling wenselijk en mogelijk is. Publicatie van dit commentaar wordt verwacht in het voorjaar van 2009.

De samenstelling van de werkgroep is als volgt: drs. J.W. van Berkum (secretaris), dr. A. Goudriaan, mr. A. Klaassen, mr. C.G. van der Staaij en drs. P.C. den Uil.

› **Nota Globalisering**

In deze studie komen vragen rond het fenomeen van globalisering aan de orde, zoals de effectiviteit van de nationale overheid, de zich wijzigende rol van toonaangevende staten o.a. door de opkomst van China als economische en politieke wereldmacht, de effecten van globalisering op ontwikkelingssamenwerking en de verschuiving van bepaalde typen werkgelegenheid naar lage lonen landen. Verder wordt de wisselwerking tussen globalisering en godsdienst onderzocht. Publicatie van de nota wordt verwacht in het derde kwartaal van 2009.

De samenstelling van de werkgroep globalisering luidt als volgt: drs. J.C. Bazen, dr.ir. J.S. van den Brink (voorzitter), dr. E. Dijkgraaf, drs. J.M. ten Hove (secretaris), drs. A. Lassche, ir. J. Lock, drs. J.A. Schippers, dr.ir. M.C. Verloop en A. van der Wulp.

› **Nota Energie**

De werkgroep Energie werkt aan een nota waarin de aandacht uit gaat naar de voorzieningszekerheid als gevolg van de doorgevoerde ‘liberalisering’ van de energiesector en bijvoorbeeld de opstelling van Rusland als energieleverancier. De eindigheid van voorraden fossiele brandstof en de mondiale energieschaarste roepen het vraagstuk op van de (rechtvaardige) verdeling van de energie. In de nota zal ingegaan worden op onder meer de aanpak van het mondiale klimaatprobleem en het vraagstuk van de energieveiligheid.

De samenstelling van de werkgroep energie luidt als volgt: I. Boot, mr. H. Brons, ir. J. Janssen, dr.ir. J. Morren, dr.ir. H. Polinder (voorzitter), drs. J.A. Schippers (secretaris) en dr.ir. W. de Vries. Als adviseurs treden op: dr. M. de Haas, ir. A. van Maldegem, ir. J.G. Slootweg en mr. J.W. Weijers.

› **Commentaar Dierenwelzijn**

Sinds 2006 is in het Nederlandse parlement een partij vertegenwoordigd die het primair opneemt voor het welzijn en de rechten van dieren. Dit vormt mede de aanleiding voor een commentaar over de wijze waarop de SGP tegen het onderwerp ‘dierenwelzijn’ aankijkt. In de studie zullen ethische, biologische en economische aspecten aan de orde komen. Dit project wordt uitgevoerd in overleg en samenwerking met de SGP-fractie in de Tweede Kamer.

Publicatie van dit commentaar wordt verwacht rond de zomer van 2009. Ir. J. Maljaars en drs. J.A. Schippers vormen de redactie van het op te stellen commentaar. In de klankbordgroep hebben de volgende personen zitting: drs. W. Boonzaaijer, B. Engberts, drs. H.J. Hooglander, J. van de Lagemaat, drs. H.F. Massink, K. Polinder, I. Vermeij, ing. K. de Vries, ing. B. van de Weerd en A. Wisse.

› Notitie over onteigening

Tijdens het halfjaarlijkse overleg van SGP-statenleden is gesproken over de problemen die de overheid heeft om voldoende gronden te werven voor natuurontwikkeling (met name t.b.v. de Ecologische Hoofdstructuur). Een van de instrumenten die de overheid kan inzetten is onteigening. Vanuit het wetenschappelijk instituut is een werkgroep gevormd waarin de problematiek van onteigening is besproken. Ir. J. Maljaars, medewerker van de SGP-Tweede Kamerfractie, heeft een notitie opgesteld waarin is beschreven op welke wijze en in welke situaties onteigening op een verantwoorde wijze kan worden ingezet. De notitie is in digitale vorm gepubliceerd in december 2008. In de ad-hoc werkgroep hebben de volgende personen zitting: drs. J.W. van Berkum (secretaris), M. Bogerd, ir. J. Maljaars, J. Slingerland en ing. B. van de Weerd.

4.4 Guido-conferenties

In het verslagjaar zijn vijf conferenties georganiseerd. De bijeenkomst op 10 juni 2008 was een zgn. partijbreed congres in samenwerking met het Hoofdbestuur en de SGP-jongeren. De volgende thema's werden aan de orde gesteld:

› Jubileumconferentie: Barmhartig en betrokken (2 april te Meerkerk)

Op deze jubileumbijeenkomst in Meerkerk stond de zorg voor de naaste dichtbij en veraf centraal. Waarom weet de SGP zich verantwoordelijk voor goede zorg? Tijdens de conferentie werd de focus eerst gericht op de nationale zorgsector. Welke ontwikkelingen kunnen we de komende tien jaar verwachten en welke benadering moet de SGP kiezen? Vervolgens is het blikveld verruimd naar heel de wereld: waarom zou een christelijke partij zich inzetten voor ontwikkelings samenwerking? Op welke manier kan dit het beste gebeuren in een wereld waarin zoveel mensen lijden onder geweld, gebrek hebben aan voedsel, medische zorg, onderwijs, etc. Twee sprekers leidden dit thema in met een lezing: dr. R. Seldenrijk, directeur van de Nederlandse Patiënten Vereniging en ir. J. Lock, directeur van Woord en Daad. Na de pauze was er een debat met de sprekers en SGP-Kamerlid mr. C.G. van der Staaij, waarbij ook de vraag aan de orde kwam welke verantwoordelijkheid SGP'ers zelf hierin hebben. De conferentie werd bezocht door circa 140 personen.

› Jubileumconferentie: Boerengroen in boeiend landschap (15 april te Apeldoorn)

Deze jubileumbijeenkomst stond in het teken van de ontwikkelingen in de landbouw en op het platteland. De SGP heeft relatief veel kiezers die buiten de Randstad wonen. Ook 'scoort' de SGP goed in de agrarische sector. De heer ir. J. Huijgen, boer en filosoof, presenteerde zijn Eemlandhoeve: een 'multifunctionele' boerderij waar niet alleen schapen grazen en koeien worden gemolken. Stedelingen en dorpsbewoners kunnen er terecht voor recreatie en ontspanning; schoolklassen worden ontvangen voor onderwijs; verenigingen of bedrijven kunnen er vergaderen. Na deze presentatie is ing. E. Klein ingegaan op het beleid voor dorpen en kleine kernen, zoals de SGP dat voor ogen staat. Hoe houden we het platteland levendig en hoe blijft het landschap mooi met al z'n groene variaties? Na de pauze was er een debat waaraan naast de sprekers ook drs. H.F. Massink, oud-medewerker van het wetenschappelijk instituut, deelnam. De conferentie werd bezocht door circa 45 personen.

› Jubileumconferentie: Bastions of bruggen bouwen (24 april te Middelburg)

Het thema van deze bijeenkomst betrof de toekomst van reformatorisch onderwijs en van onze jongeren. De vrijheid van onderwijs komt in de toekomst mogelijk (nog) verder onder druk te staan. Wat betekent dit voor de reformatorische scholen? Ouders hebben de opdracht om de christelijke identiteit over te dragen aan onze jongeren. Maar hoe sterk voelt de jeugd zich verbonden met het gereformeerd belijden en welk beeld hebben zij van de SGP? Hoewel de SGP-jongeren veel leden tellen, is toch wel duidelijk dat de SGP voor een grote uitdaging staat wanneer zij aansluiting wil blijven houden met de jongere generatie in de gereformeerde gezindte. Sprekers waren drs. I.A. Kole, oud-voorzitter van de Centrale Directie van Hogeschool de Driestar en ir. L. Vogel, directeur van het Calvin College te Goes. Na de pauze was er een debat waaraan ook drs. P.C. den Uil deelnam. Deze conferentie, die plaatsvond in het historische voormalige stadhuis van Middelburg, werd bijgewoond door circa 100 personen.

› **Partijbreed congres: Israël 60 jaar (10 juni te Leersum)**

Op 14 mei 1948 werd de staat Israël uitgeroepen. Het zestigjarige bestaan vormde aanleiding voor de SGP om een Israëlcongres te organiseren. De eerste spreker was de ambassadeur van Israël in Nederland, de heer H. Kney-Tal. Hij ging in op de ontwikkeling van Israël in de afgelopen zestig jaar en benadrukte dat, ondanks alle prestaties en de toegenomen welvaart, nog steeds de grote taak heeft om vrede te stichten met de Palestijnse burens en de rest van de Arabische en moslimwereld. Problematisch hierbij is o.a. de islamitische opvatting die geen ruimte biedt voor een Joodse staat. De volgende toespraak werd gehouden door drs. R.M. Naftaniel, directeur van het Centrum Informatie en Documentatie Israël (CIDI). Deze organisatie komt op voor het recht van Israël en het Joodse volk om in vrede en veiligheid te leven. Naftaniel bedankte de SGP voor haar voortdurende steun. Eigenlijk zou elke democraat zich achter Israël moeten stellen, want het land vormt een lichtend baken in een regio waar geen democratie heerst. Al wekt de staat Israël soms heftige weerstand op, toch biedt deze volgens Naftaniel ook een levensverzekering tegen discriminatie en voor het voortbestaan van het Joodse volk. Na de pauze volgde een forumdiscussie onder leiding van mr. R.A.C. Donk, buitenlandredacteur van het Reformatorisch Dagblad. Naast de beide sprekers namen hieraan ook de heren C.G. Van der Staaij en B. Belder deel. Het aantal bezoekers was circa 140 personen.

› **Jubileumconferentie: Bedreigd en uitgedaagd (23 oktober te De Meern)**

De marges voor christelijke politiek zijn uiterst smal geworden. Dat vormt enerzijds een bedreiging. Anderzijds zit er ook een uitdaging in. Hoe gaan christenen in het publieke domein om met deze smalle marges? En hoe zal de SGP in de nabije toekomst hiermee omgaan? Over deze vragen hebben twee sprekers tijdens deze Guido-conferentie hun mening gegeven: G.J. Schutte, oud-voorzitter van de GPV-fractie in de Tweede Kamer en ir. B.J. van der Vlies, voorzitter van de SGP-fractie in de Tweede Kamer. Daarnaast is op deze conferentie de jubileumbundel *Op weg naar honderd jaar SGP. Missie – Identiteit - Perspectief* gepresenteerd. Deze publicatie is door het wetenschappelijk instituut voor de SGP samengesteld ter gelegenheid van het negentigjarige bestaan van onze partij. De conferentie werd bijgewoond door circa 110 personen.

4.5 Zicht

Zicht is het studieblad van het wetenschappelijk instituut voor de SGP. Het verschijnt vier keer per jaar in een oplage van rond de 1.200 exemplaren. Voor gegevens over het abonneebestand verwijzen we u naar paragraaf 4.8. In 2008 is het studieblad Zicht vernieuwd. De omslag is full-colour geworden en de lay-out aan de binnenzijde is gewijzigd. De opmaak en het drukwerk worden verzorgd door Torendruk B.V. te Nijkerk.

De redactie vergaderde vier maal in het verslagjaar. In 2008 is afscheid genomen van mr. C.G. van der Staaij als lid van de redactie. Hij heeft jarenlang meegewerkt aan ons studieblad waarvoor het bestuur hem zeer erkentelijk is. Per 31 december 2008 is de redactie als volgt samengesteld:

- › mr. G. Holdijk te Uddel, voorzitter
- › drs. J.A. Schippers te Rotterdam, secretaris
- › ir. H. Kievit te Barneveld
- › ir. J. Maljaars te Woerden
- › J. Neele te Waddinxveen
- › drs. J.D. Veldman te Dordrecht
- › drs. G.C. Verhoeks te Bodegraven
- › mr. drs. P. Verhoeve te Dordrecht
- › dr. K. van der Zwaag te Barneveld

De jaargang opende met een themanummer over voedselproductie en consumptie.

Dit nummer van Zicht biedt een variatie aan bijdragen, met name rond het thema voedselproductie

en consumptie in een welvaartsmaatschappij. In het interview met oud-minister dr. C.P. Veerman, thans o.m. voorzitter van de Vereniging Natuurmonumenten, komen hierover diverse vragen aan de orde. Hij attendeert ook op het belang van een goed landschapsonderhoud.

In nummer 2 werd aandacht besteed aan tolerantie en theocratie.

Al willen velen anders doen geloven, het blijkt dat tolerantie en theocratie prima samengaan. Veel-er wordt een afnemende tolerantie van democraten gesignaleerd. Feit is dat de vrijheidsrechten van minderheden in de hedendaagse Nederlandse samenleving in de knel komen. Op dit punt kan Nederland moeilijk meer als 'gidsland' worden geïdentificeerd. In het nummer is een interview opgenomen met dr. ir. J. van der Graaf.

Nummer 3 was een themanummer over marktwerking.

De markt blijkt niet goed te kunnen functioneren zonder een solide moraal en een sterke, lenige overheid. In deze tijden lijken zelfs de meest verstokte liberalen daaraan te moeten gaan geloven. Maar een krachtige overheid is nog iets heel anders dan een omvangrijke bureaucratie. Van die stelling is inmiddels zelfs menig sociaal-democraat overtuigd. Prof. dr. M. Kaptein, hoogleraar aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, geeft in dit nummer een lezenswaardig interview over ethiek en ondernemen in een vrije markt.

Nummer 4 stelde het thema buitenland centraal.

Het past in de traditie van het blad Zicht om regelmatig aandacht te vragen voor buitenlandse zaken. Dit nummer geeft onder andere aandacht aan mensenrechten, energieproblematiek, democratiebevordering en - uiteraard - aan het Nederlandse buitenlands beleid. Daarin lijkt sprake te zijn van een accentverschuiving. Over het internationale karakter van energiebeleid werd een interview gehouden met mw. prof. dr. J.G. van der Linde, verbonden aan het instituut Clingendael en aan de Rijksuniversiteit Groningen.

De bijbelstudies in deze jaargang werden verzorgd door drs. J.M.J. Kieviet, predikant van de Christelijke Gereformeerde kerk te Dordrecht.

In 2008 verscheen er een bijlage bij Zicht 2008 nr. 4. In deze bijlage zijn zes lezingen opgenomen die gehouden zijn tijdens de in paragraaf 4.4 vermelde conferenties in het jubileumjaar van de SGP.

4.6 Communicatie

Gelet op de doelstelling om zoveel mogelijk mensen te attenderen op de activiteiten van de Guido de Brès-Stichting en de doelstellingen van de SGP, probeerde het wetenschappelijk instituut ook in 2008 zo breed mogelijk bekendheid te geven aan zijn activiteiten. Via het partijblad De Banier is de SGP-achterban op de hoogte gehouden. Daarnaast is vier keer per jaar een digitale nieuwsbrief, de zogeheten E-letter, verzonden. Via de website van de SGP kunnen personen zich aanmelden voor toezending van deze E-letter.

› Opiniebijdragen

In het jaar 2008 is aandacht besteed aan het schrijven en publiceren van een zestal opinieartikelen door de directeur en de wetenschappelijk medewerker van de Guido de Brès-Stichting.

Datum van publicatie	Krant/tijdschrift	Onderwerp/titel	Auteur
Februari	Criterium, 2008 nr. 2	Staatsonderwijs ongewenst	J.W. van Berkum
8 maart	Ecclesia, jrg. 99 nr. 5	Ongeloofwaardig! (over libertijnse Kamerleden)	J.A. Schippers
18 april	Reformatisch Dagblad	Huwelijksluiting hoort op het gemeentehuis	J.A. Schippers
Oktober	Criterium, 2008 nr. 5	Kinderopvang	J.W. van Berkum
13 november	Reformatisch Dagblad	Gelovigen niet bevoorrecht	J.W. van Berkum
December	Denkwijzer (Wi-CU), jaargang	Een katholieke Europese Unie?	J.A. Schippers

› Lezingen en debatten

Ook hebben de directeur en de wetenschappelijk medewerker de volgende lezingen verzorgd en is er deelgenomen aan twee publieke debatten in 2008.

Datum en Plaats	Spreker	Onderwerp/titel	Organisatie
22 februari Ooltgensplaat	J.W. van Berkum	Hoe tolerant is Nederland?	SGP-kiesvereniging
4 april Elspeek	J.W. van Berkum	Burgerschap	Jeugdvereniging GGiN te Uddel/Elspeek
29 mei Amsterdam	J.A. Schippers	Debat over godsdienst-vrijheid in een seculiere samenleving	CDA afdeling Amsterdam
3 juni 's-Gravenhage	J.A. Schippers	Verhouding kerk en overheid bij Dietrich Bonhoeffer	Studievereniging Timotheüs (Gereformeerde Gemeente)
6 juni Capelle a/d IJssel	J.A. Schippers	Drugs (in debat met D66)	Studiever. Kernpunt / SGP-J en Jonge Democraten
3 december Nieuw-Lekkerland	J.A. Schippers	Jeugd en Gezin	SGP-kiesvereniging
12 december Vlissingen	J.A. Schippers	Ruimte onder de regenboog (over toekomst van de SGP)	SGP-kiesvereniging 'Wees getrouw'

Verder heeft het wetenschappelijk instituut door het versturen van uitnodigingen aan journalisten en redacties aandacht gevraagd voor de verschenen publicaties en geplande Guido-conferenties.

› Externe contacten

Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste bijeenkomsten die door de directeur en/of de wetenschappelijk medewerker in het verslagjaar zijn bezocht.

- 25/01 De directeur heeft de oratie van prof. dr. J.J. Polder (bijzonder hoogleraar Gezondheidseconomie) aan de Universiteit van Tilburg bijgewoond.
- 21/02 Op verzoek van de Adviesraad voor Wetenschaps- en Technologiebeleid verzorgde de directeur een presentatie over de SGP-visie op landelijke kaders voor universitair wetenschappelijk onderzoek.
- 13/06 De directeur heeft een conferentie over internetgebruik, georganiseerd door het platform Mediawijzer, bijgewoond.
- 18/06 De directeur heeft een lunchbijeenkomst bijgewoond met leden van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) en de directeuren van de politiekwetenschappelijke instituten van de Nederlandse politieke partijen.
- 06/10 In het kader van de 'dag van de leraar' verzorgde de directeur een lesgedeelte voor een groep op de ds. J.J. Buskesschool in Rotterdam-Zevenkamp
- 08/10 De directeur woonde de bijeenkomst bij ter gelegenheid van de 'honderdste verjaardag' van de Christelijk-Historische Unie
- 06/11 De directeur en de wetenschappelijk medewerker hebben deelgenomen aan een conferentie over de politieke en maatschappelijke relevantie van geesteswetenschappen, georganiseerd door de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen.
- 20/11 De directeur heeft deelgenomen aan een brainstormsessie over Defensieverkenningen, georganiseerd door het Ministerie van Defensie.
- 27/11 De directeur en de wetenschappelijk medewerker woonden de conferentie bij van het platform Waarden en normen over de rol van godsdienst in het publieke domein.
- 08/12 De zogenoemde WRR-lecture in de Nieuwe Kerk te Den Haag ging dit jaar over het onderwerp globalisering, en is bijgewoond door de directeur.

› Advisering

Voor raadsleden en statenleden van de SGP fungeert het wetenschappelijk instituut desgewenst, en in overleg met de afdeling Communicatie, Voorlichting en Vorming, als adviseur bij specifieke principiële of beleidsmatige vraagstukken. In 2008 is door twee fracties van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.

Verder is op verzoek van het Hoofdbestuur een raamwerk gemaakt voor een studie over de wijze waarop Bijbelse, theocratische uitgangspunten voor de staatkundig-gereformeerde politiek een praktische betekenis krijgen binnen de kaders van de democratische rechtsstaat. Ook zal, gelet op de seculiere samenleving waarin de SGP opereert, aandacht gegeven moeten worden aan een begrijpelijke verwoording die niet tot misverstanden leidt over de intenties en doelstellingen van politiek die gegrond is op Gods Woord.

› Website

In het verslagjaar heeft het wetenschappelijk instituut een eigen website gerealiseerd. Er was al informatie over en van het wetenschappelijk instituut te vinden op de website www.sgp.nl. Nu is het instituut te bereiken via www.wi.sgp.nl. Er is veel tijd en energie gestoken in de aanpassing en vulling van de website.

De publicaties van het wetenschappelijk instituut zijn via een digitaal documentatiebeheersysteem toegankelijk. In deze zogeheten Guido-database kan op trefwoord worden gezocht binnen alle uitgaven van het wetenschappelijk instituut. Met één druk op de knop kan worden vastgesteld of over een bepaalde zoekterm is gepubliceerd. Op deze wijze kunnen mensen gemakkelijker en sneller kennis nemen van de uitgaven van het wetenschappelijk instituut. De Guido-database is toegankelijk via de hierboven genoemde website van het wetenschappelijk instituut.

4.7 Organisatie

Ook intern, binnen het verband van de partij, was het wetenschappelijk instituut actief. Het wetenschappelijk instituut is vertegenwoordigd in de Commissie Actualisering Gemeenteprogram van de SGP. Daarnaast vonden afstemmingsvergaderingen plaats met besturen en personeel van de andere geledingen binnen de SGP, waaronder de fractie in de Tweede Kamer der Staten-Generaal. De directeur participeert in het Management Team van het SGP-bureau en in de stuurgroep die de totstandkoming van het integraal strategisch beleidsplan voor de SGP begeleidt.

Voor de interne ondersteuning van de werkzaamheden van het wetenschappelijk instituut is gebruik gemaakt van de diensten van het SGP-bureau. Het betreft hier in het bijzonder de financiële administratie, het beheren van de adressenbestanden van de donateurs en de abonnees van Zicht en het verzenden van publicaties.

De Guido de Brès-Stichting beschikt over een redelijk omvangrijke bibliotheek. De boeken, brochures en tijdschriften die daarin zijn opgenomen zijn onmisbaar voor het onderzoek. Jaarlijks worden nieuwe boeken aangeschaft, maar ontvangt het wetenschappelijk instituut ook gratis boeken van uitgeverij en particulieren.

Door middel van een urenregistratie per project worden de werkzaamheden van het personeel van het wetenschappelijk instituut verantwoord. Deze urenregistratie is gekoppeld aan de jaarbegroting van het wetenschappelijk instituut en de financiële administratie van de partij. Op deze manier is inzichtelijk hoe de totale kosten per project zich verhouden tot de begrote kosten per project.

4.8 Statistieken

De jaarrekening over 2008 toont dat de inkomsten van het wetenschappelijk instituut toenemen als gevolg van het grotere aantal donateurs en abonnees. Een positief teken. In het verslagjaar is met name geïnvesteerd in de actualisering en verbetering van de huisstijlmiddelen.

Hieronder volgt een kwantitatief overzicht van aantallen donateurs, abonnees, ontvangers en bezoekers. Ter vergelijking zijn de cijfers over 2005 tot en met 2007 toegevoegd.

	2005	2006	2007	2008
Guido-donateurs	156	197	215	243
Abonnees Zicht	525	489	439	458
Totaal ontvangers Zicht	611	704	722	733
Bezoekers Guido-conferenties	300	730	275	535

Het aantal donateurs van de Guido de Brès-Stichting is in 2008 met 28 personen toegenomen (plus 13 procent). Het aantal abonnementen op het kwartaalblad Zicht vertoont een stijging van 19 (plus 4 procent) ten opzichte van het vorig jaar. Het bestuur verheugt zich over de toenemende belangstelling voor de activiteiten en publicaties van het wetenschappelijk instituut voor de SGP.

4.9 Tot slot

Hoewel de ontwikkelingen in het geheel van de Nederlandse samenleving en politiek ons soms zorgen baren, weten we ons toch geroepen om te doen wat in ons vermogen ligt om het goede en heilzame voor onze naaste te blijven zoeken. Wij mogen altijd goede moed houden, omdat Gods Woord aan mens en maatschappij de goede richting wijst. Ook wanneer het gaat om vraagstukken op politiek terrein.

In 2008 heeft het wetenschappelijk instituut voor de SGP daaraan een bijdrage kunnen leveren. Allereerst past daarvoor dank aan de Heere dat we dit werk in alle vrijheid mochten doen. Daarnaast danken we de Nederlandse overheid, de leden van de SGP en de donateurs van de Guido de Brès-Stichting voor hun subsidie, bijdragen, donaties en giften.

Het wetenschappelijk instituut wil zich niet alleen richten op het stimuleren van bezinning binnen de partij en haar achterban, maar nadrukkelijk ook op het debat met andersdenkenden. Het bestuur hoopt dat het werk van het wetenschappelijk instituut zo mag dienen tot opbouw van politiek en samenleving. Ons gebed is dat God de Heere deze arbeid met Zijn zegen wil bekronen.

5 SGP-jongeren

Het millenniumjaar lijkt nog maar kort achter ons te liggen. Iedereen was vol van het jaar '2000'. Terwijl we dit schrijven zijn we al negen jaar verder. Ongelooflijk, hoe snel de tijd gaat. We blikken in dit onderdeel terug op de bijzonderheden over 2008 van de Vereniging SGP-jongeren.

5.1 Bestuur

Het bestuur onderging ook in het verslagjaar weer diverse wijzigingen. Op de jaarvergadering namen we afscheid van een drietal bestuursleden: Gerrit Flier (penningmeester), Karel Kok (voorzitter organisatie) en Gerrit Jansen (Verenigingen). Hun plaatsen werden respectievelijk opgevuld door Elles van Weelden, Leo Heuvelman (voormalig bestuurslid Activiteiten) en Arie Jan de Jong. Daarnaast werden in de vacatures benoemd: Pieter Broer (Activiteiten), Arjan van de Waerdt (Duurzame Ontwikkeling en Landbouw) en Robert van Putten (Sociaal Economische Zaken). Politiek voorzitter Maaïke Verhoeks werd op de jaarvergadering herkozen. In de loop van het jaar werd Gertjan van Wijngaarden benoemd als interim-voorzitter KLIK. Aan het einde van 2008 moest Maaïke Verhoeks wegens persoonlijke omstandigheden helaas vervroegd afscheid nemen van ons bestuur. Zij werd intern opgevolgd door Geert Schipaanboord (Binnenlandse Zaken), wiens functie weer overgenomen is door Bas van Hell (interim).

5.2 Voorzitter

De definitieve uitspraak in de zaak-Madonna kwam in april. Voor ons was het een teleurstellende uitkomst. De ontknoping in het politieke debat over smalende godslastering (artikel 147) was schokkend. Het voorstel om dit artikel te schrappen, in weerwil van eerdere signalen van minister Hirsch Ballin, is wel het laatste wat onze steun verdient. Reden genoeg om in diverse opiniebijdragen daar onze mening over te geven. Verder memoreren we de strijd tegen verruwd en grof taalgebruik. Hier hebben we, naar aanleiding van een breed politiek protest, opnieuw aandacht voor gevraagd. De integratieproblematiek en het debat rondom 'Fitna' hebben eveneens intensief gevolgd. Dit heeft geresulteerd in meerdere opiniebijdragen in ondermeer het ND en Trouw. Ook is er rondom de film 'Fitna' samen met het CDJA een opinieartikel geschreven. In totaal zijn er 15 opinieartikelen (mede) van de hand van de voorzitter verschenen. Deze verschenen in het RD, het ND, de Groningse studentenkrant en Trouw. 2008 heeft ook voor een belangrijk deel in het teken gestaan van ons 75-jarig jubileum. We kunnen terug zien op twee mooie jubileumavonden. De jaarlijkse SGP-jongeren prijs is dit jaar uitgedeeld aan minister Verhagen. Zijn inzet om christenvervolgung (herhaald) aan te kaarten gaat samen met een persoonlijke betrokkenheid die we hebben willen verzilveren met een oorkonde en sjaal. De minister gaf aan vereerd te zijn en zich gesterkt te weten door de prijs. Binnen partijverband nam de voorzitter deel aan het GO-plus. Ook nam hij zitting in een commissie die zich buigt over het benaderen van kiezers. Verder zijn er overlegmomenten met het Hoofdbestuur en de Kamerfractie geweest. In deze ontmoetingen stonden afstemming en het wederzijds informeren van elkaar centraal. De voorzitter gaf lezingen, nam deel aan discussies en leidde fora. Een TV-debat met de CU en de PVV en een debat over theocratie met Stefan Paas op het Flevofestival maakten eveneens deel uit van de agenda van de voorzitter. Ook heeft de voorzitter meegewerkt in het programma Knevel & Van den Brink. Verder bezocht de voorzitter het congres van het CDJA. Ook zijn er diverse vergaderingen geweest rondom het Christelijk Sociaal Jongeren Congres.

5.3 Jeugdwerkadviseur (jwa) en medewerkster

De jwa vervulde zijn werkzaamheden voor een groot deel op het SGP-bureau in Gouda. Daarnaast trok hij er in 2008 op uit om gastlessen te geven, lezingen te houden en deel te nemen aan debatten. De projecten waar hij nauw bij betrokken was in 2008 waren o.a.: de SGP-jongerendag 2008,

de werkgroep '60 jaar Israël', de Summerschool 2008, het najaarscongres 2008 en de commissie Jubileum 1934-2009. In het kader van het jubileum zette de jwa een enquête op en verwerkte de resultaten in een bijdrage voor het jubileumboek. In 2008 startte de jwa op eigen initiatief een project om een grondslagendocument te schrijven voor de SGP-jongeren, in 2009 zal dit afgerond worden. In 2008 onderhield de jwa tevens de contacten tussen de SGP en de Nationale Jeugdraad. Voor IN Contact schreef de jwa zijn vaste column en draaide hij mee in de redactie van het magazine. Het afgelopen jaar nam de jwa deel aan een aantal debatten tussen vertegenwoordigers van politieke jongerenorganisaties, o.a. in Rotterdam, Nijmegen en Utrecht en aan radio-uitzendingen in Hilversum en Amsterdam. Voor de SGP-jongeren leidde hij een aantal debatten en gaf hij lezingen voor drie kiesverenigingen. Binnen het verband van de partij nam de jwa deel aan verschillende verbanden en commissies. Binnen het SGP-bureau maakt de jwa deel uit van het Management Team van de SGP. Ook nam hij plaats in de stuurgroep die de totstandkoming van een Integraal Strategisch Beleidsplan coördineert. Verder nam hij vanaf het najaar van 2008 deel aan de campagnecommissies voor de gemeenteraadsverkiezingen in 2010 en de Europese verkiezingen in 2009. Eind 2008 startte de jwa tevens een nieuwe rubriek in De Banier met de titel 'SGP-jongeren aan het werk'.

De medewerkster Ineke de Jong was in 2008 vooral bezig met ondersteunende activiteiten. Zij verzorgde werkzaamheden voor de website, bereidde diverse congressen en bijeenkomsten voor en was als duizendpoot inzetbaar op tal van terreinen. Helaas heeft Ineke ons eind 2008 verlaten.

5.4 Organisatie bestuur

Ons organisatiebestuur bestaat uit een vijftal enthousiaste en bruisende commissies. We hadden een succesvolle jongerendag in Den Haag en diverse avonden en congressen waar een groot aantal jongeren aanwezig waren. De magazines verschenen vier keer per jaar met een steeds beter wordende lay-out. De inhoud is standaard van een hoog niveau. Commissie PR veranderde in Commissie Communicatie, omdat die naam de werkzaamheden van de commissie beter dekt. De vormgeving van onze site, bladen en uitnodigingen is dit jaar sterk verbeterd. Ook de plaatselijke verenigingen kunnen hier steeds meer gebruik van maken. In 2008 was er wederom een succesvolle ledenwerfactie op de Wegwijs. Plaatselijk worden veel initiatieven ondernomen om jongeren te betrekken bij christelijke politiek. Commissie Verenigingen heeft ook in 2008 veel betrokkenheid getoond bij de plaatselijke verenigingen. Een aantal nieuwe verenigingen zijn van start gegaan. Andere verenigingen werkten aan een herstart. De samenwerking met het politiek bestuur is in 2008 verder uitgerold. We weten elkaar steeds beter te vinden en kunnen elkaar uitstekend aanvullen.

5.4.1 Commissie Activiteiten

De commissie bestaat uit enthousiaste mensen met kennis van zaken, organisatietalent en erg veel energie. Waar gewoonlijk deze krachten over negen mensen worden verdeeld, is dit alles het afgelopen jaar aan zes mensen toebedeeld. Inmiddels heeft de nieuwe burgemeester van Rotterdam kennis gemaakt met de SGP-jongeren. Professor Kinneging was een graag gehoorde gast op ons najaarscongres met 135 bezoekers. Het thema 'aanval op het gezin' was aansprekend en zeer leerzaam. De debatfinale kwam dit jaar erg goed uit de verf. Veel van onze sprekers en politici vinden onze activiteiten bijzonder, omdat: 'er nog met z'n allen gezongen wordt' en 'hoe kan zo'n jongeman een preek van een kwartier houden'. Uiteraard is hier niets van onze commissie bij, wel hoor je op deze manier waarom deze mensen de SGP-jongeren zo'n hechte club jongeren vinden. Het fileprobleem is afgelopen jaar duidelijk aan de orde geweest. Op een geweldige locatie is nagedacht over een oplossing voor dit probleem. Een eenduidig antwoord is uitgebleven. De jubileumconcerten klonken veel mensen als muziek in de oren. Tweemaal een goed gevulde kerk is het gevolg van goede PR en de samenwerking met mooie koren. Na het congres mochten we vier nieuwe commissieleden welkom heten.

5.4.2 Commissie Communicatie

In dit jaar veranderde de naam van de commissie. Heten we eerst Commissie PR, nu staan we bekend als commissie Communicatie. Deze naam dekt de lading van het werk wat we als commissie

verrichten beter. In 2008 heeft onze commissie zich bezig gehouden met de vraag hoe we onze jongeren het beste kunnen bereiken en met welke boodschap. Naast het aanwezig zijn (middels stand) op diverse bijeenkomsten van onze achterban, werken we aan een goede en overzichtelijke website. Een steeds betere lay-out en ontwerp geven uiting aan de professionaliteit van de SGP jongeren. Ook hadden we dit jaar een geslaagde ledenwerfactie op de Wegwijs, waar ruim 1400 nieuwe leden begroet werden.

5.4.3 Commissie In Contact

2008 was een vruchtbaar jaar. De vier nummers In Contact rondom Israël, islamisering, jeugdbeleid en onze eigen club werden positief ontvangen. Prominenten zoals Joris Luyendijk, Ehsan Jami, Tofik Dibi en anderen wilden reageren in ons blad. Het laatste nummer dat dit jaar verscheen ging dus over de SGP-jongeren zelf. In het blad werd uitvoerig stil gestaan bij het 75-jarig bestaan van de jongerenvereniging. Geschiedenis en toekomst werden verweven en zorgden zo voor een uniek nummer. 2008 was ook een vruchtbaar jaar voor de redactie zelf. We verwelkomden de nieuwe redactieleden Louis Seesing en Alinda den Hoed. Hester en Gert lazen, bewerkten of corrigeerden als onze nieuwe eindredacteuren alle artikelen. Het werk van onze fotograaf Kees werd wat verlicht door de benoeming van vier nieuwe fotografen. Hoofdredacteur Steven trouwde met zijn Paulien en redacteur Evelien en haar man kregen een dochtertje. 2008 was het jaar waarin wij voor het eerst input uit het politiek bestuur ontvingen. 2008 was ook het jaar waarin wij door de flinke advertentiewerving ruim 20.000 euro aan advertentieopbrengsten ontvingen. Hierdoor konden we extra pagina's plaatsen. 2008 was daarnaast het jaar waarin wij een grootschalige enquête onder onze lezers hielden. Niet alleen om te kijken of onze formule werkt, maar vooral om te ontdekken waarin we ons kunnen ontwikkelen.

5.4.4 Commissie KLIK

Dit jaar is er veel gebeurd binnen de commissie KLIK. Vier prachtige nummers zijn er uitgekomen. KLIK's waarvan de inhoud varieerde van 'Ministerie van Integratie' tot '10 jaar Van der Staaij' en van 'Laks' tot 'Wisseling van de wacht'. Dit laatste artikel omdat KLIK 2008 inging met Steven Middelkoop aan het roer. Halverwege 2008 heeft hij het voorzitterschap overgedragen aan Gertjan van Wijngaarden. Na deze wisseling is KLIK op het ingezette spoor verder gegaan. De redactie is gewijzigd in 2008. Twee redactieleden vertrokken: Gerald Harbers, de eindredacteur, en Steven Middelkoop, de hoofdredacteur. Gerald had door zijn werk (journalist) veel ervaring met schrijven en heeft het erg goed gedaan als eindredacteur. Steven heeft gezorgd voor de restyling van KLIK en na realisering van veel van zijn ideeën is ook hij vertrokken. Erg jammer, maar gelukkig is KLIK weer uitgebreid. Arja Karels, Anne Vader en Gerdineke van Silfhout hebben we verwelkomd binnen de redactie. Inmiddels draaien zij al volop mee. Verder kregen we binnen KLIK nog een nieuwe 'functie': de beeldredacteur. Albert van der Maat verzorgt vanaf halverwege 2008 de foto's voor KLIK. We hebben meer KLIK-lezers gekregen. Alleen al met de Wegwijs zijn er ruim 1200 nieuwe lezers bijgekomen. KLIK groeit ook door gastlessen. Nog een mooie actie dit jaar was het sturen van een brief naar basisscholen vlak voor het afscheid van groep 8. Veel jongeren hebben de bijgevoegde aanmeldkaarten ingevuld en teruggestuurd. Met KLIK 2 hebben we een enquête meegestuurd. We werden erg positief beoordeeld door de lezers.

5.4.5 Commissie Verenigingen

De commissie Verenigingen is er voor de lokale verenigingen in ons land. Ook dit jaar heeft de commissie zich ingezet voor en bij de ondersteuning van de lokale verenigingen. Er zijn veel initiatieven ondernomen om tot een nog betere ondersteuning voor de verenigingen te komen. Ook is er veel meegedacht bij de bezochte vergaderingen en bijeenkomsten. Het afgelopen jaar hebben de volgende personen ons verlaten: Roelof Slager, Gert Meulenman en Arjan Speksnijder. Gelukkig hebben we Lambert Horst en Bernard van de Belt mogen verwelkomen. In het afgelopen jaar is er nieuw leven geblazen in de verenigingen van Graafstroom, Schouwen-Duivenland en Barneveld. Hoekse Waard, Nunspeet en Leerdam hebben hun 40-jarig bestaan herdacht. In Borssele, Barendrecht e.o., Middelburg en Opheusden is gewerkt aan het opstarten van een vereniging. In

2008 zijn we gestart met het houden van regionale bestuursvergaderingen. Dit is goed bevallen en verdient herhaling. Staphorst heeft in een aantal sessies de cursus ‘debatteren’ aangeboden aan de leden. Voor de onderlinge overdracht van kennis en informatie hebben we dit jaar het Handboek Verenigingen weer opnieuw gepubliceerd. Ook is er een template verschenen voor het organiseren van een avond. Er is een start gemaakt met het uitwerken van meer studiegroepen in ons land.

5.5 Politiek bestuur

Het politiek bestuur kan terugkijken op een actief jaar, ondanks verschillende personele wijzigingen. Enkele zaken vonden speciaal op het niveau van het politiek bestuur plaats. Zo heeft onze oudvoorzitter Maaïke Verhoeks het afgelopen jaar veel gedaan voor het thema orgaandonatie, onder meer door samen met Jan Kloosterman en Wilmar Karels een manifest te schrijven, opiniebijdragen te leveren en met het ministerie in gesprek te gaan. Ook heeft Maaïke veel werk verzet voor de summerschool over christen en politiek. Verder heeft het bestuur zich ingezet voor meer debat binnen de organisatie. Dat bleek onder meer uit een debat tijdens de jaarvergadering over onderwijsvernieuwing en debatten tijdens algemeen bestuurvergaderingen over populisme en jeugd & gezin.

5.5.1 Binnenland

Aan het begin van het jaar hebben we het thema Probleemwijken afgerond met een werkbezoek in Utrecht. We bezochten de wijk Kanaleneiland en spraken daar met een jongerenwerker. Ook hebben we de PvdA-wethouder, die verantwoordelijk is voor deze wijk, bezocht, net als het hoofd communicatie van een woningcorporatie. Tegelijk bereidden we het volgende thema voor: fileproblematiek. Uiteindelijk lag er één manifest waarin we tot de conclusie komen dat de focus op één oplossing (bijvoorbeeld openbaar vervoer of wegnuitbreiding) niet de oplossing is. Er zal gezocht moeten worden naar verschillende specifieke, innovatieve oplossingen: doordachte mobiliteit. Inmiddels is Dirk Jan Boon aangeschoven bij onze commissie. Willem Kater stopte halverwege het jaar. Ondertussen waren we al begonnen aan een nieuw thema: Populisme. We zoeken naar de visie van de denkers op de relatie tussen de politicus en de burger. Een ander deel van de uitwerking van dit thema is dat we tien uitgangspunten voor politiek handelen opstellen. Inmiddels is er weer iemand bij de commissie gekomen: Arie Vonk Noordegraaf. We zijn blij met zijn komst.

5.5.2 Duurzame ontwikkeling en Landbouw

De laatste jongerendag die de SGP-jongeren organiseerden kreeg het thema ‘(Kli)maat houden’ mee. Pieter Koen schreef eveneens mee aan het manifest ‘De schepping en de mens’ dat handelt over het rentmeesterschap van de mensheid over de aarde. We hebben Jan Willem Ruitenbergh, Jaco Slingerland en Rens van Rossum welkom geheten in de commissie. Afscheid namen we van Jan Willem Ruitenbergh. Voor het blad De Banier werden drie artikelen over onder andere biobrandstoffen en dierenactivisme geschreven. Ook over Europees visserijbeleid, de filevrije dag, het uitrijden van melk, de voedselcrisis, en klimaatbewustzijn in de melkveehouderij hebben we dit jaar geschreven.

5.5.3 Internationaal

In 2008 bestond Israël 60 jaar. Een werkgroep van de SGP-jongeren bereidde een politieke avond voor met als thema “60 jaar beeldvorming in media en politiek”, die plaats had op 22 mei. Ook hield de commissie zich bezig met het samenstellen van een manifest over Israël. Namens de SGP-jongeren reisden twee leden van de commissie Internationaal in juni af naar Israël. Van maandag 14 juli tot vrijdag 18 juli 2008 organiseerden de SGP-jongeren een summerschool in Soest, waarbij naast Nederlandse ook Roemeense en Hongaarse jongeren aanwezig waren. Aan het eind van 2008 overhandigden de SGP-jongeren minister Verhagen van Buitenlandse Zaken de Oranje Bovenprijs voor zijn inzet voor vervolgd christenen. Het schrijven van artikelen en o.a. het participeren in andere organisaties als het YIMD zijn de meer reguliere activiteiten die dit jaar zijn ondernomen. De commissie Internationaal werd uitgebreid met Geert Kraaijeveld.

5.5.4 Onderwijs

De standpunten op onze website die betrekking hebben op onderwijs en aanverwante zaken zijn onder andere het afgelopen jaar verwezenlijkt door onze commissie. Ook zijn er weer statements geschreven voor op de site of voor In Contact, bijvoorbeeld over: Glenn Mills en Bureau Jeugdzorg, onderwijs in Israël, islamitisch onderwijs en rekenlessen. Ook werkt de commissie aan een onderwijsanon. In 2008 hebben de kritische onderwijsrapporten (De Rinnooy Kan en Dijsselbloem) onze aandacht gehad. Het afgelopen kalenderjaar zijn we er twee keer gezamenlijk op uit geweest. Het kantoor van professor Kinneging in de Universiteit van Leiden was het decor voor ons interview met deze hoogleraar. Naast dit interview hebben wij ons als commissie gevoegd bij een werkbezoek van de SGP-fractie aan een basisschool in Hendrik-Ido-Ambacht, Bureau Jeugdzorg in Dordrecht en een rondetafelgesprek met professionals over echtscheiding.

5.5.5 Sociaal Economische Zaken

Vlak voor de jaarvergadering kwamen Wilmar Karels en Kees Vreeken in de commissie en vlak na de jaarvergadering Gerdine Schouten, van wie we dit jaar helaas alweer afscheid moesten nemen. De commissie besloot om dit jaar op zoek te gaan naar een christelijke visie op economie en ondernemen. Onder de vlag van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen hebben we een (basale) visie ontwikkeld op verantwoord economisch handelen, de rol van de overheid en burger hierin en de (on)mogelijkheden voor het bedrijfsleven. Naast het jaarthema MVO hebben we ons bezig gehouden met het najaarscongres en manifest over Jeugd & Gezin. Verder hebben we op het gebied van volksgezondheid gepubliceerd over alcoholbeleid, WMO, anorexia en het euthanasiedebat dat onlangs opleefde.

5.6 Ten slotte

Er is veel gebeurd in 2008. Het lijkt als de dag van gisteren dat het jaar begon. En nu is het alweer geschiedenis geworden. Een jaar met veel hoogtepunten, maar ook een jaar met veel schuld. Laten we ons met het gebed van Daniël voor de Heere verootmoedigen en bidden om Zijn zegen. “O Heere, hoor, o Heere, vergeef, o Heere, merk op en doe het, vertrek het niet; om Uws Zelfs wil” (Dan. 9: 19a).

6 SGP-fracties in de Staten-Generaal

6.1 Tweede Kamer

Hoewel het reglementair niet vereist is, is het inmiddels wel de gewoonte geworden in het jaarverslag van de partij een hoofdstuk op te nemen van de SGP-fractie in Eerste en Tweede Kamer. Op deze manier willen we verantwoording afleggen van onze activiteiten in de Kamer én daar buiten.

In politiek opzicht kan het jaar 2008 rustig genoemd worden. Geen kabinetscrisis, geen afsplitsingen van fracties, maar wel aan het eind een minister die zich genoodzaakt zag op te stappen. Mevrouw C.P. Vogelaar, minister voor Wonen, Wijk en Integratie kreeg onvoldoende vertrouwen van haar partij, de PvdA, waarna zij de eer aan zichzelf hield en haar ontslag aanbod. Zij is enkele dagen daarna opgevolgd door de heer E.E. van der Laan.

In maart 2008 zorgde de heer Wilders, voorman van de Partij voor de Vrijheid, wel voor opschudding met zijn veel eerder aangekondigde anti-islam film fitna. De onrust die werd voorspeld bleef (gelukkig) uit.

Ook wat de SGP-fractie betreft was het een rustig jaar; er vonden geen personele wisselingen plaats. Wel werd de fractie tijdelijk versterkt met een drietal stagiairs, nl. Kees Vreeken (project 'alcoholbeleid'), Jan Mark ten Hove (initiatiefvoorstel Van der Staij inzake goedkeuring EU-verdragen) en Janne-Marije Florijn (tevens stagiair SGP-bureau). Zij gaven elk één dag in de week hun tijd aan de fractie, al dan niet in het kader van hun studie.

In oktober stonden we op bescheiden wijze stil bij het tot dankbaarheid stemmende feit dat fractievoorzitter Van der Vlies op 25 oktober exact 10.000 dagen deel uitmaakte van de Tweede Kamer. De SGP-jongeren zetten ter gelegenheid hiervan via de website een geslaagde felicitatieactie op touw.

6.1.1 Activiteiten in de Tweede Kamer

Aan het begin van het kabinet Balkenende-IV heeft de fractie besloten zich in het bijzonder te richten op een tiental zogenaamde speerpunten. Onderwerpen dus die extra aandacht krijgen vanwege het belang daarvan, juist ook voor een partij als de SGP, zoals bijv. de zondagsrust, zorg voor het leven (medisch-ethische thema's), tegengaan van prostitutie, kinderporno etc. Dat laat onverlet dat onze agenda voor het grootste deel bepaald wordt door die van de Kamer, niet in het minst ook door de (vele) spoeddebatten op de agenda. In dat kader kan nog opgemerkt worden dat Van der Vlies deel uitmaakt van een werkgroep-zelfreflectie onder leiding van de voorzitter van de Kamer, met als doel de eigen werkwijze onder de loep te nemen. Het is de bedoeling maart 2009 met aanbevelingen te komen.

Door de voorlichter werden dit jaar 41 groepsbezoeken verzorgd. Daarnaast werden onze Kamerleden door de 'Haagse tribune' gevraagd mee te werken aan een aantal informatiebijeenkomsten voor scholieren en studenten.

Hieronder een greep uit de debatten, schriftelijke vragen en moties. Een meer volledig overzicht is te vinden in het door onze voorlichter tweewekelijks geschreven 'parlementair logboek' in De Banier.

- › Naar aanleiding van een artikel over kinderen met 'open ruggetje'; aangedrongen op aanpassing protocol dat (te snel) abortus om die reden zou toestaan.
- › Houding Kabinet t.o.v. fitna, en de hypocrisie van de Arabische wereld met hun antisemitische en antiwesterse propaganda, aan de kaak gesteld. Minister gevraagd ook daar aandacht voor te vragen in internationaal verband; is toegezegd.
- › Middels schriftelijke vragen aandacht gevraagd voor de positie van christenen in onder andere Jordanië, Eritrea en China.
- › Vragen gesteld over een eerste pornofilm op de publieke omroep, helaas zonder resultaat, zodat de film gewoon uitgezonden is. Wat de SGP betreft moet de wet aangepast worden, zodat dit in de toekomst voorkomen kan worden.
- › Er zijn meerdere debatten gevoerd rondom het thema 'medische ethiek', abortus en euthanasie. Onze inbreng daarbij wat abortus betreft: uitbreiding opvang van tienermoeders, objectieve informatie bij 20-weeken-echo, alternatieven door middel van adoptie.
- › Homo-emancipatiebeleid: kritiek op leidende gedachte in de Kabinetsnota 'Gewoon homo zijn'. Geprotesteerd tegen het feit dat ministerie van OCW meedeed aan de jaarlijkse homoparade in Amsterdam.
- › Drugsbeleid: aanpakken growshops.
- › Schriftelijke vragen gesteld over boekje met zelfmoordtips; zo'n boekje moet toch niet zomaar in de winkel beschikbaar zijn?
- › Ingestemd met militaire missie van 10 maanden in door burgeroorlogen geteisterde Tsjaad.
- › Tijdens debatten over duurzame energie met aanvankelijk succes gepleit voor verhoging van subsidie voor installaties voor verbranding van vaste biomassa of voor de co-vergisting van mest.
- › Tijdens het debat over de missie in Afghanistan hebben we ons verzet tegen Nederlandse hulp bij de (op)bouw van moskeeën.
- › Kinderopvang: ons gekeerd tegen verlaging van vergoeding van de kosten die gemaakt worden in de (informele) gastouderopvang.
- › De fractie heeft tegen het (herziene) EU-verdrag van Lissabon gestemd, omdat het Verdrag op voor ons wezenlijke punten (bijv. de preambule) te weinig afwijkt van de in 2005 bij referendum afgewezen Grondwet. Later was het Ierse 'nee', en de reactie van het Kabinet daarop, voor de SGP-fractie reden de premier naar de Kamer te roepen tijdens het vragenuurtje en te vragen de verdere behandeling in ons parlement te staken. Helaas werd ervoor gekozen de procedure gewoon te vervolgen.
- › Een aantal debatten is gewijd aan de aanschaf van de opvolger van de F16, waarbij de SGP aangaf in te stemmen met verdere ontwikkeling (testfase) van de JSF.
- › In de OCW-commissie werd veel aandacht besteed aan de uitkomst van het rapport van de commissie-Dijsselbloem over het onderwijsbeleid van de laatste decennia. De terughoudende rol van de overheid met betrekking tot het onderwijs is voor de SGP van groot belang en de garantie van de vrijheid van inrichting, artikel 23 van de Grondwet.
- › Kritische vragen zijn gesteld over het COC naar aanleiding van berichten over financiële wanorde bij deze deels door de overheid gesubsidieerde organisatie.
- › Tijdens een debat over de situatie in China hebben we er voor gepleit dat onze regering verstek zou laten gaan bij de openingsceremonie van de Olympische spelen in China in augustus. Dit in verband met de mensenrechtensituatie van onder andere christenen.
- › Net voor het zomerreces ontstond opschudding over een brief waarin aangekondigd werd de mogelijkheden voor embryoselectie uit te breiden. De brief werd aanvankelijk teruggenomen, maar uiteindelijk nagenoeg ongewijzigd - wat de conclusie, namelijk meer mogelijk maken dan voorheen gebeurde betreft - aan de Kamer voorgelegd.

- › Tijdens het debat over prostitutiebeleid heeft de SGP o.a. gepleit voor terugdraaien van legalisatie, strafbaar stellen van souteneurs en verhoging van de minimumleeftijd van 18 naar 21 jaar. Of het zgn. nulbeleid voor bordelen voor gemeenten in de praktijk mogelijk zal zijn, moet nog blijken uit de wet die nog in voorbereiding is.
- › Op het initiatief voor een geheel door de werkgever te betalen vaderverlof (10 dagen) heeft de fractie kritisch gereageerd; ons voorstel is om de werknemer een wettelijk recht op verlof te geven, daar waar het tot praktische problemen leidt.
- › Tijdens het zomerreces leidde de verschijning van een boek van GroenLinks-kamerlid Duyvendak, en de ontboezemingen over zijn actieverleden, uiteindelijk tot zijn (zelf gekozen) vertrek uit de Kamer. Ook minister Cramer moest het ontgelden tijdens een debat in de Kamer, vanwege haar handtekening onder een advertentie van Blöf in de jaren '80. Van der Staaij wees er tijdens dit debat op dat overheden destijds veelal passief toekeken als het ging om soms vergaande vormen van burgerlijke ongehoorzaamheid. Met andere woorden: je moet het wel in zijn context plaatsen, hiermee natuurlijk niet het gedrag goedkeurend.
- › Van der Vlies trok aan de bel bij minister Verburg naar aanleiding van acties van Greenpeace tegen vissers, namelijk in de Noordzee storten van granieten rotsblokken.
- › We hebben in grote lijnen ingestemd met de aanbevelingen van het rapport van de commissie-Veerman, de Deltacommissie. Wat ons betreft wordt snel werk gemaakt van verdere versterking van de dijken.
- › Berichtgeving over terugloop aantal brandweerkazernes op het platteland was aanleiding voor schriftelijke vragen aan de minister van BZK.
- › De zgn. mantelzorgvergoeding, die er kwam op initiatief van Van der Vlies - 250 per verzorgende - werd geëvalueerd. Wij pleitten ervoor meer mensen ervoor in aanmerking te laten komen.
- › Tijdens een debat over reanimeerbeleid van verpleeg- en verzorgingshuizen pleitte Van der Vlies voor het zgn 'ja-tenzij-principe', nl. er wordt gereanimeerd (ongeacht de leeftijd van de patiënt), tenzij er medisch gezien indicaties zijn dat dat niet meer 'zinnig' is.
- › Meerdere malen aandacht gevraagd voor het (tekort aan) materieel in Uruzgan en dus gepleit voor structureel meer geld voor Defensie.
- › Gouda werd landelijk bekend naar aanleiding van enkele incidenten met jeugdige Marokkanen. › Wat ons betreft wordt dit probleem breder getrokken. Niet zwichten voor straatterror, en steviger optreden. Een SGP-motie die vraagt om duidelijke voorbeelden van daadkrachtig beleid bekend te maken, werd aanvaard.
- › In het najaar werden vele debatten gevoerd met minister Bos over de kredietcrisis, te beginnen met een debat over de overname van ABN/AMRO door de Nederlandse staat. Wij hebben het Kabinet daarin gesteund, maar vinden wel dat zodra de crisis bezworen is, er een goede evaluatie moet komen om daaruit lessen te kunnen trekken voor de toekomst.
- › Tijdens de financiële beschouwingen gevraagd om meer geld voor éénverdieners met kinderen (algemene heffingskorting niet afschaffen), defensie en de politie.
- › Zondagsopenstelling van winkels was aanleiding voor het stellen van schriftelijke vragen over avondwinkels op zondag (Apeldoorn) en 'exotische' feestdagen (Amsterdam).
- › De Wet op de orgaandonatie werd geëvalueerd. Er moet alles aan gedaan worden het aantal donoren te vergroten, maar wat de SGP betreft blijft het registratiesysteem ongewijzigd en gaan we niet toe naar een systeem waarbij ieder die niets aangegeven heeft automatisch donor wordt.
- › Van der Staaij stelde schriftelijke vragen over het feit dat het mogelijk bleek de eed op Allah af te leggen bij een politiekorps.
- › De 'abortusboot' van Women on Waves voer helaas weer uit in oktober. Reden voor Van der Vlies om hierover vragen te stellen. Toegezegd werd dat de inspectie onderzoek ernaar doet.
- › Vragen gesteld over doorverwijzing van een vrouw naar een Spaanse abortuskliniek, omdat ze in Nederland niet meer 'geholpen' kon worden.
- › Het gegeven dat bezit van kinderporno vaak alleen maar bestraft wordt met een taakstraf was aanleiding voor schriftelijke vragen.

- › We stelden kritische vragen over Durban-II, vervolg van een VN-conferentie tegen racisme in 2001. Die mondde uit in een antisemitische manifestatie. Als dat nu weer zo mocht gaan, en daar lijkt het op, dan moet Nederland daarbij wegblijven.
- › Omdat enkele gemeenten aangaven niet mee te willen werken aan de afspraak in het regeerakkoord om coffeeshops bij scholen te weren, hebben we het Kabinet gevraagd hierop actie te ondernemen.
- › In het najaar werd meegedaan aan alle begrotingen voor het jaar 2009, met uitzondering van die van Algemene Zaken. Het is een hele toer om in 120 minuten de honderden begrotingspagina's te becommentariëren.
 - › Tijdens de begroting Justitie kwam het voorstel van de minister van Justitie ter sprake om de strafbaarstelling van godslastering, artikel 147c, ongedaan te maken, en daarvoor in de plaats artikel 137c aan te passen. Een motie werd voorbereid om alles bij het oude te laten, maar omdat op korte termijn een algemeen overleg over dit onderwerp zou volgen is deze bij die gelegenheid nog niet in stemming gebracht.
 - › Bij diezelfde begroting werd een motie aanvaard over kortere termijnen voor strafvervolgung. Ook komt er op ons verzoek Kabinetsbeleid voor vrijwillige inzet bij begeleiding van ex-gedetineerden.
 - › De behandeling van de VWS-begroting was een mooie gelegenheid om de door Kees Vreeken geschreven notitie over alcoholbeleid, 'Een nuchtere visie op alcohol' te presenteren. Dit krijgt nog een vervolg bij de behandeling van de Drank- en Horecawet.
 - › Extra geld voor uitstapprogramma's voor prostituees in het buitenland en ook voor weeskinderen waren het resultaat van de begroting Buitenlandse Zaken. Eraan voorafgaand werd op ons initiatief een rondetafelgesprek georganiseerd over de situatie van weeskinderen elders ter wereld. Vast punt van zorg en aandacht zijn de vervolgte christenen.
 - › Begroting BZK: motie overzicht en onderzoek naar verdeling politiesterkte; meer aandacht voor platteland en pleidooi voor meer agenten in de wijk.
 - › Op initiatief van Van der Vlies is er subsidie gekomen voor de leerstoelen onderwijsrecht.

Tot slot. De fractie is bezig met twee initiatiefwetsvoorstellen, te weten:

Initiatief Van der Vlies/Gesthuizen inzake Wijziging Winkeltijdenwet (beperken mogelijkheden zondagsopenstelling winkels), en initiatief-Van der Staaij inzake goedkeuring van Europese Verdragen (regelen dat – net als voor grondwetswijzigingen – een 2/3 meerderheid nodig is). Beide wetsvoorstellen zijn ingediend; het initiatief-vdStaij is inmiddels gereed voor plenaire behandeling.

6.1.2 Werkzaamheden buiten de Kamer

Het overgrote deel van het werk van de fractie vindt in Den Haag plaats, maar daarnaast worden (met name) de vrijdagavonden veelal besteed aan het verzorgen van lezingen voor kies- en studieverenigingen. Ook worden er op niet-vergaderdagen werkbezoeken afgelegd en congressen bezocht, al dan niet als spreker. We sluiten wat de te bezoeken projecten betreft zoveel mogelijk aan bij het eerder genoemde speerpuntenplan voor deze Kabinetsperiode.

Van der Staaij bracht als lid van de commissie defensie of buitenlandse zaken enkele werkbezoeken buitenslands; in januari Ethiopië, in juli Israël (privé) en in oktober Indonesië.

Enkele activiteiten worden hierna opgesomd:

- › 3 januari: Van der Vlies verzorgde een lezing over theocratie op het seminarie van de Hersteld Hervormde Kerk
- › 25 januari: werkbezoek in kader van alcoholbeleid, gemeente Barneveld
- › bezoek verpleeghuis in Hattem en Elburg
- › 22 februari: bezoek gemeente Ede, thema integratie/islam

- › 13 maart: vdVlies congres Stichting Ontmoeting
- › 28 maart: werkbezoek Amsterdam Arena / bedrijfsbezoek; thema zondag en ondernemers / MKB
- › 3 april: focusgroep SGP (groep van ca. 15 SGP'ers die ons werk op ons verzoek volgt), thema: Jeugd en Gezin
- › 15 april: residentiepausedienst Van der Vlies, thema 'Ik weet waar gij woont'
- › 18 april: bezoek aan de gemeente Dirksland, de Zuiderdieppolder, en aan de provincie Zeeland (Goes, bedrijventerreinen)
- › 21 mei: Groen-kring, spreker drs. G. Oomen, onderwerp: Groens eigenzinnige bijdrage aan het debat in de Tweede Kamer
- › 23 mei: predikantenbijeenkomst, thema 'huwelijk en gezin'
- › 10 juni: bijdrage van Van der Staaij aan SGP-congres ter gelegenheid van 60 jaar staat Israël
- › 20 juni: schoolbezoek Hendrik-Ido-Ambacht, gesprek met ouders over o.a. kinderopvang, 's middags werkbezoek thema gezinsbeleid/jeugdzorg in Dordrecht
- › 23 juni: jaarlijks overleg met SGP-ambtenaren, thema: 'integriteitsbeleid bij de Rijksoverheid'
- › 5 september: deelname congres SGP 'lokaal alcoholbeleid', Van der Vlies
- › 8 oktober: focusgroepbijeenkomst, thema 'Bescherming van het leven'
- › 9 oktober: Van der Vlies Johan de Wittlezing te Dordrecht, onderwerp 'De Nederlandse identiteit, feit of fictie?'
- › 23 oktober: Guido-conferentie Bedreigd en uitgedaagd te De Meern, bijdrage van Van der Vlies in reactie op een lezing van G.J. Schutte over o.a. godsdienstvrijheid, toekomst SGP
- › 15 november: presentatie jaarboek parlementaire geschiedenis, Van der Vlies; thema 'Nieuws onder de zon'
- › 18 november: residentiepausedienst Van der Staaij, thema 'De Heere regeert!'
- › 20 november: Groenkring, prof. dr. G.J. Schutte, onderwerp 'Christelijk geloof en (overheids) macht
- › 3 december: samen met Eleos (interne) brainstormsessie gehouden, thema 'Jeugdzorg' met als spreker prof. dr. H.E.M. Baartman

6.1.3. Deelname commissies/besturen binnen en buiten de SGP

Kamerleden en medewerkers zijn vertegenwoordigd in de diverse commissies/besturen die actief zijn binnen de SGP, alsook enkele externe commissies:

- › (adviseur) Hoofdbestuur: B.J. van der Vlies
- › Commissie Voorlichting en Vorming SGP: M. de Bruyne
- › Guido de Brès Stichting: C.G. van der Staaij
- › De Banier: B.J. van der Vlies en M. de Bruyne
- › Commissie van Advies Eurofractie: G. Holdijk en C.G. van der Staaij
- › Stichting Vormingsactiviteiten Oost-Europa: W.M.J. de Wildt
- › Platform Waarden en Normen: B.J. van der Vlies en D.J.H. van Dijk
- › Commissie Aanpassing Toelichting Gemeenteprogram (CATG): G. Leertouwer
- › Kerngroep Onderwijsvrijheid: B.J. van der Vlies
- › Contactgroep Onderwijsvrijheid: G. Leertouwer
- › Stuurgroep Integraal strategisch beleidsplan SGP: M. de Bruyne en G.J. de Jong
- › Werkgroep Deskundigheidsbevordering: G.J. de Jong
- › Werkgroep Wervende boodschap en meer kiezers: M. de Bruyne
- › Verkiezingsprogramma Europese Verkiezingen: D.J.H. van Dijk
- › Campagnecommissie Europese Verkiezingen: M. de Bruyne

Tevens werken de medewerkers mee aan de totstandkoming van nota's en commentaren van het Wetenschappelijk instituut.

6.2 Eerste Kamer

De Eerste Kamer heeft in de zitting 2007-2008 een druk jaar achter de rug: 199 wetsvoorstellen werden behandeld in 39 vergaderingen. Daarnaast werden in 98 commissievergaderingen ook nog 123 wetten in voorbereidend onderzoek genomen. Verder werden diverse beleidsdebatten gehouden. Zo nam de SGP-fractie, mede namens de ChristenUnie, deel aan het debat over het toekomstige kennis- en adviesstelsel t.b.v. regering en parlement. Ook aan de debatten over andere onderwerpen werd deelgenomen, nu eens met een eigen woordvoerder dan weer via de woordvoerder van de ChristenUnie-fractie. Bij de Algemene politieke beschouwingen had iedere fractie zijn eigen fractievoorzitter als woordvoerder.

Uit het jaarverslag van de Eerste Kamer zijn de passages met betrekking tot het gebruik van bevoegdheden en vetorecht overgenomen.

6.2.1 Gebruik bevoegdheden

De beide Kamers der Staten-Generaal zijn door de Grondwet belast met dezelfde taken die onderverdeeld kunnen worden in twee categorieën. De eerste categorie omvat de wetgevende taak: de rol van de Eerste Kamer als (mede-)wetgever. De tweede categorie bestaat uit de controlerende taak: controle van het regeringsbeleid. De Kamers beschikken deels over dezelfde bevoegdheden om hun taken uit te oefenen. Zowel de Eerste als de Tweede Kamer hebben het recht een motie in te dienen en beschikken over het recht van enquête. Van laatstgenoemd recht is door de Eerste Kamer tot op heden nooit gebruik gemaakt. Tevens beschikken beide Kamers over het recht schriftelijke vragen te stellen en over het recht van interpellatie, de tegenhangers van de in de Grondwet opgenomen inlichtingen plicht van ministers en staatssecretarissen. De verschillen in bevoegdheden tussen beide Kamers bestaan vooral op het gebied van de (mede)wetgevende taak. De Eerste Kamer heeft, anders dan de Tweede Kamer, niet het recht wetsvoorstellen in te dienen (het recht van initiatief) en zij kan wetsvoorstellen niet wijzigen (het recht van amendement), maar alleen aannemen of verwerpen. De Eerste Kamer heeft dus een vetorecht. Waar de formulering in een wetsvoorstel voor de Eerste Kamer zodanig bezwaarlijk is dat verwerping dreigt, kan de regering ervoor kiezen de Eerste Kamer toe te zeggen het aanhangige wetsvoorstel te wijzigen door een zogenoemde novelle (een wijzigingswetsvoorstel) bij de Tweede Kamer in te dienen. Een dergelijke toezegging kan voor de Kamer aanleiding zijn te besluiten de behandeling van het aanhangige wetsvoorstel aan te houden totdat het wijzigingsvoorstel de Eerste Kamer bereikt heeft, om vervolgens met beide wetsvoorstellen in te stemmen. Ook komt het voor dat de bewindspersoon een dreigende impasse weet te doorbreken door de toezegging te doen dat een bepaald artikel van een wetsvoorstel (nog) niet in werking zal treden. Deze mogelijkheid doet zich uiteraard alleen voor, indien de inwerkingtredingsbepaling voorziet in gefaseerde inwerkingtreding voor de verschillende artikelen of onderdelen van het wetsvoorstel. Een wetsvoorstel wordt door de Eerste Kamer overwogen 'zoals het door de Tweede Kamer aan haar is gezonden'. Zodra een wetsvoorstel de Eerste Kamer ter behandeling heeft bereikt, kan de regering geen nota's van wijziging meer inzenden (wel kan zij, zo nodig, een nota van verbetering inzenden). Met enige regelmaat rijzen echter tijdens de behandeling van wetsvoorstellen in de Eerste Kamer fundamentele vragen die voortvloeien uit de wijze waarop de Senaat inhoud geeft aan zijn taken als medewetgever. De Kamer toetst bij de invulling van haar (mede)wetgevende taak aan een aantal kwaliteitscriteria die globaal kunnen worden aangeduid met de trefwoorden: rechtmatigheid, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid. Die criteria zijn uitgewerkt in de 'aandachtspunten wetgevingskwaliteit' die sinds het voorjaar van 2008 door Kamerleden als hulpmiddel gebruikt kunnen worden bij toetsing van wetgeving. In 2009 zal een evaluatie plaatsvinden.

6.2.2 Vetorecht

Zoals hierboven al is gememoreerd beschikt de Eerste Kamer over een vetorecht. Van dit recht wordt met terughoudendheid gebruik gemaakt. In het afgelopen verslagjaar waren er drie wetsvoorstellen die de toets der kritiek niet konden doorstaan. Zo was de Senaat bij de behandeling van de Wet bestuurlijke boete fout parkeren en andere lichte overtredingen van mening dat het ging om

overtredingen die eigenlijk vallen onder de Wet OM-afdoening, de Wet administratieve handhaving verkeersvoorschriften of de Wet Mulder. Die wetten geven het Openbaar Ministerie de bevoegdheid transacties voor te stellen ter voorkoming van strafvervolging. De vrees werd uitgesproken dat de bestuurlijke boete voor fout parkeren zou leiden tot 'verwatering' van het strafrecht. Het wetsvoorstel werd tijdens de laatste vergadering voor het kerstreces, op 18 december 2007, verworpen. Op 1 april 2008 besloot de Eerste Kamer geen doorgang te verlenen aan een omstreden proef met legaal gokken op internet. Het wetsvoorstel 'Kansspelen via internet' was na de Tweede Kamerverkiezingen van 2006 al aangemerkt als 'controversieel', waardoor het pas werd behandeld door de Senaat na het aantreden van het kabinet-Balkenende IV. Het wetsvoorstel beoogde het gokken op internet gedurende drie jaar bij wijze van proef te legaliseren door Holland Casino daarvoor een vergunning te geven. Al snel werd duidelijk dat een meerderheid in de Kamer om verschillende principiële redenen moeite had met het wetsvoorstel. Verscheidene pogingen van de minister van Justitie om de Eerste Kamer alsnog te overtuigen, zowel in het debat als in een uitgebreide brief, mochten niet baten. In een niet vaak voorkomende hoofdelijke stemming werd het wetsvoorstel met 37 tegen 35 stemmen verworpen. Op 8 juli 2008, de laatste vergaderdag voor het zomerreces, sneuvelde het wetsvoorstel Aanbestedingswet in de Kamer. Een meerderheid van de Kamer was van mening dat de kwaliteit van de wet tekort schoot. Eerder was het voorstel door de Tweede Kamer unaniem aanvaard.

De SGP-fractie c.q. –woordvoerder, die bij bovengenoemde drie wetsvoorstellen mede namens de ChristenUnie sprak, stemde in alle drie gevallen tegen. Bij het voorstel 'Kansspelen via internet' gebeurde dat op principiële gronden; bij de beide andere op zakelijke gronden. Eveneens op principiële gronden werd tegen het wetsvoorstel dat adoptie door homoparen mogelijke maakte, gestemd. Verreweg in de meeste gevallen gelukt het om als twee fracties tot hetzelfde eindoordeel te komen, soms echter niet. Dat laatste deed zich voor bij de goedkeuring van het Verdrag van Lissabon en bij de Scheldeverdragen. De ChristenUnie-fractie stemde vóór beide voorstellen, de SGP-fractie verwierp ze.

7 Afsluiting

Aan het einde van het jaarverslag 2008 past een woord van dank aan allen die een bijdrage geleverd hebben aan het werk binnen en namens onze partij. Op plaatselijk, provinciaal, landelijk en Europees niveau is heel veel werk verzet vanuit de overtuiging dat ons beginsel het waard is om uitgedragen te worden in de samenleving. De Heere heeft gaven en krachten geschonken om dit werk te kunnen en te mogen doen. Wij hopen dat de Heere Zijn zegen daarover wil schenken. Hij geve ons in de toekomst voor het werk van de Staatkundig Gereformeerde Partij afhankelijkheid van Hem Die alle dingen regeert naar Zijn welbehagen. Niet onze mening, niet onze menselijke instituties, maar Gods Woord moge onze richtsnoer zijn.

Gouda, februari 2009

drs. P.A. Zevenbergen,
secretaris

W. Klijn,
algemeen voorzitter

Bijlage 1

Agenda 88e jaarvergadering van de Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP)

D.V. te houden op zaterdag 14 maart 2009 in het Van Lodensteincollege,
Utrechtseweg 230 te Amersfoort, tel. 033 - 468 08 08. Aanvang: 9.30 uur

Agenda

1. **Aanvang: 9.30 uur.**
 - 1.1 Opening door de partijvoorzitter, ds. A. van Heteren.
 - 1.2 Telefax aan H.M. de Koningin.
 - 1.3 Zingen van de coupletten 1 en 6 van het Wilhelmus.
2. **Vaststellen van het verslag van de op 15 maart 2008 gehouden Algemene Vergadering (zie bijlage 3 van het Jaarverslag 2008).**
3. **Jaarverslag 2008.**
 - 3.1 Vragen naar aanleiding van het Jaarverslag 2008.
 - 3.2 Vaststellen van de balans, de staat van baten en lasten en de toelichting daarop (strekt tevens tot décharge van het Hoofdbestuur).
 - 3.3 Voorstel Hoofdbestuur inzake ledenbijdrage 2010 (zie Bijlage A).
4. **Rondvraag (vragen kunnen uiterlijk tot vrijdag 13 maart 12.00 uur per brief of e-mail worden toegezonden aan het Hoofdbestuur).**
5. **Mededelingen.**

PAUZE

6. **Uitslag van de (her)verkiezing van leden van het Hoofdbestuur (zie Bijlage B).**
7. **Rede van ir. B.J.van der Vlies, voorzitter Tweede Kamerfractie.**
8. **Forum bestaande uit de heren ir. B.J. van der Vlies, mr. C.G. van der Staij, drs. B. Belder en ir. J. Lock over 'Duurzaam (en) betrokken' o.l.v. de heer W. Kolijn.**
9. **Slotwoord door ds. C.A. van Dieren.**
10. **Sluiting (12.45 uur).**

Het **Stembureau** bestaat uit de volgende personen:

Voorzitter:

dhr. J.A. Blik, Kruisbessestraat 45, 4413 DA Krabbendijke

Leden:

dhr. P. Koolmees, Korenmolen 7, 2906 RA Capelle aan den IJssel

dhr. K. Bos, Rode Paard 8, 1602 DA Enkhuizen

dhr. J.A. Pitlo, Krommesteeg 3, 3984 NE Odijk

dhr. F. Koliijn, Huijgenstraat 20, 4532 KB Terneuzen

dhr. A. Doolaard, Eksterstraat 48, 3853 SH Ermelo

dhr. F.H. Engberts, Zeegravensingel 24, 8271 KG IJsselmuiden

dhr. J.C. Anker, Julianalaan 5, 6721 ED Bennekom

dhr. A.J. Vente, Moerkapelse Zijde 76, 2751 DP Moerkapelle

Het Hoofdbestuur van de Staatkundig Gereformeerde Partij,

ds. A. van Heteren, partijvoorzitter

W. Koliijn, algemeen voorzitter

drs. P.A. Zevenbergen, secretaris

Bijlage A

Begroting van de SGP voor het jaar 2009 en vaststelling van de ledenbijdrage 2010
bijdrage SGP

LASTEN	BEGROTING '09	VERWACHTING '08	BEGROTING '08
1. Personeelskosten	380.250	376.250	279.925
2. Bureaunkosten	78.600	73.000	59.400
3. Vergader- en advieskosten	141.250	247.750	95.325
4. Publiciteitskosten	350.000	304.750	335.500
5. Bijdrage aan de geledingen	168.050	148.000	152.050
<i>Guido de Brès-Stg (WI)</i>	87.300	84.000	88.050
<i>Jongeren</i>	80.750	64.000	64.000
<i>Fractie</i>	-	-	-
6. Verkiezingskosten	255.500	240.000	222.500
TOTAAL LASTEN	1.373.650	1.389.750	1.144.700
BATEN			
7. Inkomsten	864.250	802.750	787.000
<i>Contributies</i>	364.500	362.000	365.000
<i>Abonnementsgeld</i>	155.250	136.000	132.000
<i>Advertenties</i>	68.000	67.000	66.000
<i>Giften / collecten</i>	50.000	20.000	60.000
<i>Overbetalingen</i>	35.000	35.000	55.000
<i>Rentebaten</i>	157.500	161.500	85.000
<i>Overige</i>	34.000	21.250	24.000
8. Subsidie ministerie	457.000	458.500	449.000
TOTAAL BATEN	1.321.250	1.261.250	1.236.000
SALDO	52.400-	128.500-	91.300

TOELICHTING	BEGROTING '09	VERWACHTING '08	BEGROTING '08
Wetenschappelijk instituut:			
totale lasten	257.000	238.900	255.200
totale baten	19.700	19.000	18.000
	237.300	219.900	237.200
subsidie ministerie	150.000	152.140	149.150
bijdrage SGP	87.300	84.000	88.050
<i>resultaat</i>	-	16.240	-
Jongerenorganisatie:			
totale lasten	358.800	318.125	338.089
totale baten	127.350	96.725	97.975
	231.450	221.400	240.114
subsidie ministerie	142.000	142.900	176.114
bijdrage SGP	80.750	64.000	64.000
<i>resultaat</i>	8.700-	14.500-	-
Fractiebijstand			
totale lasten	431.050	398.600	399.500
totale baten	5.500	6.000	5.500
	425.550	392.600	394.000
fractiekostenbudget	415.000	401.000	394.000
bijdrage SGP	-	-	-
<i>resultaat</i>	10.550-	8.400	-

Korte toelichting op de begroting voor 2009

- › De belangrijkste afwijkingen tussen de begroting voor 2008 en 2009 zijn de volgende:
- › de personeelskosten stijgen door een begrote toename van het personeelsbestand;
- › de bureaunkosten zijn hoger als gevolg van de toegenomen portiekosten;
- › de post vergader- en bureaunkosten neemt toe door een te verwachte kostenpost aan juridische ondersteuning. Dat verklaart ook het grote verschil tussen de verwachting voor 2008 en de begroting voor dat jaar;
- › de publiciteitskosten zijn hoger door de gestegen drukkosten;
- › de bijdrage aan de SGP-jongeren stijgt eenmalig als gevolg van een extra bijdrage ten behoeve van hun jubileumjaar;
- › het resultaat van de geledingen komt ten laste c.q. ten gunste van een reserve bij de partij ten behoeve van die geledingen. Het resultaat met betrekking tot het fractiekostenbudget komt ten laste c.q. ten gunste van de reserve van de Stichting Fractiebijstand.
- › in de post verkiezingskosten is in tegenstelling tot 2008 een bedrag begrepen ten behoeve van de verkiezing van het Europees Parlement;
- › de rentebaten zijn in 2008 fors toegenomen door de eind 2007 (na het opstellen van de begroting 2008) alsnog ontvangen rijkssubsidie. De giften en overbetalingen zijn fors afgenomen omdat destijds is toegezegd dat in 2008 geen giftenacties zouden worden gehouden.

Voorstel tot verhoging ledenbijdrage en indexatie daarvan

Het Hoofdbestuur stelt voor om de ledenbijdrage:

- 1 voor het jaar 2010 vast te stellen op € 15,00 (thans € 13,50);
- 2 met ingang van 2011 jaarlijks te verhogen met € 0,50.

Toelichting op het voorstel tot verhoging van de ledenbijdrage

De ledenbijdrage was van 1996 t/m 2001 (dus gedurende 6 jaar) vastgesteld op € 11,34 (toen nog f 25,00). Vanaf 2002 t/m heden is de bijdrage € 13,50 (met uitzondering van 2006 en 2007 toen de ledenbijdrage in verband met het intrekken van de rijkssubsidie was vastgesteld op € 15,00). Van een indexatie is in die jaren dus geen sprake geweest, terwijl de kosten uiteraard wel stegen. Dat de inkomsten aan ledenbijdragen in absolute zin in die jaren wel toenamen, is te danken aan de groei van het aantal leden in die jaren. Inmiddels is duidelijk dat de komende jaren bezuinigd zal worden op de rijkssubsidie. In een periode van vier jaar wordt de subsidie met plm. 10% verminderd. Daarnaast lijkt het aantal leden te stabiliseren. Daartegenover wil het Hoofdbestuur juist een extra (financiële) inspanning leveren om de vitaliteit van de partij te bevorderen. Het intrekken van de subsidie in 2006 en 2007 had een onzekere financiële situatie tot gevolg, waardoor een noodzakelijke personele versterking binnen het SGP-bureau uitgesteld is. Deze versterking is gewenst om te komen tot een intensievere ondersteuning van kiesverenigingen. Nog afgezien van een noodzakelijke vitalisering van een aantal kiesverenigingen, wordt in toenemende mate een beroep gedaan op het bureau van de SGP.

De salarisontwikkeling van het personeel van de SGP houdt gelijke tred met die van de rijksambtenaren. Deze salarissen stijgen tussen 2002 en 2010 gemiddeld met 2,8% per jaar. (Uiteraard zonder daarbij rekening te houden met extra periodieken.) De reële kostenstijging in die periode is per saldo op jaarbasis zo'n 3%. Door de contributie met ingang van 2011 jaarlijks te verhogen met € 0,50 wordt de autonome toename van de kosten gecompenseerd.

Bovenvermelde systematiek geeft een grote mate van voorspelbaarheid, ook voor de plaatselijke kiesverenigingen. Zij kunnen hun financieel beheer al in een vroegtijdig stadium hierop (blijven) afstemmen.

Een eventuele extra verhoging van de ledenbijdrage moet uiteraard altijd weer separaat - en gemotiveerd - ter besluitvorming aan de algemene vergadering worden voorgelegd.

De ledenbijdrage is overigens ook na bovenbedoelde verhoging en indexatie in vergelijking met die van andere politieke partijen als zeer laag te beschouwen.

Bijlage B

Verkiezing leden Hoofdbestuur

Het Hoofdbestuur stelt in de hierna vermelde gevallen de volgende kandidaten voor (telkens in alfabetische volgorde).

I. Aftredend en herkiesbaar, ds. A. van Heteren

a. ds. A. van Heteren

Ds. Van Heteren, geboren op 5 oktober 1951, is partijvoorzitter van het Hoofdbestuur van de SGP waarvan hij sinds 1997 deel uitmaakt. Hij is predikant binnen de Christelijke Gereformeerde Kerken. Verder is hij redactiesecretaris van Bewaar het Pand, bestuurslid van de Stichting Kom Over En Help, lid van de Raad van Toezicht Stichting voor Onderwijs op Reformatorische Grondslag te Amersfoort en secretaris van de Gereformeerde Bijbelstichting.

b. drs. M.A. Kempeneers

Ds. Kempeneers, geboren op 5 november 1964, is predikant binnen de Christelijke Gereformeerde Kerken. Verder is hij voorzitter van het bestuur van de Stichting voor Speciaal Onderwijs op Gereformeerde Grondslag te Zwolle en lid van het Verenigingsbestuur van de Stichting voor Onderwijs op Reformatorische Grondslag te Amersfoort.

II. Aftredend en herkiesbaar, ds. C.A. van Dieren

a. ds. C.A. van Dieren

Ds. Van Dieren, geboren op 30 juni 1953, is vanaf 1992 lid van het Hoofdbestuur. Hij is predikant binnen de Gereformeerde Gemeenten.

b. ds. J.M.D. de Heer

Ds. De Heer, geboren op 24 juli 1971, is predikant binnen de Gereformeerde Gemeenten. Hij is lid van een tweetal deputaatschappen en lid van de Commissie Zorg van de Particuliere Synode Zuid van de Gereformeerde Gemeenten. Ook is hij lid van de Adviesraad van het Calvin College.

III. Aftredend en herkiesbaar, ds. A. Vlietstra

a. ds. H. Lassche

Ds. Lassche, geboren op 5 augustus 1965, is predikant van de Hersteld Hervormde Kerk te Oud-dorp.

b. ds. A. Vlietstra

Ds. Vlietstra, geboren op 5 april 1958, is vanaf 2005 lid van het Hoofdbestuur. Hij is predikant van de Hersteld Hervormde Kerk te Katwijk aan Zee en vervult diverse functies binnen dat kerkverband. Verder is hij bestuurslid van de Gereformeerde Bijbelstichting en van het Isaac da Costa Fonds.

Bijlage 2

Kwantitatief overzicht

	Aantal per 31 december 2008	Aantal per 31 december 2007
Zetels in Tweede Kamer	2	2
Zetels in Eerste Kamer	2	2
Zetels in Europees Parlement	2	2
Leden	26.982	26.906
Abonnees op De Banier	6.883	6.784
Plaatselijke kiesverenigingen	215	221
Provinciale verenigingen	11	11
Gedeputeerden	1	1
Leden Provinciale Staten	14	14
Burgemeesters	6	5
Wethouders	38	38
Raadsleden	256	256

Bijlage 3

Verslag van de op 15 maart 2008 gehouden 87e algemene vergadering (partijdag) van de Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP) in het Van Lodensteincollege te Amersfoort

1.1 Opening

De partijvoorzitter, ds. A. van Heteren, heet een ieder hartelijk welkom op deze voor de SGP nieuwe vergaderlocatie en spreekt de wens uit dat van een goede vergadering sprake zal mogen zijn.

Hij opent de vergadering met het laten zingen van Psalm 73 vers 14, leest vervolgens Amos 3 : 1-15 en gaat voor in gebed.

De partijvoorzitter spreekt een openingswoord uit naar aanleiding van Amos 3 : 8a, luidende: ‘De leeuw heeft gebruld, wie zou niet vrezen?’ Amos profeteerde in een tijd van welvaart en van rijkdom. Hij heeft vooral gearbeid onder het Tienstammenrijk. Amos was een veeherder uit Thekóa, een profeet die het Woord van God heeft uitgedragen zonder aanzien des persoons. Hij heeft de zonden aangewezen onder het volk van Israël. Een volk dat bijzonder was beweldadigd, maar ook heel ver was afgeweken van God. Het was een wonder dat Amos nog mocht spreken in de naam van de Heere. Het zou immers rechtvaardig zijn geweest als de Heere niet meer liet waarschuwen.

Het is dan ook Gods lankmoedigheid dat Amos gebruikt wordt om dat nog wel te doen. ‘De leeuw heeft gebruld’. Amos neemt daarmee een beeld uit de natuur. Als een leeuw brult, dan is hij zeker van het bemachtigen van zijn prooi, dan sidderen de andere dieren. Met het brullen van een leeuw wordt het profetisch spreken van Amos aangeduid en van alle profeten die ernstig en waarschuwend gesproken hebben tegen de zonden en de overtredingen. Amos heeft gesproken, nee ten diepste heeft de Heere gesproken door middel van Amos. ‘De leeuw heeft gebruld’. Het volk werd door hem ernstig gewaarschuwd, de zonden werden eerlijk aangewezen vanuit een bewogenheid met zijn volks- en tijdgenoten. Amos had te zeggen wat de Heere hem ingaf om te spreken. Het oordeel komt. ‘De leeuw heeft gebruld, wie zou niet vrezen?’

Vanuit dit Schriftgedeelte kunnen lijnen worden doorgetrokken naar de dag van vandaag. Hoe is het in ons land? Hoe vele zonden en overtredingen tegen de Heere worden er begaan? Al wat God verbiedt, lijkt goed genoemd en gepraat te worden. Het gevaar van gewenning aan de zonden, het zich erbij neerleggen, is zo groot. Amos is ons tot een voorbeeld in het naspreken van Gods Woord. Niet onbehouden, maar eerlijk en bewogen. Brult heden ten dage de leeuw nog wel? Wordt nog wel voldoende gewaarschuwd? In het kerkelijke leven? Tegen het toe- en afdoen aan en van Gods Woord? Vandaag gaat het vooral om het politieke leven. Wat hebben volksvertegenwoordigers en bestuurders van de SGP vrijmoedigheid en vooral ook getrouwheid nodig om Gods Woord onverkort te laten doorklinken in het politieke leven. ‘De leeuw heeft gebruld, wie zou niet vrezen?’ Velen van het volk van Israël vreesden niet. Zij gingen voort op de ingeslagen weg. En de oordelen zijn uiteindelijk gekomen. Er was geen sprake van bekering ondanks de woorden van Amos. Is het zo in grote lijnen ook niet bij ons? Wat is het een zegen als onze politieke vertegenwoordigers en bestuurders niet alleen goed van God krijgen te spreken, maar als de Heere daarin ook nog meekomt. ‘De leeuw heeft gebruld, wie zou niet vrezen?’ Dat geldt ten slotte ook in het persoonlijke leven. Als wij een vreemdeling zijn en blijven van het wonder van de wedergeboorte en van waarachtige bekering, staan wij erbuiten. Maar het is nog het heden van genade. Laten wij smeken om waarachtige bekering voor onszelf, maar ook voor ons land en ons volk. Tot eer van de Heere en tot uitbreiding van Zijn koninkrijk. Hij is als een lam ter slachting geleid, maar zit nu aan de rechterhand van Zijn Vader.

Het volk dat in Zijn verdiensten mag delen is pas echt gelukkig en heeft toekomst. ‘En mij, hiertoe door U bereid, Opnemen in Uw heerlijkheid’.

De partijvoorzitter verklaart de vergadering met dit openingswoord voor geopend en meldt dat met kennisgeving afwezig zijn de heren mr. P.J. den Boef, ds. D. Heemskerk, ds. A. Vlietstra, H.C. Schriever, R. Leusink, drs. S. Stoop, dr.mr. J.T. van den Berg en dr. J. Blokland.

Verder vraagt hij aan de leden van het stembureau, zoals vermeld aan het slot van de agenda, om zich na het zingen van het Wilhelmus te begeven naar de door de leden van de regelingscommissie te wijzen ruimte voor het tellen van de stemmen met betrekking tot de verkiezing van Hoofdbestuursleden.

Ook wijst hij er nog op dat de agenda, het verslag van de vorige algemene vergadering, voorstellen, etc. allemaal te vinden zijn in het Jaarverslag 2007. Niet-afgevaardigden hebben een agenda met de daarbij behorende bijlagen ontvangen bij hun toegangskaart.

In de brief waarbij het Jaarverslag 2007 aan de besturen van de plaatselijke kiesverenigingen is toegezonden, zijn ook de ontvangen amendementen vermeld voorzien van een preadvies van het Hoofdbestuur.

1.2 Telefax aan H.M. de Koningin

De partijvoorzitter deelt mee dat een telefax wordt verzonden aan H.M. de Koningin met de volgende inhoud:

'Majesteit,

De leden en het bestuur van de Staatkundig Gereformeerde Partij, heden te Amersfoort in vergadering bijeen, betuigen U en Uw Koninklijk Huis hun gevoelens van eerbied en hartelijke verbondenheid.

De Staatkundig Gereformeerde Partij wil op grond van Gods Woord en het belijden van de Kerk participeren in de parlementaire democratie. Immers, Gods Woord houdt overheid en onderdaan voor: 'God is waarheid, en is geen onrecht; rechtvaardig en recht is Hij' (Deut.32:4). De Heere is het waard om door ons geëerd en gediend te worden en heeft daar recht op. Zijn geboden zijn heilzaam voor alle mensen. Daarom wil de Staatkundig Gereformeerde Partij ook in het publieke domein daar getuigenis van afleggen.

Wij hopen dat U vanuit de overtuiging dat de Heere regeert, gestalte mag geven aan Uw koninklijk ambt. De bekende koning en dichter David heeft in Psalm 86 gebeden: 'Heere, mijn God! ik zal U met mijn ganse hart loven, en ik zal Uw Naam eren in eeuwigheid'.

De Heere geve U en ons dat te mogen ervaren.

Wij wensen U gezondheid, kracht en wijsheid van boven toe voor het verantwoordelijke werk dat u mag verrichten ten dienste van ons volk. Vanuit de toewijding aan U en Uw Koninklijk Huis bidden wij u van harte Gods zegen toe.

Het is de bede van de leden en het bestuur van de Staatkundig Gereformeerde Partij, dat Hij U nog lang voor Uw gezin, voor Uw familie en voor ons volk wil sparen. Hij zegene U uit Sion tot welzijn van ons gehele volk.

Amersfoort, 15 maart 2008

*drs. P.A. Zevenbergen,
secretaris van het Hoofdbestuur van de SGP'*

Na de vergadering is op de aan H.M. de Koningin verzonden telefax een antwoord ontvangen. Het telefaxbericht luidt als volgt:

'Den Haag, 17 maart 2008

*De Weledelgeleerde Heer
Drs. P.A. Zevenbergen
Secretaris van het Hoofdbestuur van de
Staatkundig Gereformeerde Partij*

Hare Majesteit de Koningin heeft mij verzocht U, het bestuur en de leden van de Staatkundig Gereformeerde Partij, op 15 maart jl. bijeen te Amersfoort ter gelegenheid van de algemene vergadering, haar hartelijke dank over te brengen voor Uw vriendelijke bericht en de gevoelens van verbondenheid met haar en haar huis zoals daarin verwoord.

*De Chef van het Militaire Huis van
Hare Majesteit de Koningin
voor deze
Adjutant van Dienst van
Hare Majesteit de Koningin*

*Mr. J.C. Groenheijde
Luitenant-kolonel van de
Militair Juridische Dienst'*

1.3 Zingen van de coupletten 1 en 6 van het Wilhelmus

Op verzoek van de partijvoorzitter worden de coupletten 1 en 6 van het Wilhelmus staande gezongen.

2. Vaststellen van het verslag van de op 31 maart 2007 gehouden Algemene Vergadering

De tekst van het verslag wordt ongewijzigd vastgesteld. Naar aanleiding van het verslag worden geen vragen gesteld of opmerkingen gemaakt.

3.1 Vragen naar aanleiding van het Jaarverslag 2007

Van de mogelijkheid vragen te stellen naar aanleiding van het jaarverslag wordt geen gebruik gemaakt. De partijvoorzitter zegt de secretaris dank voor de verrichte werkzaamheden en wenst hem sterkte toe voor de toekomst.

3.2 Vaststellen van de balans, de staat van baten en lasten en de toelichting daarop

Er worden geen vragen gesteld over de desbetreffende financiële stukken die vervolgens ongewijzigd worden vastgesteld. De Algemene Vergadering déchargeert het Hoofdbestuur.

De partijvoorzitter zegt ook de penningmeester hartelijk dank voor de verrichte werkzaamheden.

3.3 Voorstel van het Hoofdbestuur inzake ledenbijdrage 2008 en 2009

Desgevraagd maakt een afgevaardigde van de plaatselijke kiesvereniging van Waddinxveen gebruik van de mogelijkheid om het door die kiesvereniging ingediende amendement om de contributie te handhaven op het huidige niveau nader toe te lichten. Het is volgens hem beter om in jaren van overvloed het geld in de kas te laten zitten dan nu de contributie te verlagen. Verder maakt hij van de gelegenheid gebruik de partij in het algemeen en de heren ir. B.J. van der Vlies, mr. C.G. van der Staaij, drs. B. Belder, drs. M. de Bruyne en ds. A. van Heteren / W. Kolijn te bemoedigen. Hij onderstreept zijn bemoedigende woorden met het aanbieden van een groot formaat stroopwafel.

De heer Heijkamp zegt dank voor de behartigenswaardige en sympathieke woorden, maar er is geen noodzaak om de contributie op het huidige niveau te handhaven. Het is veel belangrijker dat plaatselijke kiesverenigingen de financiële ruimte van € 3,= benutten voor vitalisering en de

campagne voor de eerstvolgende raadsverkiezingen. Als de partij extra financiële middelen nodig heeft, zal het Hoofdbestuur niet schromen daar alsnog om te vragen. De plaatselijke kiesvereniging trekt het amendement vervolgens in. Het voorstel om de contributie voor 2008 met terugwerkende kracht te verlagen van € 16,50 tot € 13,50 en om de contributie voor 2009 vast te stellen op € 13,50 wordt met bijna algemene stemmen aanvaard.

4. Voorstel van het Hoofdbestuur tot wijziging van het algemeen reglement

Door de plaatselijke kiesvereniging van Kapelle-Biezeling is een amendement ingediend op het voorstel tot wijziging van het artikel in het algemeen reglement over de kandidaatstelling voor de Provinciale Statenverkiezingen. De bedoeling van dat amendement is om ervoor te zorgen dat een kandidatenlijst niet eerder door het bestuur van de provinciale vereniging kan worden vastgesteld dan nadat daarover een ledenvergadering met de plaatselijke kiesverenigingen is gehouden.

Een afgevaardigde van de plaatselijke kiesvereniging van Kapelle-Biezeling voegt aan de schriftelijke toelichting op het door die kiesvereniging ingediende amendement nog toe dat met het aanvaarden daarvan de procedure voor de kandidaatstelling voor provinciale staten ook meer overeenstemt met die voor de Tweede Kamerverkiezingen. Wordt in het laatste geval voor het vaststellen van de kandidatenlijst de leden van de Raad van Advies geconsulteerd, in het eerste geval is dat volgens het amendement de ledenvergadering ofwel in casu de plaatselijke kiesverenigingen. Het amendement wordt met algemene stemmen aangenomen. Vervolgens wordt het voorstel met bijna algemene stemmen aanvaard.

5. Rede van ir. B.J. van der Vlies, voorzitter Tweede Kamerfractie

De heer ir B.J. van der Vlies spreekt een rede uit onder de titel 'Trouw, in vreugde of smart', waarvoor hij door de partijvoorzitter hartelijk dank wordt gezegd.

De hierboven bedoelde uitgesproken tekst betreft enkele hoofdpunten uit de meer uitvoerige schriftelijke tekst van de partijrede, waarnaar korthedshalve wordt verwezen en die als bijlage bij De Banier van 4 april 2008 (87e jaargang, nr. 7) is toegezonden aan alle leden en donateurs van de SGP.

6. Uitslag van de (her)verkiezing van leden van het Hoofdbestuur

De partijvoorzitter maakt de uitslag van de stemming bekend.

De heer W. Kolijn is aftredend en herkiesbaar. Nevenkandidaat is de heer T. van Oostenbrugge.

Er zijn 361 geldige stemmen uitgebracht. Op de heer Kolijn zijn 357 stemmen uitgebracht en op de heer Van Oostenbrugge 4 stemmen. De heer Kolijn is dus verkozen.

Ook de heer P.T. de Vries is herkiesbaar. Nevenkandidaat is de heer G. Holster. Er zijn 359 geldige en 2 blanco stemmen uitgebracht. Op de heer De Vries zijn 320 stemmen uitgebracht en op de heer Holster 39 stemmen. Ook de heer De Vries is dus verkozen.

Voor de vacature van de heer J.D. Heijkamp zijn voorgedragen de heren ir. L. de Knecht en H. van der Smit. Er zijn 353 geldige stemmen uitgebracht. Van de 8 ongeldige stemmen zijn er 4 blanco. Op de heer De Knecht zijn 251 stemmen uitgebracht en op de heer Van der Smit 102 stemmen. De heer De Knecht is gekozen.

Desgevraagd geven alle gekozen personen aan in hun verkiezing te bewilligen onder de inwachting van de zegen van de Heere.

7. Afscheid van de heer J.D. Heijkamp

De partijvoorzitter zegt de heer J.D. Heijkamp met enkele gevoelvolle afscheidswaarden hartelijk dank voor alles wat hij voor de partij en het Hoofdbestuur heeft gedaan. In financieel onzekere en moeilijke jaren heeft hij de partij een goede koers doen varen. Voor wat betreft de financiële toestand van de partij kan hij die dan ook met een gerust hart verlaten. Dat laat onverlet dat het

Hoofdbestuur met pijn in het hart afscheid neemt na een bestuurslidmaatschap van zo'n 20 jaar, waarvan 12 jaar als penningmeester. De partijvoorzitter wenst de heer Heijkamp Gods zegen toe voor de toekomst en overhandigt hem als blijk van dank en waardering een envelop met inhoud en een boeket bloemen.

De heer Heijkamp merkt op met weemoed afscheid te nemen. Hij zal het bestuurslidmaatschap missen, maar hoopt bij gezondheid in volgende jaren de partijdag als belangstellende zeker te zullen blijven bezoeken. Het liefst had hij 'met stille trom' vertrokken, maar dat is niet gebeurd. Hij is meer een man van cijfers, veel minder van woorden. Hij zegt de Heere dank voor de hulp en de kracht die Hij verleend heeft om een kleine bijdrage te hebben mogen leveren aan het functioneren van de partij. Hij zegt ook de partijvoorzitter dank voor de hartelijke woorden en de ontvangen attenties. Er is zo'n 20 jaar lief en leed met elkaar gedeeld, waarbij het leed meestal de boventoon voerde. Gelukkig dat de liefde voor de beginselen van de partij steeds voorop stond. Terugziende is het 'lief' dan ook blijven overheersen en is er dankbaarheid voor de wijze waarop in de partij kon worden gefunctioneerd. De heer Heijkamp zegt 12 jaar op de 'penningen' te hebben gepast. Het leed was wat dat betreft erg beperkt, al was de inhouding van de rijkssubsidie natuurlijk een dieptepunt voor de partij. Maar de achterban gaf ook toen met gulle hand. Op 1 januari 1996 was er omgerekend € 590.000 in kas. Hij kan zijn opvolger, de heer Tanis, een bedrag meegeven van € 3,9 miljoen. Dat is een rendement van zo'n 566%. De heer Heijkamp is dankbaar dat de Heere zo rijk heeft gezegend en spreekt zijn grote erkentelijkheid uit voor de leden van de partij die zo vele giften hebben overgemaakt. Zo afscheid nemen, valt niet echt zwaar. Hij zegt de partij dank voor het in hem gestelde vertrouwen in de achterliggende jaren. En wenst een ieder voor de toekomst Gods onmisbare zegen toe bij de verantwoordelijke taak om de beginselen van de partij uit te dragen. 'Gerechtigheid verhoogt een volk, maar de zonde is een schandvlek der natiën'. Daarom: 'Bewaar het pand u toebetrouwd'. De heer Heijkamp besluit zijn toespraak met de wens dat God de partij tot een rijke zegen mag stellen voor ons land en ons volk en met een gedicht, waarna hij de partijkas - een Solide Gevulde Portemonnee - symbolisch overdraagt aan de nieuwe penningmeester, de heer J.P. Tanis.

De heer Tanis aanvaardt de partijkas, zegt daarvoor dank en merkt met een kwinkslag op dat rendementen vanuit het verleden geen garantie geven voor de toekomst.

8. Mededeling

De partijvoorzitter deelt mee dat de plaatselijke kiesverenigingen per brief van 17 oktober 2007 uitgebreid zijn geïnformeerd over mogelijkheden om de vitaliteit van de kiesverenigingen te bevorderen.

Graag wil hij het belang van goed en actief functionerende kiesverenigingen - dat laat helaas zo hier en daar toch wel wat te wensen over - benadrukken onder verwijzing naar de in bovenbedoelde brief vermelde mogelijkheden om daar verbetering in aan te brengen. Waarbij het belang van een permanente ledenwerving niet vergeten mag worden. Dat is niet een activiteit voor eens in de zo veel jaar, maar moet voortdurend aandacht krijgen.

9. Rondvraag

Er is een aantal vragen met een zelfde strekking ontvangen (o.m. pkv's Lunteren, Leersum, Doorn en Barneveld) over uitlatingen van de heer H. van Kooten die hij heeft gedaan nadat bekend is geworden dat hij is voorgedragen ter benoeming tot burgemeester van de gemeente Noord-Beveland. Het betreft de uitspraak dat hij als burgemeester bereid is in voorkomend geval op zondag een prijs voor een zeilwedstrijd uit te reiken. De partijvoorzitter antwoordt dat door de algemeen voorzitter, de heer W. Kolin, zowel in het Reformatorisch Dagblad als in De Banier - dus publiekelijk - reeds namens het Hoofdbestuur is gesteld dat een eventuele prijsuitreiking voor een sportwedstrijd op zondag in strijd is met het vierde gebod van de Wet des Heeren en daarmee ook met het Program van Beginselen van de SGP. Hier is geen sprake van een 'werk van barmhartigheid of van noodzakelijkheid'. Het Hoofdbestuur hoopt dat het op zichzelf theoretische voorbeeld nooit werkelijkheid zal worden en dat betrokkene dan geen gehoor aan zo'n verzoek zal geven. Als zich zo'n geval in

de praktijk voordoet is dat overigens van een andere orde dan wanneer iets gezegd wordt wat niet juist is. In zo'n geval zal in eerste instantie de desbetreffende plaatselijke kiesvereniging moeten beoordelen of, en zo ja welke, maatregelen genomen moeten worden. Ook moet in ogenschouw worden genomen dat een burgemeester - meer nog dan een raadslid (die al 'stemt zonder last') of zelfs een wethouder - een eigen verantwoordelijkheid heeft en uit hoofde daarvan, en in overeenstemming met zijn ambt, eigen afwegingen moet maken. Dat is inherent aan zo'n openbaar ambt. Overigens is het onze Bijbelse plicht gericht te zijn op het behoud van zondaren, en dat zijn wij door de zondeval van nature allemaal. Dat mag en moet ons bescheiden doen zijn, zonder daarmee zonden te vergoelijken. Niet veroordelen - soms slechts op basis van een krantenartikel zonder met betrokkene gesproken te hebben - maar bidden of de Heere hem én ons allen van verkeerde opvattingen - om welk gebod van de Tien Geboden het dan ook gaat - wil afbrengen.

Met het oog op de te houden collecte is gevraagd (o.a. pkv. Langerak) naar een indicatie van de kosten voor de partijdag. De partijvoorzitter zegt dat het om ongeveer € 10,= per persoon gaat.

Gevraagd wordt of het Hoofdbestuur bereid is de opzet van de partijdag te evalueren (pkv. Middelburg) en dat de middagpauze als een wezenlijk onderdeel van de partijdag moet worden beschouwd en het middagprogramma vaak erg interessant was. De partijvoorzitter antwoordt dat de partijdag elk jaar door het Hoofdbestuur wordt geëvalueerd. Geconstateerd moet worden dat de opkomst dit jaar zeker niet lager is dan vorig jaar, dat een ruime koffiepauze alle gelegenheid biedt voor onderlinge ontmoeting en dat uiteraard het lunchpakket ter plaatse mag worden genuttigd. Mede gelet op de hoge kosten in voorgaande jaren en de D.V. op zaterdag 26 juni 2008 te houden jubileumbijeenkomst is voor deze opzet gekozen. Verder is het de bedoeling meer congressen te gaan organiseren met een politiek karakter ter vervanging van het middagdeel van de partijdag in voorgaande jaren.

Er wordt een vraag gesteld over een opinieartikel over de Rooms-katholieke kerk in het Reformatorisch Dagblad van ds. H. van den Belt. De partijvoorzitter gaat er vanuit dat de vragensteller hierover persoonlijk in gesprek is gegaan met ds. Van den Belt. Verder zal de vraag dan nog eerder gericht moeten worden tot het Reformatorisch Dagblad dan tot de SGP. Telkens opnieuw moet weer goed worden onderscheiden in welke hoedanigheid een lid van het Hoofdbestuur optreedt. Opiniekunsten worden op persoonlijke titel en niet namens het Hoofdbestuur geschreven.

Opgemerkt wordt dat uit de pers blijkt dat bij de laatste jongerendag van de SGP-jongeren wonderlijk uitgedoste wezens op het podium te zien waren. De vraag dringt zich op of dit nu de manier is om de beginselen van Gods Woord tot meer erkenning te brengen. De partijvoorzitter antwoordt dat wij allemaal jong zijn geweest en dan wel eens wat doen waarvan je later zegt dat beter niet gedaan te hebben. Overigens is de SGP-jongeren een zelfstandige rechtspersoon (is subsidievoorwaarde) die zelf ook voluit hiervoor verantwoordelijk is. Dat neemt niet weg dat er regelmatig en goed wederzijds overleg is en dat dit punt in een volgend overleg aan de orde zal worden gesteld.

Een laatste vraag (pkv. Renswoude) is of in de korte persoonsbeschrijving van herkiesbare leden van het Hoofdbestuur bij de agenda voor de partijdag kan worden vermeld hoe lang zij al zitting hebben in het Hoofdbestuur. De partijvoorzitter antwoordt dat het Hoofdbestuur zich op die vraag nader zal beraden.

10. Slotwoord

Ds. H. van den Belt leest Johannes 19 : 1-11 en spreekt zijn slotwoord uit naar aanleiding van vers 11, deze woorden: 'Gij zoudt geen macht hebben tegen Mij, indien het u niet van boven gegeven ware'.

Als wij oog in oog staan met de Koning der koningen, met de Heere der heren, met de lijdende Christus, dan moet diepe eerbied ons hart vervullen. Spottend wordt het uitgesproken: 'Ziet, de Mens!' en 'Ziet, uw Koning!' Maar wat een rijke boodschap.

Hebben wij al zicht gekregen op deze lijdende Jezus? Hebben wij Hem al zien staan? Is Hij, met de doornenkroon op Zijn hoofd en bekleed met een purperen mantel, een spotkleed, al onze Koning geworden? Jezus spreekt met Zijn aardse rechter, Pontius Pilatus en zegt hem: 'Gij zoudt geen macht hebben tegen Mij, indien het u niet van boven gegeven ware'. Met deze woorden vervult Jezus de wet van God. 'Eer uw vader en uw moeder'. Hij heeft dat van kindsaf gedaan. Hij was Jozef en Maria onderdanig. Hij was zonder zonden, maar heeft Zichzelf desondanks aan hen onderworpen. Hij erkent ook het gezag van deze heidens rechter, van Pontius Pilatus, hoewel Hij wist dat het een onrechtvaardige rechter was en een onrechtvaardig vonnis. De Heere Jezus Christus heeft met Zijn dadelijke gehoorzaamheid de wet volkomen vervuld. Dat is ook een spiegel voor ons. Wij staan als gezagsgetrouw bekend, maar hoe gezagsgetrouw zijn wij eigenlijk? Ten diepste is ons hart vervuld van rebellie en van opstand tegen God. Ook in ons leeft de begeerte om het allemaal zelf wel uit te maken. Daarin is geen verschil met de wereld. Jezus is voor zulke opstandige zondaren plaatsbekledend gehoorzaam geweest. Hij heeft voor de aardse rechter de soevereiniteit van God beleden. 'Hiertoe ben Ik in de wereld gekomen, opdat Ik der waarheid getuigenis geven zou'. Dat is een belijdenis van de Waarheid, van Gods soevereiniteit. 'Gij zoudt geen macht hebben tegen Mij, indien het u niet van boven gegeven ware'. Het zijn ernstige woorden van Hem die niet liegen kan. Hij plaatst Pontius Pilatus onder het gezag van de Rechter van hemel en aarde. Eenmaal zal voor Hem verantwoording moeten worden afgelegd, door iedereen. Dat is theocratie. Niet als regeringsvorm, maar als belijdenis van het allerhoogste gezag. Zien wij dat ook zo?

Toen de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State over de SGP eind vorig jaar bekend werd, was er dankbaarheid en opluchting. 'Gij zoudt geen macht hebben tegen Mij, indien het u niet van boven gegeven ware'. Maar zagen wij dat ook zo toen het Gerechtshof twee weken later een heel ander arrest wees? Dan is het een stuk moeilijker om te belijden dat de macht om zo'n arrest te wijzen uiteindelijk van God komt. Overigens maakt die belijdenis zo'n arrest nog niet juist en aardse rechters hebben niet het laatste woord. Maar als het zo beleefd mag worden, bevrijdt dat wel van een kramp, maakt dat innerlijk vrij. En ook persoonlijk zullen wij eens allemaal geoordeeld worden door de hoogste Rechter van hemel en aarde. Het geweten van Pontius Pilatus begon te spreken toen zijn vrouw hem aansprak. Hij was schuldig aan de dood van de Onschuldige. En dat geldt ook ons. Het is een grote verantwoordelijkheid de weg geweten, maar die niet bewandeld te hebben. De Heere Jezus heeft de wet vervuld, de soevereiniteit van God beleden. Hij heeft Zichzelf niet verdedigd. Hij had dat wel mogen en kunnen doen, want Hij was immers zonder zonden en de ingediende aanklacht was onrechtvaardig. Hij is als het Lam ter slachting geleid en heeft Zich overgegeven aan Hem Die rechtvaardig oordeelt. Hij werd onschuldig veroordeeld, om allen die in Hem geloven van de zonden te bevrijden. De Zaligmaker heeft het gezegd: 'Zie, hier ben Ik'. Hij was bereid om het vonnis van de hemelse Rechter te aanvaarden om zo plaatsvervangend in het oordeel te staan. Het zal er in deze steeds donker wordende wereld op aankomen om het oog te houden op het Lam van God en zo door genade Zijn gestalte te mogen vertonen.

Vervolgens wordt op verzoek van ds. Van den Belt gezongen Psalm 82 vers 1, 2 en 4. Tijdens het zingen wordt een collecte gehouden ter bestrijding van de kosten voor de partijdag.

11. Sluiting

De partijvoorzitter dankt ds. Van den Belt voor zijn inhoudsvolle en toepasselijke slotwoord. Inderdaad heeft elke overheid haar macht van God gekregen en dient een ieder zich voor Hem - voor Wie wij eens allen gesteld zullen worden - te buigen.

Vervolgens dankt de partijvoorzitter een ieder voor de komst en de inbreng. Een bijzonder woord van dank richt hij tot de conciërge, de leden van de regelingscommissie, de leden van het stembureau en de organist.

Op verzoek van de partijvoorzitter wordt de kamerleden staande toegezongen Psalm 134 vers 3, waarna ds. Van den Belt de partijdag met gebed sluit.

Financieel jaarverslag

Verslag van de penningmeester

(toelichting op de samengevoegde rekening van baten en lasten over het jaar 2008; bedragen afgerond op 1.000 euro's)

Algemeen

Het afgelopen jaar 2008 was een jaar van veel veranderingen binnen de SGP-organisatie. Er hebben diverse personeelsmutaties plaatsgevonden, waardoor er sprake is van extra kosten omdat op interim-basis capaciteit aangetrokken moest worden. Daarnaast is er door de medewerkers van het SGP-bureau vanuit alle geledingen veel tijd en energie besteed aan de interne organisatie. Zo is er gewerkt aan het opstellen van een beleidsplan en is er een eerste inventarisatie gemaakt van alle wensen op het gebied van kantoorautomatisering. Deze wensen zullen begin 2009 geconcretiseerd gaan worden in een plan wat moet leiden tot de keuze van een softwarepakket dat voldoet aan de wensen die nu én in de toekomst gesteld gaan worden. Eén en ander zal ook gaan leiden tot een betere dienstverlening aan de kiesverenigingen. Naast bovengenoemde zaken die (forse) impact hebben gehad op het resultaat over 2008, hebben de juridische procedures ook de nodige kosten met zich meegebracht. Gelukkig hebben de leden ook de SGP het afgelopen jaar weer ruim bedeed; in het afgelopen jaar ontving de partij maar liefst bijna € 110.000 aan vrijwillige giften en overbetalingen voor De Banier. Voor uw grote offervaardigheid voor onze partij zeggen wij u allen zeer hartelijk dank.

Hieronder volgt een korte toelichting op een aantal posten van de jaarrekening over 2008.

BATEN

De totale baten bedroegen over het jaar 2008 € 1.206.000. Dat is ten opzichte van de begroting € 30.000 minder dan voorzien. De belangrijkste verschillen worden hieronder toegelicht.

Partijorgaan

Per saldo waren de totale baten voor De Banier € 14.000 minder dan begroot. Aan abonnementsgelden werd door een toename van het aantal abonnementen € 3.000 meer ontvangen dan begroot. Dit jaar bleven de vrije giften voor De Banier echter € 17.000 achter bij het begrote bedrag.

Subsidie

De totaal ontvangen subsidie over 2008 is per saldo € 57.000 lager dan begroot.

In november 2008 is de definitieve beschikking ontvangen over 2007. De subsidie is gebaseerd op het kasstelsel. Doordat de uitgaven in 2007 aanzienlijk lager waren dan gebruikelijk (als gevolg van het subsidieeloze tijdperk) waren de werkelijke bestedingen lager dan de maximale subsidie. Op kasbasis heeft de SGP in 2007 € 388.000 uitgegeven, terwijl er in de jaarrekening uitgegaan was van een subsidiebedrag van € 448.000. Per saldo dus een correctie van € 60.000 die ten laste komt van 2008.

Rente

Door hogere rentetarieven en een aanmerkelijk grotere liquiditeit dan verwacht als gevolg van het alsnog ontvangen van de subsidie werd € 27.000 meer rente ontvangen dan begroot.

LASTEN

De totale lasten bedroegen over het jaar 2008 € 1.312.000. Dat is ten opzichte van de begroting een stijging van een kleine € 168.000. Ook nu worden de belangrijkste verschillen hieronder toegelicht.

SGP-bureau

De lasten voor het SGP-bureau vielen fors hoger uit dan begroot, namelijk € 217.000.

Er zijn enkele oorzaken die het grootste gedeelte van het verschil verklaren. Door het ontstaan van enkele vacatures moest er gebruik gemaakt worden van inleenkrachten. De kosten hiervan bedroegen ruim € 60.000. Uiteraard heeft dit ook geleid tot wervings- en selectiekosten. Daarnaast konden er minder personele lasten worden doorberekend naar de diverse geledingen (een verschil van € 30.000). Ook de post bureau- en (juridische) advieskosten was hoger dan begroot. Dit mede als gevolg van de gevoerde juridische procedures en de kosten van het opstellen van een beleidsplan.

CVV

De in 2007 opgeheven zelfstandige Stichting Voorlichtings- en Vormingscentrum van de SGP is getransformeerd tot de afdeling Communicatie, voorlichting en vorming.

Deze afdeling heeft een sterke stimulerende impuls gekregen in haar uit te voeren activiteiten van publiciteit en de vitalisering van kiesverenigingen. Daarom waren de lasten in de begroting met subsidie voor 2008 begroot op het forse bedrag van € 308.000. Zij kon haar activiteiten helaas niet volledig realiseren. Hierdoor werden de werkelijke lasten voor 2008 beperkt tot een bedrag van € 243.000.

Bijdragen in tekorten

Voor de begroting van 2008 was voor bijdragen in de tekorten van de verschillende geledingen door de partij een bedrag begroot van € 152.000. In werkelijkheid zijn de bijdragen uitgekomen op € 140.000. Alle geledingen ontvangen een bijdrage die vrijwel overeenkomt met de begroting.

Campagnekosten

De werkelijke campagnekosten zijn plm. € 31.000 hoger dan begroot. De belangrijkste reden hiervoor is de campagne rond de waterschapsverkiezingen. In het totale bedrag is tevens een (begroot) bedrag van € 100.000 opgenomen als dotatie aan de voorziening ten behoeve van de Tweede Kamerverkiezingen.

Resultaat 2008

Het boekjaar 2008 is per saldo afgesloten met een negatief resultaat van ruim € 106.000 in tegenstelling tot een begroot positief resultaat van € 91.000. Dit is het resultaat van per saldo € 30.000 minder inkomsten en plm. € 168.000 meer uitgaven.

Resultaatbestemming

Het resultaat over 2008 is als volgt verdeeld:

› Bestemmingsreserve verkiezingen

Uit de bestemmingsreserve verkiezingen is een bedrag van € 100.000 vrijgevallen ter dekking van campagnekosten.

› Bestemmingsreserve ICT

Besloten is om ultimo 2008 een bestemmingsreserve te vormen ter dekking van de in 2009 te maken kosten ten behoeve van de noodzakelijke investeringen op het gebied van kantoorautomatisering (zowel software als hardware). Aan de hand van een reële berekening is de hoogte vastgesteld op € 75.000.

› Algemene reserve

Per saldo resteert een bedrag van € 81.000 dat ten laste is gebracht van de algemene reserve.

Sliedrecht, februari 2009

J.P.Tanis

Balans per 31 december 2008*(bedragen in euro's)*

	<u>31-12-2008</u>	<u>31-12-2007</u>
ACTIVA		
Materiële vaste activa		
Kantoorinrichting/apparatuur	4.631	5.321
Financiële vaste activa		
Effecten	241.500	299.540
Deposito's	3.408.053	3.414.644
Vorderingen		
Rekening-courant		
Guido de Brès-Stichting, WI-SGP	16.507	24.674
Stichting Vormingsactiviteiten Oost-Europa	2.475	-
SGP-jongeren	11.139	11.426
Stichting Fractiebijstand SGP	52.520	-
Partijbijdragen	18.727	33.955
Rente	27.182	29.624
Subsidies	84.484	89.635
Overige vorderingen	44.079	38.258
Liquide middelen	99.885	64.557
	<u>4.011.182</u>	<u>4.011.634</u>
PASSIVA		
Vermogen		
Bestemmingsreserve huisvesting	436.898	436.898
Bestemmingsreserve verkiezingen	700.000	800.000
Bestemmingsreserve ICT	75.000	-
Algemene reserve	2.014.865	2.096.096
Vorzieningen		
Verkiezingsfonds	552.355	428.359
Dekking tekorten gelieerde stichtingen / vereniging	120.803	143.262
Kortlopende schulden		
Rekening-courant		
Stichting Vormingsactiviteiten Oost-Europa	-	5.426
Stichting Fractiebijstand SGP	-	2.250
Partij-orgaan	29.436	51.598
Overige schulden	81.825	47.745
	<u>4.011.182</u>	<u>4.011.634</u>

Rekening van baten en lasten over het jaar 2008

(bedragen in euro's)

	2008		2007
	uitkomst	begroting	uitkomst
BATEN			
Partijbijdragen	358.978	365.000	401.749
Partij-orgaan	392.149	449.000	910.449
Subsidie	308.477	322.000	367.451
Rente	112.770	85.000	72.057
Giften	26.170	15.000	374.974
Overige	7.675	-	436.898
	<u>1.206.219</u>	<u>1.236.000</u>	<u>2.563.578</u>
LASTEN			
SGP-bureau	361.263	144.000	143.176
CVV	243.015	307.650	195.968
Bijdragen in tekorten	139.153	152.050	252.604
Partij-orgaan	280.818	288.500	277.718
Campagnekosten	253.519	222.500	310.650
Vergaderkosten	34.682	30.000	32.241
	<u>1.312.450</u>	<u>1.144.700</u>	<u>707.149</u>
Resultaat	<u>106.231-</u>	<u>91.300</u>	<u>1.856.429</u>
Resultaatbestemming:			
Bestemmingsreserve huisvesting	-	-	436.898
Bestemmingsreserve verkiezingen	100.000-	-	800.000
Bestemmingsreserve ICT	75.000	-	-
Algemene reserve	<u>81.231-</u>	<u>91.300</u>	<u>619.531</u>
	<u>106.231-</u>	<u>91.300</u>	<u>1.856.429</u>

Accountantsverklaring

Sitopark 2-4
3941 PP Doorn
Postbus 294
3940 AG Doorn
Telefoon: (0343) 41 59 40
Telefax: (0343) 41 44 78
E-mail: doorn@vanreeacc.nl
Internet: www.vanreeacc.nl

Aan: het bestuur van de Staatkundig Gereformeerde Partij

ACCOUNTANTSVERKLARING

Opdracht

Wij hebben gecontroleerd of de in dit jaarverslag opgenomen balans en rekening van baten en lasten van de Staatkundig Gereformeerde Partij te 's-Gravenhage over 2008 op de juiste wijze is ontleend aan de door ons gecontroleerde jaarrekening 2008 van de Staatkundig Gereformeerde Partij. Bij die jaarrekening hebben wij op 6 februari 2009 een goedkeurende accountantsverklaring verstrekt. Het bestuur van de vereniging is verantwoordelijk voor het opstellen van de balans en de rekening van baten en lasten in overeenstemming met de grondslagen zoals gehanteerd in de jaarrekening 2008 van de Staatkundig Gereformeerde Partij. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de balans en de rekening van baten en lasten te verstrekken.

Werkzaamheden

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig dienen wij onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de balans en de rekening van baten en lasten op de juiste wijze is ontleend aan de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel is de balans en de rekening van baten en lasten in alle van materieel belang zijnde aspecten op de juiste wijze ontleend aan de jaarrekening.

Toelichting

Wij vestigen er de aandacht op dat voor het inzicht dat vereist is voor een verantwoorde oordeelsvorming omtrent de financiële positie en de resultaten van de vereniging en voor een toereikend inzicht in de reikwijdte van onze controle de balans en de rekening van baten en lasten dienen te worden gelezen in samenhang met de volledige jaarrekening, waaraan deze zijn ontleend, alsmede met de door ons daarbij op 6 februari 2009 verstrekte goedkeurende accountantsverklaring. Deze toelichting doet geen afbreuk aan ons oordeel.

Doorn, 6 februari 2009
VAN REE ACCOUNTANTS EN
BELASTINGADVISEURS BV

w.g.

drs. A.H.J. Kraaij
Registeraccountant

Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP)
Burgemeester van Reenensingel 101
2803 PA GOUDA

T 0182 - 69 69 00
E voorlichting@sgp.nl

www.sgp.nl

